

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
01.01.2009
RT I 2008, 59, 330

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 10.12.2008

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 22. detsembri 2008. a
otsusega nr 400

§ 1. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus (RT I 2005, 26, 197; 2008, 29, 189) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 10 punktides 1 ja 2 lisatakse pärast sõnu «Viini konventsioonis» avaldamismärge «(RT II 2006, 16)»;

2) paragrahvi 16 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 20 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Pärast asjas lahendi tegemist samale kohtule esitatavaid taotlusi, eelkõige lahendis vea parandamise, täiendava lahendi tegemise, lahendi avalikustamise piiramise, lahendi viivitamatu täitmise, avalduse läbi vaatamata jätmise või menetluse lõpetamise taotlust ei pea lahendama lahendi teinud kohtunik.»;

4) paragrahvi 22 lõike 4 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kohtulahendile lisatud eriarvamus avalikustatakse koos kohtulahendiga.»;

5) seadustikku täiendatakse §-ga 22¹ järgmises sõnastuses:

«§ 22¹. Kohtunikuabi ja muu kohtuametniku pädevus tsiviilasja lahendamisel

(1) Seaduses sätestatud juhul võib tsiviilasja kohtuniku asemel lahendada ka kohtunikuabi.

(2) Kohtunikuabi pädevusele ja tema taandamisele kohaldatakse käesoleva seadustiku § 595 lõigetes 2–4 sätestatud.

(3) Kohtunikuabi või vastavalt kohtu kodukorrale selleks pädev muu kohtuametnik võib teha ka asja lahendamist ettevalmistava või muu korraldava määruse, mille peale ei saa edasi kaevata, muu hulgas avalduse, taotluse või kaebuse käigutajätmise määruse ning määruse tähtaja andmise ja pikendamise kohta.»;

6) paragrahvi 32 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kohus võib istungil võõrkeeles antud ütlused või seletused märkida protokollis lisaks nende sisu eestikeelsele tõlkele ka nende esitamise keeles, kui see on vajalik ütluse või seletuse sisu täpseks edastamiseks.»;

7) paragrahvi 33 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kui menetlusosalise kohtule esitatud avaldus, taotlus, kaebus või vastuväide ei ole eestikeelne, nõuab kohus määratud tähtpäevaks esitajalt selle tõlget eesti keelde. Kui menetlusosalise kohtule esitatud dokumentaalne tõend ei ole eestikeelne, nõuab kohus määratud tähtpäevaks esitajalt selle tõlget eesti keelde, välja arvatud juhul, kui tõendi tõlkimine on selle sisu või mahtu arvestades ebamõistlik ja teised menetlusosalised ei vaidle muukeelse tõendi vastuvõtmisele vastu.

(2) Kohus võib nõuda tõlke kinnitamist vandetõlgi või notari poolt või hoiatada ise tõlki, et teadvalt valesti tõlkimise eest kannab ta vastutust.

(3) Kui tõlget tähtpäevaks ei esitata, võib kohus jätta avalduse, taotluse, kaebuse, vastuväite või dokumentaalse tõendi tähelepanuta.

(4) Kohus korraldab menetlusosalise jaoks kohtulahendi võõrkeelde tõlkimise üksnes menetlusosalise soovil ja tingimusel, et menetlusosalist ei esinda menetluses esindaja ja talle on antud menetlusabi tõlkekulude kandmiseks. Käesoleva seadustiku § 34 lõikes 4 nimetatud isikule korraldab kohus kohtulahendi tõlkimise tema soovil Eesti Vabariigi arvel, sõltumata esindaja olemasolust ja menetlusabi andmisest.»;

8)paragrahvi 34 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «keelt» sõnadega «ja tal ei ole menetluses esindajat»;

9)paragrahvi 34 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

«(4) Tõlk tuleb isikule tagada isiku kinnisesse asutusse paigutamise ja talle eestkostja seadmise menetluses.

(5) Tõlki ei kaasata menetlusse menetlusosalise lepingulise esindaja ega nõustaja jaoks.»;

10)paragrahvi 38 lõike 1 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(6) ärisaladuse või muu sellesarnase saladuse hoidmiseks, kui huvi asja avaliku arutelu vastu ei ole saladuse kaitse huvist suurem;»;

11)paragrahvi 45 lõiked 2–5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Kohus võib kõrvaldada menetlusosalise esindaja või nõustaja menetlusest või keelata tal teha avaldusi, kui esindaja või nõustaja ei ole võimeline kohtus nõuetekohaselt esinema, muu hulgas puuduliku keeleoskuse tõttu, või on kohtumenetluses näidanud end ebaausana, asjatundmatuna või vastutustundetuna, samuti kui ta on pahatahtlikult takistanud asja õiget, kiiret ja võimalikult väikeste kuludega menetlemist või jätnud korduvalt täitmata kohtu korralduse.

(3) Kui menetlusosaline või tema esindaja kõrvaldatakse kohtuistungilt, võib asja menetlemist jätkata nii, nagu menetlusosaline või tema esindaja oleks istungilt vabatahtlikult lahkunud. Menetlusosalise esindaja loetakse istungilt lahkunuks ka juhul, kui ta kõrvaldatakse menetlusest või tal keelatakse teha menetluses avaldusi vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule.

(4) Kohus võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viisil käitunud isikut, samuti menetlusosalist või tema esindajat või nõustajat, kes on pahatahtlikult takistanud asja õiget, kiiret ja võimalikult väikeste kuludega menetlemist või jätnud korduvalt täitmata kohtu korralduse, trahvida või määrata talle aresti kuni seitse ööpäeva.

(5) Menetlusosalise esindajale käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatu kohaldamisest teatab kohus viivitamata menetlusosalisele, kui menetlusosaline ei viibi kohtuistungil või muu menetlustoimingu tegemisel, ja teeb talle ettepaneku valida endale uus esindaja kohtu määratud ajaks. Advokaadi suhtes käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatu kohaldamise teeb kohus teatavaks ka Eesti Advokatuurile või muule kutseühendusele, kuhu advokaat kuulub.»;

12)paragrahvi 46 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõnad «kahesaja miinimumpäevamäär» tekstiosaga «50 000 krooni»;

13)paragrahvi 46 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

«(1¹) Alaealise isiku asemel või lisaks temale võib trahvida tema vanemaid või eestkostjaid. Piiratud teovõimega täisealise isiku asemel võib trahvida tema eestkostjaid. Alla 14-aastast alaealist ja piiratud teovõimega isikut ei trahvita.»;

14)paragrahvi 46 lõikes 2 asendatakse sõnad «kui seaduses ei ole sätestatud teisiti» sõnadega «välja arvatud juhul, kui eelnev hoiatamine ei ole võimalik või mõistlik»;

15)paragrahvi 47 lõike 2 kolmandat lauset täiendatakse pärast tekstiosa «§-s 72» tekstiosaga «ja täitemenetluse seadustiku §-s 201»;

16)paragrahvi 49 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Protokoll koostab kohtuistungi sekretär või muu kohtu kodukorra järgi selleks pädev kohtuametnik või kohtunik kohtuistungi või muu menetlustoimingu tegemise ajal. Kui protokoll koostab kohtuistungi sekretär või muu kohtu kodukorra järgi selleks pädev kohtuametnik, kannab ta käesoleva seadustiku § 50 lõike 1 punktides 6–9 ja lõikes 2 nimetatud andmed protokollis üksnes vastavalt kohtuniku tehtud kokkuvõttele.»;

17)paragrahvi 53 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Menetlusosalise vande all antud seletuste, tunnistaja ütluste ning eksperdi arvamuse ja vastuste kohta protokollitu tehakse kohe istungil teatavaks, välja arvatud juhul, kui see isik ja istungil osalenud menetlusosalised on nõus, et protokollitud istungil teatavaks ei tehta, ning see ei ole ka kohtu arvates vajalik.»;

18)paragrahvi 53 lõike 2 teist lauset täiendatakse pärast sõna «ajast» sõnadega «ja edastab protokollile neile elektrooniliselt viivitamata pärast allkirjastamist, kui menetlusosalised on kohtule teatavaks teinud oma elektronposti aadressi»;

19)paragrahvi 53 lõikest 7 jäetakse välja sõna «esialgselt»;

20)paragrahvi 55 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kohtuistungil või muu protokollitud menetlustoimingu menetlusreeglite rikkumist saab tõendada üksnes protokollile tuginedes.»;

21)paragrahvi 59 täiendatakse lõigetega 1¹, 5¹ ja 5²; järgmises sõnastuses:

«(1¹) Kohus võib piirata menetlusosalise õigust toimikuga tutvuda ja sellest ära kirju saada, kui see oleks ilmses vastuolus teise menetlusosalise või muu isiku kaaluka huviga. Piirata ei või hagimenetluse poolte õigust toimikuga tutvuda ja sellest ära kirju saada.»

«(5¹) Menetlusosalise või tema esindaja poolt toimikuga tutvumise kohta tehakse toimikusse märke.

(5²) Menetlusosalise või tema esindaja taotlusel esitatakse talle riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses sätestatud korras tutvumiseks asjas tõendina kasutatav riigisaladust või salastatud välisteavet sisaldav teabekandja, mida ei lisata toimikusse. Riigisaladust või salastatud välisteavet sisaldava teabekandja tutvustamise kohta tehakse märke toimikusse.»;

22)paragrahvi 59 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(6) Tutvumisloa andmisest keeldumise kohta teeb määruse kohtunik või kohtunikuabi. Määruse peale võib esitada määruskaebuse. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.»;

23)paragrahvi 60 lõike 7 teine lause ja lõike 8 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

24)paragrahvi 61 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «määrusega» sõnadega «kohustuslikule digitaalsele toimikule pidamisele ülemineku aja ja korra.»;

25)paragrahvi 62 lõike 2 teises lauses asendatakse sõna «kohtus» sõnadega «kohtu ruumides»;

26)paragrahvi 65 pealkirjast jäetakse välja sõnad «kohtualluvuse järgi» ning paragrahvi esimest ja teist lauset täiendatakse pärast sõna «kohtualluvuselt» sõnadega «või kohtuastmelt»;

27)paragrahvi 66 esimest lauset täiendatakse pärast sõnasid «enda määratud tähtaega» tekstiosaga «või ei menetle menetlusosalise esitatud avaldust, taotlust, tõendit või vastuväidet käesoleva seadustiku § 331 lõikes 1 sätestatud juhul»;

28)paragrahvi 68 lõike 4 esimesest lausest jäetakse välja sõnad «ennistamise või»;

29)paragrahvi 74 pealkirja täiendatakse pärast sõna «kohtule» sõnadega «ja asjade jaotus kohtumajade vahel» ning paragrahvi täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Hagita asja arutatakse kohtumajas, mille tööpiirkonnas on koht, mille järgi määratakse kohtualluvus. Kui erinevad kohtualluvust määravad kohad jäävad ühe maakohu tööpiirkonda, ent erinevate kohtumajade teeninduspiirkondadesse, määrab asja arutamise koha kohus.»;

30)paragrahvi 75 lõiked 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Isik võib taotleda kohtult määruse tegemist selle kohta, kas asi allub sellele kohtule, juba enne avalduse esitamist. Sel juhul tuleb taotlusele lisada kavandatava avalduse projekt ja muud kohtualluvuse määramiseks olulised dokumendid. Kohus võib vajaduse korral küsida eeldatava kostja või teiste menetlusosaliste seisukohta taotluse lahendamise kohta ja nad ära kuulata.

(4) Kõrgema astme kohus ei kontrolli ega muuda kohtualluvust muul alusel kui kohtualluvuse kohta tehtud kohtumääruse või avalduse menetlusse võtmisest keeldumise või selle läbi vaatamata jätmise või menetluse lõpetamise määruse peale esitatud määruskaebuse lahendamisel. Kõrgema astme kohus võib ka muu kaebuse alusel kontrollida, kas Eesti kohus võib asja lahendada rahvusvahelise kohtualluvuse järgi, kui see vaidlustati maakohtus.»;

31)paragrahvi 75 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

«(3¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud määruse peale, millega kohus leidis, et asi ei allu temale, võib taotluse esitaja esitada määruskaebuse. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.»;

32)paragrahvi 78 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kui samade poolte vaheline sama sisuga hagi on enne Eesti kohtusse esitamist võetud kohtualluvuse järgi pädeva välisriigi kohtu menetlusse, võtab Eesti kohus hagi menetlusse, kui muud menetlusse võtmise tingimused on täidetud, kuid peatab menetluse, kui võib eeldada, et välisriigi kohus teeb lahendi mõistliku aja jooksul ja seda lahendit Eesti Vabariigis tunnustatakse.»;

33)paragrahvi 78 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 5 järgmises sõnastuses:

«(1¹) Hagi esitamise ajaks Eesti kohtusse loetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses hagi või käesoleva seadustiku § 75 lõikes 3 nimetatud taotluse kohtusse jõudmise aeg, samuti tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 160 lõikes 2 nimetatud avalduse kohtusse jõudmise aeg või muu toimingute tegemise aeg. See kehtib üksnes juhul, kui hagi on vastaspoolele hiljem kätte toimetatud.»

«(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatud kohaldatakse vastavalt avalduse esitamisel eri maade kohtusse hagita menetluses.»;

34)paragrahvi 81 lõikes 3 ja § 91 lõikes 1 asendatakse sõnad «üldise kohtualluvuse» sõnadega «elu- või asukoha» ning § 96 lõiget 1 ja 2, § 102 lõiget 3 ja 4 ning § 103 lõike 3 teises ja kolmandas lauses asendatakse sõnad «üldine kohtualluvus» sõnaga «elukoht» vastavas käändes;

35)paragrahv 82 tunnistatakse kehtetuks;

36)paragrahvi 86 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna «elukoht» sõnadega «või asukoht» ning paragrahvi pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 86. Kohtualluvus vara asukoha järgi»;

37)paragrahvi 91 lõiget 2 ja § 94 teksti täiendatakse pärast sõnasid «sündmuse toimumise koha» sõnadega «või kahju tekkimise koha»;

38)seadustikku täiendatakse §-ga 98¹ järgmises sõnastuses:

«§ 98¹. Kohtualluvus pankrotimenetluses

(1) Pankrotivõlgniku, pankrotihalduri ja pankrotitoimkonna liikme vastu võib pankrotimenetlusega või pankrotivaraga seotud hagi, muu hulgas vara pankrotivarast välistamise hagi, esitada ka pankroti väljakuulutanud kohtusse. Pankroti väljakuulutanud kohtusse võib esitada ka nõude tunnustamise hagi.

(2) Pankrotivõlgnik võib esitada hagi, mis on seotud pankrotivaraga, muu hulgas tagasivõitmise hagi, ka pankroti väljakuulutanud kohtusse.»;

39)paragrahvi 104 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Kohtualluvuse kokkuleppe võib sõlmida ka juhul, kui ühe või kummagi poole elu- või asukoht ei ole Eestis.»;

40)paragrahvi 111 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Isiku kinnisesse asutusse paigutamise seotud muid asju, muu hulgas kinnisesse asutusse paigutamise peatamise ja lõpetamise ning paigutamise tähtaja muutmise asju, lahendab kohus, kes lahendas isiku kinnisesse asutusse paigutamise.»;

41)paragrahvi 112 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Äraolija varale hoolduse seadmisega seotud muid asju, muu hulgas hoolduse lõpetamise ning hooldaja ja tema ülesannete muutmise asju, lahendab hooldaja määranud kohus.»;

42)paragrahvi 118 lõike 4 teises lauses asendatakse arv «58» arvuga «59»;

43)seadustikku täiendatakse §-ga 120¹ järgmises sõnastuses:

«§ 120¹. Avalikult kasutatavale teele juurdepääsu ja tehnoarajatise talumise asjad

Avalikult kasutatavale teele juurdepääsu asja ja tehnoarajatise talumise asja lahendab selle kinnisasja asukoha järgne kohus, millelt juurdepääsu avalikule teele taotletakse või millel paikneb tehnoarajatis.»;

44)paragrahvi 123 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

45)paragrahvi 124 lõike 1 teist lauset täiendatakse pärast sõna «arvestatakse» sõnadega «hagihinna määramiseks»;

46)paragrahvi 126 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Isiku valdusest asja väljanõudmise või asja omandi üleandmise või asja kuuluvuse või valduse üle toimuva muu vaidluse puhul, muu hulgas kinnistusraamatusse tehtud ebaõige omanikukande parandamise vaidluse puhul, määratakse hagihind asja väärtusega. See kehtib sõltumata sellest, kas asi lahendatakse lepingu või lepinguvälise õigussuhte alusel, kui seadusest ei tulene teisiti.»;

47)paragrahvi 126 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) Kaasomandi lõpetamise ja asja jagamise hagi hind on hagejale kuuluva mõttelise osa väärtus. Ühisvara jagamise hagi hind on hageja ainuomandisse või kaasomandisse taotletava vara väärtus. Eeldatakse, et ühisvara jagamise hagi hind on pool selle ühisvara väärtusest, mille jagamist taotletakse.»;

48)paragrahvi 130 esimeses lauses asendatakse arv «10 000», § 131 lõikes 2 arv «20 000» ja § 132 lõikes 1 arv «15 000» arvuga «25 000»;

49)paragrahvi 132 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Hagihinna tähenduses loetakse mittevaraliseks ka valduse kaitse nõue (asjaõigusseaduse §-d 44 ja 45) ja omandi kaitse nõue valduse kaotusega mitteseotud rikkumise puhul (asjaõigusseaduse § 89).»;

50)paragrahvi 133 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Hagihinda arvutades ei arvestata kõrvalnõuetena esitatud intressinõuet, muu hulgas viivisenõuet ja kulude hüvitamise nõuet, vekslit ja tšekist tuleneva nõude puhul lisaks tagasinõudes sisalduvat hüvitenõuet. Kohus arvestab kõrvalnõudeid hagi hinda arvutades ulatuses, milles hagi esitamiseni arvestatud kõrvalnõuete summa on põhinõudest suurem. Kõrvalnõuet arvestatakse hagi hinda arvutades täies ulatuses, kui kõrvalnõue esitatakse eraldi hagi.»;

51)paragrahvi 136 lõike 4 esimesest lausest jäetakse välja sõna «sisulise»;

52)paragrahvi 137 täiendatakse lõigetega 1¹, 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

«(1¹) Kõrgema astme kohus võib asja hinda muuta, kui see on alama astme kohtus määratud ebaõigesti.»

«(4) Otsuse vaidlustamise korral kõrvalnõuete osas võetakse otsuse tegemiseni arvestatud kõrvalnõuded kaebuse hinna määramisel arvesse täies ulatuses, sõltumata sellest, kas otsus vaidlustatakse ka põhinõude osas.

(5) Dokumendimenetluses tehtud otsuse, samuti vaheotsuse ja tasaarvestuse reservatsiooniga tehtud osaotsuse peale apellatsioon- või kassatsioonkaebuse esitamisel eeldatakse, et asja hind on 1/4 asja hinnast esimeses kohtuastmes.»;

53)paragrahv 141 tunnistatakse kehtetuks;

54)paragrahvi 142 lõikes 1 asendatakse sõnad «Kajalt, menetluse taastamise avalduselt ja menetlustähtaja ennistamise avalduselt» sõnadega «Kajalt ja menetluse taastamise avalduselt»;

55)paragrahvi 142 lõikes 2 asendatakse arv «200» ja lõikes 3 arv «100» arvuga «250» ning § 142 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Hagita menetluses ja menetluskulude kindlaksmääramise menetluses tasutakse menetlustähtaja ennistamise avalduselt kautsjonina 250 krooni.»;

56)paragrahvi 143 punktist 4 jäetakse välja sõnad «ning menetlusdokumentide väljastamise» ja paragrahvi täiendatakse punktiga 4¹ järgmises sõnastuses:

«4¹) menetlusdokumentide väljastamise kulud;»;

57)paragrahvi 144 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«2) menetlusosaliste sõidu-, posti-, side-, majutus- ja muud sellesarnased kulud, mis on kantud seoses menetlusega;»;

58)paragrahvi 147 lõike 1 kolmandas lauses ja lõikes 2 asendatakse sõnad «läbi vaatamata» sõnadega «menetlusse võtmata»;

59)paragrahvi 147 täiendatakse lõikega 4¹järgmises sõnastuses:

«(4¹) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud kohaldatakse vastavalt hagita menetluses avalduselt või kaebuselt riigilõivu tasumisele.»;

60)paragrahvi 148 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

61)paragrahv 149 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 149. Kautsjoni tasumine ja tagastamine

(1) Kassatsioonikautsjon makstakse ette Riigikohtu selleks ettenähtud kontole.

(2) Kaja, menetluse taastamise ja menetlustähtaja ennistamise kautsjon makstakse ette selle kohtu selleks ettenähtud kontole, kellelt menetlustoimingu tegemist soovitakse.

(3) Enne kautsjoni tasumist ei tehta kautsjoniga seotud menetlustoiminguid. Avaldajale määratakse tähtaeg kautsjoni tasumiseks ja kautsjoni tähtpäevaks tasumata jätmise korral jäetakse avaldus menetlusse võtmata.

(4) Riigikohtule esitatud kassatsioon- või määruskaebuse või teistmisavalduse osalise või täieliku rahuldamise korral tagastatakse kautsjon Riigikohtu lahendi alusel. Kaebuse või teistmisavalduse menetlusse võtmata jätmise või rahuldamata jätmise korral arvatakse kautsjon riigituludesse. Kautsjon tagastatakse, kui kaebus või teistmisavaldus jäetakse menetlusse võtmata, kuna see ei vasta vorminõuetele või on esitatud muude puudustega ja puudust ei kõrvaldata kohtu määratud ajaks, samuti siis, kui kaebus, teistmisavaldus, hagi või hagita menetluse avaldus jäetakse läbi vaatamata või asja menetlus lõpetatakse.

(5) Kaja, menetluse taastamise või menetlustähtaja ennistamise avalduse osalise või täieliku rahuldamise korral tagastatakse kautsjon kohtumääruse alusel. Avalduse rahuldamata jätmise korral arvatakse kautsjon riigituludesse. Kautsjon tagastatakse ka juhul, kui avaldus jäetakse menetlusse võtmata, samuti siis, kui avaldus või hagi jäetakse läbi vaatamata või asja menetlus lõpetatakse.

(6) Kautsjoni võib peale kohtukontole tasumise tasuda ka kohtus sularahas või elektroonilise maksevahendiga. Sularaha võetakse kohtus vastu samas ulatuses nagu riigilõivu.

(7) Kautsjon tagastatakse enam tasutud osas, kui kautsjoni on tasutud ettenähtust rohkem.

(8) Kautsjon tagastatakse avalduse lahendanud kohtu määruse alusel menetlusosalisele, kes selle tasus või kelle eest see tasuti, või tema korraldusel muule isikule. Asja läbivaatamise kulusid tagastatavast summast maha ei arvata. Sellise avalduse või kaebuse esitamisel, millelt tuleb maksta kautsjonit, tuleb avalduses või kaebuses märkida, kellele ja millisele pangakontole tuleb kautsjon tagastada.

(9) Kautsjoni tagastamise nõue lõpeb kahe aasta möödumisel selle aasta lõpust, millal kautsjon tasuti, kuid mitte enne menetluse jõustunud lahendiga lõppemist.

(10) Maakohtu või ringkonnakohtu kautsjoni tagastamisest keeldumise määruse peale võib esitada määruskaebuse, kui kautsjon, mille tagastamist taotletakse, ületab 1000 krooni. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.

(11) Kautsjoni hüvitamist ei saa menetlust lõpetavast kohtulahendist sõltumata nõuda vastaspoolelt või muult menetlusosaliselt.»;

62)paragrahvi 150 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Tasutud riigilõiv tagastatakse:

1) enam tasutud osas, kui riigilõivu on tasutud ettenähtust rohkem;

2) kui avaldust ei võeta menetlusse;

3) kui avaldus jäetakse läbi vaatamata, välja arvatud juhul, kui hagi jäetakse läbi vaatamata seetõttu, et hageja võtab hagi tagasi, kumbki pool või hageja ei ilmu kohtuistungile, hageja ei täida kohtu nõuet leida endale tõlk või eesti keelt oskav esindaja või hageja ei anna kohtu määratud tähtaja jooksul tagatist kostja eeldatavate menetluskulude katteks;

4) kui maksekäsu kiirmenetluse avaldus jäetakse rahuldamata käesoleva seadustiku § 483 lõike 2 punktides 1 ja 2 sätestatud juhul;

5) määruskaebuse esitajale või tööstusomandi apellatsioonikomisjoni otsuse peale maakohtule kaebuse esitajale kaebuse rahuldamise korral, kui menetluses ei osale teisi menetlusosalisi või kui kohus ei jäta riigilõivu mõne teise menetlusosalise kanda;

6) määruskaebuse esitajale menetlustähtaja ennistamata jätmise määruse peale esitatud määruskaebuse rahuldamise korral.

(2) Pool menetluses tasutud riigilõivust tagastatakse, kui:

- 1) pooled või hagita menetluse osalised sõlmivad kompromissi;
- 2) hageja loobub hagist;
- 3) pooled loobuvad enne esimese astme kohtu otsuse tervikuna avalikkusele teatavaks tegemist apellatsioonkaebuse esitamise õigusest.

(3) Avalduse läbi vaatamata jätmisel või menetluse lõpetamisel kompromissi kinnitamise või hagist loobumise tõttu ei tagastata eelnevas kohtuastmes tasutud riigilõivu.

(4) Riigilõivu tagastab kohus, kelle menetluses asi viimati oli, üksnes selle menetlusosalise avalduse alusel, kes riigilõivu tasus või kelle eest riigilõiv tasuti. Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud juhul arvatakse tagastatavast summast maha asja läbivaatamise kulud. Riigilõiv tagastatakse menetlusosalisele, kes selle pidi tasuma, või tema korraldusel muule isikule.

(5) Hageja hagist loobumine ei piira kostja õigust nõuda hagejalt tema menetluskulude, muu hulgas tasutud riigilõivu tervikuna väljamõistmist käesoleva seadustiku § 168 lõikes 4 sätestatud korras.

(6) Riigilõivu tagastamise nõue lõpeb kahe aasta möödumisel selle aasta lõpust, millal riigilõiv tasuti, kuid mitte enne menetluse jõustunud lahendiga lõppemist.

(7) Kohtu nõudel menetlusosalise poolt või tema eest tasutud asja läbivaatamise kulud tagastatakse enam tasutud ulatuses, samuti juhul, kui toiming, mille kulud ette tasuti, jääb tegemata või kui riik toiminguga seoses kulusid ei kannu. Tasutu tagastatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 4–6 sätestatud korras.

(8) Maakohtu või ringkonnakohtu riigilõivu või asja läbivaatamise kulude tagastamisest keeldumise määruse peale võib esitada määruskaebuse, kui summa, mille tagastamist taotletakse, ületab 1000 krooni. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.»;

63)paragrahvi 151 lõikes 3 asendatakse sõna «pooled» ja «pooltelt» sõnadega «menetlusosalised» ja «menetlusosalistelt»;

64)paragrahvi 153 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna «tööandjale» sõnadega «või muule isikule, kellega ekspert või tõlk on lepingulises suhtes.»;

65)paragrahvi 159 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud maakohtu või ringkonnakohtu määruse peale, samuti kulude kindlaksmääramisest keeldumise määruse peale võib tunnistaja, ekspert, tõlk, menetlusosaline või Eesti Vabariik Justiitsministeeriumi kaudu esitada määruskaebuse, kui kohtu määratud või taotletud summa ületab 1000 krooni. Maakohtu määruse peale esitatud määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.»;

66)paragrahvi 160 lõiget 4 täiendatakse neljanda lausega järgmises sõnastuses:

«Tähtaja ennistamise avalduselt lõivu ega kautsjonit ei tasuta.»;

67)paragrahvi 161 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kohus saadab määruse ära kirja ka Justiitsministeeriumile või justiitsministri määratud Justiitsministeeriumi valitsemisala asutusele.»;

68)paragrahvi 161 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud määruse peale, samuti kulude kindlaksmääramisest keeldumise määruse peale võib taotluse esitaja, menetlusosaline või Eesti Vabariik Justiitsministeeriumi kaudu esitada määruskaebuse, kui kohtu määratud või taotletud summa ületab 1000 krooni. Maakohtu määruse peale esitatud määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.»;

69)paragrahvi 163 lõike 1 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

70)paragrahvi 165 lõike 3 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«See ei välista ega piira käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatu kohaldamist.»;

71)paragrahvi 167 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Iseseisva nõudeta kolmas isik kannab tema avalduse, taotluse või kaebusega teistele menetlusosalistele tekitatud menetluskulud, kui neid ei kannata tema poole vastaspool.»;

72)paragrahvi 168 lõiked 4 ja 5 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kui hageja loobub hagist või võtab selle tagasi, kannab ta kostja menetluskulud, välja arvatud juhul, kui ta loobub hagist või võtab selle tagasi seetõttu, et kostja on nõude pärast hagi esitamist rahuldanud.

(5) Kui hageja loobub hagist või võtab selle tagasi seetõttu, et kostja on pärast hagi esitamist tema nõude rahuldanud, kannab kostja hageja menetluskulud.»;

73)paragrahvi 169 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Menetlustoimingu tegemise tähtaja mööda lasknud või vastuväite või tõendi hilisema esitamisega või muul viisil menetlustoimingu aja muutmise, asja arutamise edasilükkamise või tähtaja pikendamise põhjustanud menetlusosaline kannab sellest tulenevad täiendavad menetluskulud. Muu hulgas võib sõltumata menetluse tulemusest jätta menetlusosalise kanda talle menetluskulude kättetoimetamisega põhjustatud kulud, kui kättetoimetamine viibis seetõttu, et isiku kohta olid rahvastikuregistrisse, äriregistrisse või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud ebaõiged andmed.»;

74)paragrahvi 169 lõikes 3 asendatakse sõna «poole» sõnaga «menetlusosalise»;

75)paragrahvi 170 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Tõendite tagamiseks või asjaolu eelnevaks tuvastamiseks korraldatud eeltõendamismenetluse kohtukulud kannab isik, kelle taotlusel menetlus algatati.»;

76)paragrahvi 170 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

77)paragrahv 171 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 171. Kõrgema astme kohtu menetluskulude kandmise erisused

(1) Apellatsioon-, kassatsioon- või määruskaebuse või teistmisavalduse esitamisest tingitud menetluskulud kannab kaebuse või teistmisavalduse esitaja, kui kaebus või teistmisavaldus jääb rahuldamata.

(2) Kohus võib jätta appellatsioon- või määruskaebuse menetluskulud täielikult või osaliselt selle apellandi või määruskaebuse esitaja kanda, kelle kasuks otsus tehakse, kui viimane võidab uue esitatud asjaolu põhjal, millele ta oleks võinud tugineda juba maakohtus.

(3) Kui kostja, kelle kahjuks maakohtus on otsuse teinud, taotleb ringkonnakohtus aegumise kohaldamist, kuigi ta seda maakohtus ei taotlenud, ja ringkonnakohtus aegumist kohaldab, võib kohus jätta appellatsioonimenetluse kulud kostja kanda.

(4) Teistmisavalduse rahuldamise korral loetakse teistmisega seotud menetluskulud osaks menetluskuludest teistatavas asjas.»;

78)paragrahvi 172 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Hagita menetluses kannab menetluskulud isik, kelle huvides lahend tehakse. Kui hagita menetluses osaleb mitu isikut, võib kohus otsustada, et menetluskulud kannab täielikult või osaliselt mõni menetlusosaline, kui see on asjaolusid arvestades õiglane, muu hulgas siis, kui see menetlusosaline esitas põhjendamatu taotluse, väite või tõendi.

(2) Kui menetluses osaleb üksnes avaldaja või kui kohus ei jäta menetluskulusid mõne teise menetlusosalise kanda, kannab avaldaja ise menetluskulud, muu hulgas oma kulud esindajale, ka juhul, kui tema avaldus rahuldatakse. Riigilõiv määruskaebusel tagastatakse määruskaebuse rahuldamise korral vastavalt käesoleva seadustiku §-s 150 sätestatule.

(3) Isiku kinnisesse asutusse paigutamise ja sellega seotud menetluse kulud kannab riik, kui kohus ei jäta neid täielikult või osaliselt isiku enda või tema eestkostja kanda, kuna see on kohtu arvates õiglane ja isik suudab kulud eeldatavasti kanda. Isikule eestkostja määramise või selle tühistamise või eestkostega seotud abinõude rakendamise menetluse kulud, samuti hagita perekonnaasja ja lähenemiskeelu või muu sellesarnase isikuõiguste kaitseabinõu rakendamise menetluse kulud võib kohus jätta täielikult või osaliselt riigi kanda.

(4) Hagita menetluses pärandi hoiuemeetmete rakendamise tekkivate kulude eest vastutavad pärijad vastavalt pärimisseaduse sätetele pärandikohustuste kohta.

(5) Äriühingu osanikele ja aktsionäridele hüvitise suuruse määramise menetluse kulud kannab hüvitise maksmiseks kohustatud isik. Kohus võib kulud jätta täielikult või osaliselt avaldaja kanda, kui see on asjaolusid arvestades õiglane.

(6) Juriidilise isiku sundlõpetamise menetluse ning juriidilise isiku juhatuse ja nõukogu asendusliikme, audiitori, erikontrolli läbiviija ja likvideerija määramise ja sellega seotud menetluse kulud kannab juriidiline isik. Kohus võib kulud jätta täielikult või osaliselt avaldaja või muu isiku kanda, kui see on asjaolusid arvestades õiglane.

(7) Kui kohus algatab hagita menetluse isiku tegevuse või avalduse tõttu, võib kohus jätta menetluskulud menetluse põhjustanud isiku kanda, kui menetlus on põhjendamatu ja põhjustati isiku poolt tahtlikult või raske hooletuse tõttu. Kui menetluse võib algatada üksnes avalduse alusel ja avaldus jääb rahuldamata, jätab kohus menetluskulud avaldaja kanda, kui seadusest ei tulene teisiti.

(8) Vajalikud kohtuvälised kulud hüvitatakse hagita menetluses menetlusosalistele samadel alustel tunnistajale makstava hüvitisega. Kohtuväliste kulutuste hüvitamist saab nõuda üksnes juhul, kui kohus jätab need mõne menetlusosalise kanda. Riigi kanda võib kohtuvälised kulud jätta üksnes juhul, kui kohtuväliste kulude kandmiseks anti isikule menetlusabi. See kehtib ka käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul.

(9) Maksekäsu kiirmenetluse kulud kannab maksekäsu tegemise korral ja käesoleva seadustiku §-s 488¹ sätestatud juhul võlgnik, muul juhul avaldaja, kui seadusest ei tulene teisiti. Muus osas kohaldatakse hagimenetluses menetluskulude kohta sätestatud. Asja edasisel lahendamisel hagimenetluses arvatakse maksekäsu kiirmenetluse kulud hagimenetluse kulude hulka.»;

79)paragrahvi 173 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Asja menetlenud kohus märgib menetluskulude jaotuse menetlusosaliste vahel kohtuotsuses või menetlust lõpetavas määruses, muu hulgas määruses, millega hagita menetluse avaldus või teistmisavaldus lahendatakse või hagi või hagita menetluse avaldus või teistmisavaldus jäetakse menetlusse võtmata või läbi vaatamata või asja menetlus lõpetatakse. Asja järgmisena menetleva kohtu lahendis esitatakse kogu seni kantud menetluskulude jaotus. Vajaduse korral tuleb märkida ära menetluskulude kandmise erisused kohtuastmete kaupa, samuti kohtueelses menetluses.

(2) Menetluskulude jaotus tuleb kohtulahendis märkida ka siis, kui menetlusosalised seda ei taotle.

(3) Kui kõrgema astme kohus muudab tehtud lahendit või teeb uue lahendi asja uueks läbivaatamiseks saatmata, muudab ta vajaduse korral vastavalt menetluskulude jaotust. Kui kõrgema astme kohus tühistab alama astme kohtu lahendi ja saadab asja uueks läbivaatamiseks, muu hulgas kui Riigikohus rahuldab teistmisavalduse, jätab ta menetluskulude jaotuse alama astme kohtu otsustada.

(4) Menetluskulude jaotuses näeb kohus ette, millised menetluskulud keegi menetlusosalistest peab kandma, välja arvatud kulude rahalise suuruse. Vajaduse korral määrab kohus kindlaks menetluskulude proportsionaalse jaotuse menetlusosaliste vahel. Kui menetluskulud jäävad ühiselt mitme menetlusosalise, esmajoones kaashageja või -kostja kanda, tuleb lahendis märkida, kas nad vastutavad osa- või solidaarvõlgnikena.

(5) Kohus ei märgi menetluskulude jaotust vaheotsuses, tasaarvestuse reservatsiooniga osaotsuses ja vaidlustamise reservatsiooniga otsuses dokumendimenetluses, kui kohus jätkab neil juhtudel asja lahendamist. Menetluskulude jaotus nähakse sel juhul ette lõppotsuses.»;

80)paragrahvi 174 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Menetlusosaline võib nõuda asja lahendanud esimese astme kohtult menetluskulude rahalist kindlaksmääramist lahendis sisalduva kulude jaotuse alusel 30 päeva jooksul alates kulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumisest. Kohus märgib seda menetluskulude jaotust ettenägevas kohtulahendis.

(2) Kui vahekohtu otsuse tühistamise asja lahendas esimese kohtuastmena ringkonnakohtu (käesoleva seadustiku § 755 lõige 4), võib menetluskulude kindlaksmääramist käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras nõuda samalt ringkonnakohtult. Kui teistmisavaldust ei rahuldata, see jäetakse menetlusse võtmata või läbi vaatamata või menetlus lõpetatakse, võib menetluskulude kindlaksmääramist käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras nõuda Riigikohtult.

(3) Hüvitatava summa kindlakstegemise avaldus esitatakse asja menetlenud esimese astme kohtule, käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul vastavalt ringkonnakohtule või Riigikohtule. Avaldusele lisatakse menetluskulude nimekiri, milles on detailselt näidatud kulude koosseis. Avalduses tuleb kinnitada, et kõik kulud on kantud seoses kohtumenetlusega.

(4) Menetluskulude hüvitamist menetlusosalisele ei välista see, kui tema eest kandis need muu isik.

(5) Kohus võib menetlusosalisele anda tähtaja hüvitatavate menetluskulude täpsustamiseks või kohustada teda esitama menetluskulusid tõendavaid dokumente. Kohtu nõudmiseta ei pea menetluskulusid tõendavaid dokumente esitama.

(6) Menetluskuludelt arvestatava käibemaksu hüvitamiseks peab avaldaja kinnitama, et ta ei ole käibemaksudokumentide või ei saa muul põhjusel tekkinud kuludelt käibemaksu tagasi arvestada.

(7) Menetlusosaline ei või menetluskulude kindlaksmääramise menetluse väliselt ega seal määratud suuremas ulatuses esitada menetluskulude kandmiseks kohustatud menetlusosalise vastu nõuet kulude hüvitamiseks kahju hüvitamise nõudena või muul sellesarnasel viisil.

(8) Menetluskulude kindlaksmääramise määruse võib teha ka kohtunikuabi.»;

81)paragrahv 175 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 175. Lepingulise esindaja kulude hüvitamine

(1) Kui menetlusosaline peab menetluskulude jaotust kindlaks määrava kohtulahendi kohaselt kandma teist menetlusosalist esindanud lepingulise esindaja kulud, mõistab kohus kulud välja põhjendatud ja vajalikus ulatuses. Lepinguline esindaja on menetlusosalist menetluses esindav advokaat või muu esindaja vastavalt käesoleva seadustiku §-s 218 sätestatule.

(2) Menetlusosalist esindava töötajaga seotud kuludest hüvitatakse üksnes sõidukulud. Nõustaja kulusid ei hüvitata.

(3) Mitmele lepingulisele esindajale tehtud kulutused hüvitatakse, kui need on tingitud asja keerukusest või esindaja vahetamise vajadusest.

(4) Vabariigi Valitsus kehtestab lepingulise esindaja kulude teistelt menetlusosalistelt sissenõudmise piirmäärad.»;

82)paragrahvi 176 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «ja» sõnadega «vajaduse korral ka» ning paragrahvi täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud ei kohaldata, kui menetluskulud määratakse kindlaks käesoleva seadustiku §-s 174¹ sätestatud korras. Siiski tuleb käesoleva seadustiku § 174¹ lõikes 1 sätestatud juhul anda teistele menetlusosalistele mõistlik võimalus avaldada seisukohta teiste menetlusosaliste menetluskulude nimekirja suhtes.»;

83)paragrahvi 177 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Kohus märgib menetluskulude kindlaksmääramist taotlenud isiku avalduse alusel menetluskulude kindlaksmääramise lahendis, et hüvitamisele kuuluvatelt menetluskuludelt tuleb tasuda menetluskulude suurust kindlaks tegeva lahendi jõustumisest alates kuni täitmiseni viivist võlaõigusseaduse § 113 lõike 1 teises lauses ettenähtud ulatuses.»;

84)paragrahvi 179 lõiked 1, 2 ja 7 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Menetluskulud, mis tuleb tasuda riigile ja mis ei ole tekkinud riigi osalemisest kohtus menetlusosalisena, muu hulgas tasumata või vähem tasutud riigilõiv või riigi kasuks välja mõistetud menetlusabikulud, mõistab asja lahendav kohus kohustatud isikult välja asjas tehtavas lahendis või eraldi määrusega.

(2) Pärast asjas tehtud lahendi jõustumist võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulud välja mõista määrusega nii kohus, kelle menetluses kulud tekkisid, kui ka asja lahendanud maakohus. Määrust ei või teha, kui asjas tehtud kohtulahendi jõustumisest on möödunud üle kahe aasta.»

«(7) Kohtulahendi alusel riigi kasuks välja mõistetud menetluskulude maksmise nõue, mis ei ole tekkinud riigi osalemisest kohtus menetlusosalisena, samuti trahvimääruse ja muu sellesarnase raha sissenõudmise lahendi täitmise nõue aegub kolme aasta möödumisel raha väljamõistmise lahendi jõustumisest. Nõude aegumisele kohaldatakse tsiviilseadustiku üldosa seaduses nõuete aegumise kohta sätestatud.»;

85)paragrahvi 179 täiendatakse lõigetega 8 ja 9 järgmises sõnastuses:

«(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud nõude sissenõudmisele kohaldatakse täitemenetluse seadustiku §-s 209 avalik-õiguslike rahaliste sissenõuete täitmise kohta sätestatud, kui käesolevas paragrahvis sätestatud ei tulene teisiti.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud nõude tasumisega viivitamise korral tuleb tasuda menetluskulude tasumiseks kohustava lahendi jõustumisest alates kuni täitmiseni viivist võlaõigusseaduse § 113 lõike 1 teises lauses ettenähtud ulatuses. Kohus märgib seda ka menetluskulude väljamõistmise lahendis.»;

86)paragrahvi 180 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Menetlusabi on riigipoolne abi menetluskulude kandmiseks. Menetlusabina võib kohus isiku (edaspidi *menetlusabi saaja*) taotlusel määrata, et menetlusabi saaja:

- 1) vabastatakse täielikult või osaliselt riigilõivu või kautsjoni maksmisest või muude kohtukulude või menetlusdokumentide ja kohtulahendi tõlke kulude kandmisest;
- 2) võib tasuda riigilõivu, kautsjoni või muud kohtukulud või menetlusdokumentide või kohtulahendi tõlke kulud igakuiste osamaksetena kohtu määratud tähtaja jooksul;
- 3) ei pea maksma tasu menetlusabi korras määratud advokaadi õigusabi eest või ei pea seda tegema kohe või täies ulatuses;
- 4) vabastatakse sissenõudjana Eesti Vabariigi arvel täielikult või osaliselt täitemenetlusega seotud kuludest või kohtumenetluses kohtutäituri vahendusel menetlusdokumendi kättetoimetamise kuludest või nähakse ette nende tasumine osamaksetena kohtu määratud tähtaja jooksul;
- 5) vabastatakse Eesti Vabariigi arvel täielikult või osaliselt eestkoste teostamisega seotud kulude kandmisest ja eestkostjale tasu maksmisest;
- 6) vabastatakse täielikult või osaliselt kohustusliku kohtueelse menetlusega seotud kuludest või nähakse ette nende tasumine osamaksetena kohtu määratud tähtaja jooksul.»;

87)paragrahvi 181 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Menetlusabi taotlejale antakse menetlusabi, kui:

- 1) menetlusabi taotleja ei suuda oma majandusliku seisundi tõttu menetluskulusid tasuda või kui ta suudab neid tasuda üksnes osaliselt või osamaksetena ja
- 2) on piisav alus eeldada, et kavandatav menetluses osalemine on edukas.

(2) Menetluses osalemise edukust eeldatakse, kui taotlus, mille esitamiseks menetlusabi taotletakse, on õiguslikult veenvalt põhjendatud ja faktiliselt põhistatud. Menetluses osalemise edukuse hindamisel arvestatakse ka asja tähendust menetlusabi taotlejale.

(3) Isikule ei anta menetlusabi, kui tema menetluses osalemine on ebamõistlik, eelkõige kui tema taotletu saab saavutada lihtsamalt, kiiremini või odavamalt.

(4) Menetlusabi ei anta avaldajale maksekäsu kiirmenetluses ega registriasjas kandeavalduselt tasumisele kuuluva riigilõivu maksmiseks.

(5) Menetluses osalemise edukust ega mõistlikkust ei hinnata menetlusabi taotlemisel menetlusdokumendi või kohtulahendi tõlkimiseks. Muu menetlusdokumendi kui kohtulahendi tõlkimiseks ei anta menetlusabi, kui isikut esindab menetluses esindaja.»;

88)paragrahvi 182 lõike 2 punkti 1 täiendatakse pärast sõna «summa» sõnadega «, samuti mõistlikud kulud eluasemele ja transpordile», lõike 2 punktis 3 asendatakse sõna «kahjusta» sõnaga «puuduta» ning paragrahvi täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktide 1 ja 2 puhul ei arvestata menetluskulusid, mis võivad tekkida menetluses tehtava lahendi peale edasikaebamisel. Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud varana arvestatakse ka ühisvara ulatuses, milles võib eeldada, et ühisomanikud võiksid seda mõistlikult kasutada menetluskulude katteks.»;

89)paragrahvi 183 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna «tõendab» sõnaga «põhistab»;

90)paragrahvi 184 lõike 3 esimeses lauses asendatakse tekstiosa «2003/8/EC õiguskaitsele ligipääsu parandamise kohta piiriüleste vaidluse korral, luues niisuguste vaidluste jaoks ühtsed õigusabi puudutavad miinimumreeglid» tekstiosaga «2003/8/EÜ, millega parandatakse õiguskaitse kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral, kehtestades sellistes vaidlustes antava tasuta õigusabi kohta ühised miinimumeeskirjad» ning paragrahvi 193 lõikes 2 ja lõike 4 teises lauses asendatakse viide «2003/8/EC» viitega «2003/8/EÜ»;

91)paragrahvi 184 lõike 4 teises lauses asendatakse sõna «pahatahtlik» sõnaga «ebamõistlik» ning lõiget 4 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Menetluses osalemise edukust ja mõistlikkust ei kontrollita, kui kohtulahendi on edasi kaevanud juba teine menetlusosaline ja tema kaebus on menetlusse võetud.»;

92)paragrahvi 185 lõike 6 kolmas lause tunnistatakse kehtetuks;

93)paragrahvi 186 lõike 7 esimeses lauses asendatakse sõnad «riigi õigusabi» sõnaga «menetlusabi» ning paragrahvi täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

«(8) Tehnilise võimaluse olemasolul tuleb kohtule tagada, et ta saaks taotleja majandusliku seisundi hindamiseks vajalikke andmeid ise Maksu- ja Tolliameti või käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud isiku või asutuse andmebaasist kontrollida.»;

94)paragrahvi 187 täiendatakse lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

«(5) Menetlusabi andmise taotlus ei peata seaduses sätestatud ega kohtu määratud menetlustähtaja kulgemist. Kohus pikendab siiski mõistlikult enda määratud tähtaega, eelkõige hagile, kaebusele või taotlusele vastamiseks määratud tähtaega, pärast menetlusabi andmise taotluse lahendamist, kui menetlusabi andmise taotlus ei olnud esitatud põhjendamatult või tähtaja pikendamise eesmärgil.

(6) Seaduses sätestatud tähtaja järgimiseks peab menetlusabi taotleja tegema tähtaja kestel ka menetlustoimingu, mille tegemiseks ta menetlusabi taotleb, eelkõige esitama kaebuse. Kaebuse põhjendamiseks või riigilõivu tasumiseks või kaebuses esineva sellise puuduse kõrvaldamiseks, mis on seotud menetlusabi taotlemisega, annab kohus mõistliku tähtaja pärast menetlusabi andmise taotluse lahendamist, kui nimetatud taotlus ei olnud esitatud põhjendamatult või tähtaja pikendamise eesmärgil. See ei välista menetlustähtaja ennistamist.»;

95)paragrahvi 188 lõigetes 1 ja 3 asendatakse sõna «kohtukulud» sõnaga «menetluskulud» vastavas käändes;

96)paragrahvi 188 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud kohaldatakse, kui menetlusabi saaja isik õigusjärgluse tõttu muutub, muu hulgas kui menetlusabi saanud hageja loovutab nõude, mille esitamiseks ta on menetlusabi saanud, ja õigusjärglasel ei ole õigust menetlusabile samas ulatuses.»;

97)paragrahvi 189 lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast sõna «langenud» sõnadega «, muu hulgas menetlusabi saaja isiku muutumise korral õigusjärgluse tõttu, kui õigusjärglasel ei ole õigus saada menetlusabi»;

98)paragrahvi 190 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Menetlusabi andmine ei välista ega piira menetlusabi saaja kohustust hüvitada kohtulahendi alusel vastaspoolele tekkinud kulutused.

(2) Menetlusosaline, kelle kahjuks lahend tehti, kannab oma menetluskulud täies ulatuses ka siis, kui ta on menetluskulude kandmisest vabastatud või kui talle on antud menetlusabi menetluskulude tasumiseks.

(3) Menetluskulud, mille kandmisest hageja on vabastatud või mida hageja võis tasuda osamaksetena, mõistab kohus hagi rahuldamise korral kostjalt välja riigituludesse võrdeliselt hagi rahuldatud osaga, sõltumata sellest, kas ka kostja sai menetlusabi menetluskulude kandmisel. Sama kehtib hageja poolel menetluses osalevale kolmandale isikule menetlusabi andmise kohta, kui hagi rahuldatakse.

(4) Kui hageja või tema poolel menetluses osalev kolmas isik või hagita menetluse avaldaja sai menetlusabi menetluskulude kandmisel, mõistetakse temalt hagi või avalduse rahuldamata või läbi vaatamata jätmise või asja menetluse lõpetamise korral menetluskulud riigituludesse täies ulatuses välja. Kui hageja loobub hagist või võtab hagi tagasi seetõttu, et kostja on nõude pärast hagi esitamist rahuldanud, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud.

(5) Kui kostja või tema poolel menetluses osalev kolmas isik sai menetlusabi menetluskulude kandmisel, mõistetakse temalt hagi rahuldamise korral menetluskulud riigituludesse täies ulatuses välja. Menetluskulud, mille tasumisest kostja või tema poolel menetluses osalev kolmas isik on vabastatud või mida kostja või tema poolel menetluses osalev kolmas isik võis tasuda osamaksetena, mõistab kohus hagi rahuldamata või läbi vaatamata jätmise või asja menetluse lõpetamise korral hagejalt välja riigituludesse võrdeliselt hagi rahuldamata jäetud osaga, sõltumata sellest, kas ka hageja sai menetlusabi menetluskulude kandmisel.

(6) Kui menetlusosalisele anti menetlusabi menetluskulude kandmiseks hagita menetluses, võib kohus menetluskulud mõnelt teiselt menetlusosaliselt riigituludesse välja mõista käesoleva seadustiku § 172 lõikes 1 sätestatud tingimustel.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3–6 nimetatud kohtulahendis võib kohus mõjuval põhjusel, muu hulgas kompromissi sõlmimise tõttu, ette näha kulude riigituludesse tasumise hilisema tähtpäeva või osadena tasumise kohtu määratud tähtaja jooksul, samuti vabastada isiku menetluskulude riigituludesse tasumise kohustusest.»;

99)paragrahvi 191 lõike 1 esimesest lausest jäetakse välja tekstiosa «samuti käesoleva seadustiku § 190 lõigetes 3 ja 4 nimetatud määruse peale»;

100)paragrahvi 191 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Käesoleva seadustiku § 190 lõigetes 3–6 nimetatud määruste, millega mõistetakse menetlusosaliselt välja menetluskulud riigituludesse, ja nende peale määruskaebuse esitamisele kohaldatakse käesoleva seadustiku §-s 179 sätestatud.»;

101)paragrahvi 193 lõike 6 kolmas ja neljas lause tunnistatakse kehtetuks;

102)paragrahvi 193 täiendatakse lõigetega 8 ja 9 järgmises sõnastuses:

«(8) Justiitsminister kehtestab määrusega direktiivi 2003/8/EÜ artikli 16 lõikes 1 ettenähtud mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis menetlusabi saamise taotluse ja selle edastamise tüüpvormid. Tüüpvormide olemasolul peavad avaldaja ja taotluse edastaja neid kasutama.

(9) Kui Euroopa Liidu teise liikmesriigi taotluse vastuvõtmiseks pädev asutus lükkab menetlusabi andmise taotluse tagasi avaldaja majandusliku olukorra tõttu või teatab kavatsusest taotlus tagasi lükata, väljastab kohus avaldaja taotlusele talle tõendi majandusliku olukorra kohta, kui tal oleks Eestis majandusliku olukorra tõttu õigus menetlusabile, ning edastab tõendi taotluse täiendusena ja sellega samas keeles taotluse vastuvõtmiseks pädevale asutusele.»;

103)paragrahvi 196 lõike 1 punktid 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«1) ei ole Eesti Vabariigi, mõne muu Euroopa Liidu liikmesriigi ega Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi kodanik ja tema elukoht ei ole Eestis, mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis ega Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis;
2) on juriidiline isik, mille asukoht ei ole Eestis, mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis ega Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis;»;

104)paragrahvi 196 lõike 2 teise lause punktis 2 asendatakse sõna «otsus» sõnaga «lahend» ning paragrahvi täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) Kui tagatise nõudmise eeldused on täidetud, võib kohus jätta tagatise siiski täielikult või osaliselt nõudmata või määrata selle tasumise osade kaupa, kui hagejalt ei saa majanduslikel või muudel põhjustel mõistlikult oodata tagatise andmist ja hagi läbi vaatamata jätmisega võivad kaasneda rasked tagajärjed hagejale või kui tagatise nõudmine oleks hageja suhtes muul põhjusel ebaõiglane.»;

105)paragrahvi 198 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Hagita menetluse osalised kaasab kohus omal algatusel. Eeldatakse, et menetlusosalised on isikud, kellel on seaduse kohaselt õigus hagita menetluses tehtava määruse peale edasi kaevata. Isik ei ole menetlusosaline ainult seetõttu, et ta tuleb seaduse kohaselt ära kuulata või et kohus peab seda vajalikuks. Kohus võib menetluse seisukoha andmiseks kaasata ka muid isikuid või asutusi, kui see on kohtu arvates vajalik asja õigemaks lahendamiseks.»;

106)paragrahvi 200 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Kohus ei luba menetlusosalisel ega tema esindajal või nõustajal õigusi kuritarvitada, menetlust venitada ega kohut eksitusse viia.»;

107)paragrahvi 200 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

108)paragrahvi 202 lõike 2 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «isikul» sõnadega «, välja arvatud, kui täisealise isiku teovõime piiratus ei puuduta tsiviilmenetlusõiguste teostamist ja tsiviilmenetluskohustuste täitmist»;

109)paragrahvi 210 lõiked 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Õigusjärglane võib käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul vastaspoole ja õiguseelneja nõusolekul astuda menetlusse poole õiguseelneja asemel. Vastaspoole või õiguseelneja nõusolekuta võib õigusjärglane astuda menetlusse ja teda võib sinna kaasata kolmanda isikuna õiguseelneja poolel.

(4) Kui eseme võõrandab hageja ja asjas tehtav otsus ei kehtiks käesoleva seadustiku § 460 kohaselt õigusjärglase suhtes, võib kostja hagejale esitada vastuväite, et hageja on nõudeõiguse kaotanud.»;

110)paragrahvi 211 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud ei kohaldata, kui asjas tehtav otsus ei kehtiks käesoleva seadustiku § 460 kohaselt õigusjärglase suhtes. Kui sellisel juhul on võõrandaja hageja, võib kostja hagejale esitada vastuväite, et hageja on nõudeõiguse kaotanud.»;

111)paragrahvi 213 lõiget 2 täiendatakse teise ja kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Iseseisva nõudeta kolmas isik võib menetlusse astuda muu hulgas kohtulahendi peale edasi kaevates. Sel juhul lahendatakse tema kaasamine kaebuse menetlusse võtmise lahendamisel.»;

112)paragrahvi 214 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Iseseisva nõudeta kolmas isik võib teha kõiki menetlustoiminguid peale nende, mida saab teha üksnes hageja või kostja, muu hulgas saab ta asjas tehtud lahendi peale kaevata. Tema avaldusel, kaebusel või muul menetlustoimingul on menetluses õiguslik tähendus üksnes juhul, kui see ei ole vastuolus selle hageja või kostja avalduse, kaebuse või toiminguga, kelle poolel kolmas isik menetluses osaleb. Kaebuse esitamiseks või muu menetlustoimingu tegemiseks kehtib kolmanda isiku suhtes sama tähtaeg kui selle hageja või kostja suhtes, kelle poolel ta menetluses osaleb, kui seadusest ei tulene teisiti.»;

113)paragrahvi 217 lõikes 7 asendatakse sõna «eestkostja» sõnaga «esindaja»;

114)paragrahvi 218 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

«(4) Hagimenetluses Riigikohtus võib menetlusosaline ise esitada menetlusabi saamise taotluse, samuti esitada teise menetlusosalise kaebuse või muu taotluse kohta seisukohti ja vastuväiteid. Koos vandeadvokaadiga võib menetlusosaline esitada Riigikohtu istungil seisukohti.

(5) Justiitsminister või tema määratud esindaja võib esindada Eesti Vabariiki Riigikohtus ka juhul, kui ta ei ole vandeadvokaat. Pankrotivõlgnikku võib Riigikohtus ka hagimenetluses esindada pankrotihaldur. Notar võib menetlusosalist esindada Riigikohtus hagita menetluses notariaadiseaduse §-s 30 sätestatud korras.»;

115)paragrahvi 219 lõikes 3 asendatakse sõnad «määrus tühistatakse» sõnadega «määruse võib tühistada»;

116)paragrahvi 228 lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtus» sõnaga «kohtuistungil»;

117)paragrahvi 229 lõike 2 teist lauset täiendatakse pärast sõna «tõendusvahendi» sõnadega «muu hulgas menetlusosalise seletuse, mis ei ole antud vande all»;

118)paragrahvi 239 lõiget 1 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Erinõude määruses kirjeldatakse lühidalt asja sisu ning märgitakse asjaolud, mis tuleb välja selgitada, ja tõendid, mis tuleb koguda.»;

119)paragrahvi 241 lõike 3 teises lauses asendatakse sõna «pooled» sõnaga «menetlusosalised»;

120)paragrahvi 241 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(5) Kohus võib välisriigis koguda tõendeid ka Eesti Vabariiki selles riigis esindava saadiku või pädeva konsulaarametniku vahendusel, kui välisriigi õiguse järgi ei ole see keelatud.»;

121)paragrahvi 255 lõike 2 punkti 3 täiendatakse pärast sõna «vastuvõetav» sõnadega «ja tunnistajat ei ole võimalik üle kuulata menetluskonverentsi teel»;

122)paragrahvi 255 lõike 2 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;

123)paragrahvi 256 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«1) esindajat tsiviil- või haldusasjas, kaitsjat kriminaal- või väärteoasjas ning notarit asjaolu suhtes, mis on saanud talle teatavaks ametikohustusi täites»;

124)paragrahvi 266 lõike 1 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

125)seadustikku täiendatakse §-ga 268¹ järgmises sõnastuses:

«§ 268¹. Poole ülekuulamine kohtu algatusel

Sõltumata poolte taotlustest ja tõendamiskoormise jaotusest võib kohus omal algatusel vande all üle kuulata ükskõik kumma või mõlema poole, kui varasema menetluse ning esitatud ja kogutud tõendite põhjal ei ole kohtul võimalik kujundada seisukohta väidetud ja tõendamisele kuuluva asjaolu tõepärasuses. Kohus võib poole omal algatusel vande all üle kuulata ka juhul, kui tõendama kohustatud pool soovib anda vande all seletuse, kuid vastaspool sellega ei nõustu.»;

126)paragrahv 270 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 270. Menetlusosalise keeldumine vande ja vande all seletuse andmisest

(1) Kui pool keeldub vannet või vande all seletust andmast või kui ta ei tee kohtu nõudmisest hoolimata selle kohta mingit avaldust, võib kohus lugeda vastaspoole väidetud asjaolu tõendatuks, arvestades muu hulgas vande või seletuse andmisest keeldumise kohta esitatud põhjendusi.

(2) Kui pool ei ilmu mõjuva põhjuseta tema vande all ülekuulamiseks määratud kohtuistungile, võib kohus ilmumata jätmise asjaolusid arvestades lugeda ta seletuse andmisest keeldunuks.

(3) Iseseisva nõudeta kolmanda isiku keeldumise korral seletuse või vande andmisest kohaldatakse tunnistaja ütluste andmisest keeldumise ja selle eest ettenähtud vastutuse kohta sätestatud.»;

127)paragrahvi 271 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «alaealise» sõnadega «või piiratud teovõimega täisealise»;

128)paragrahvi 272 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

129)paragrahvi 275 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna «tõestatud» sõnaga «kinnitatud»;

130)paragrahvi 276 lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõna «konsuli» sõnadega «pädeva konsulaarametniku»;

131)paragrahvi 277 lõike 5 teisest lausest jäetakse välja sõna «kirjalikult»;

132)paragrahvi 293 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «on» sõnadega «menetlusosalise taotlusel» ning lõike 3 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kohus võib ekspertiisi määramise asemel kasutada teises kohtumenetluses kohtu korraldusel esitatud või kriminaal- või väärteomenetluses menetleja korraldusel koostatud eksperdiarvamust, kui see võimaldab menetlust lihtsustada ja võib eeldada, et kohus saab eksperdiarvamust vajalikul määral hinnata ka uut ekspertiisi korraldamata.»;

133)paragrahvi 298 lõike 1 esimesest lausest jäetakse välja sõna «kirjalikult»;

134)paragrahvi 306 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna «kohtukordniku» sõnadega «või vastavalt kohtu kodukorrale selleks pädeva muu kohtuametniku»;

135)paragrahvi 306 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kohtul on õigus menetlusdokumendi kättetoimetamiseks nõuda riigi või kohaliku omavalitsuse andmekogu vastutavalt või volitatud töötlejalt, samuti isiku endiselt või praeguselt tööandjalt, krediitiasutusest, kindlustusseltsilt ja muult isikult või asutuselt andmeid menetlusosalise või juriidilisest isikust menetlusosalise seadusliku esindaja või tunnistaja elukoha kohta ja muid kontaktandmeid. Andmekogu vastutav või volitatud töötleja või muu isik või asutus on kohustatud andmed viivitamata ja tasuta esitama paberil või elektrooniliselt. Tehnilise võimaluse olemasolul tuleb kohtule tagada, et ta saaks vajalikke andmeid ise isiku või asutuse andmebaasist kontrollida.»;

136)paragrahvi 307 lõike 2 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «kinnitada» sõnadega «vastavalt kohtu kodukorrale selleks»;

137)paragrahv 308 tunnistatakse kehtetuks;

138)paragrahvi 312 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

139)paragrahvi 313 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Menetlusdokumendi võib kätte toimetades anda üle muule isikule kui saajale üksnes käesolevas osas sätestatud juhul. Nimetatud isik peab dokumendi esimesel võimalusel andma üle saajale. Ta võib keelduda dokumendi saajale üleandmiseks vastuvõtmisest üksnes juhul, kui ta põhistab, et tal ei ole võimalik dokumenti saajale üle anda. Isikule tuleb dokumendi üleandmise kohustust selgitada. Kättetoimetamise kehtivus selgituse andmisest ei sõltu.»;

140)paragrahvi 313 lõike 3 punktis 7 asendatakse sõnad «nimi ja allkiri» sõnadega «nimi, allkiri ja andmed tema isikusamasuse tuvastamise kohta, eelkõige isikut tõendava dokumendi number»;

141)paragrahvi 313 täiendatakse lõigete 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

«(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud vorminõuetele mittevastava väljastusteate võib lugeda kättetoimetamiseks piisavaks, kui kättetoimetamine on väljastusteatel siiski usaldusväärselt dokumenteeritud.»

(6) Kui kohus ei saa menetlusdokumenti lugeda kättetoimetatuks seetõttu, et postiteenuse osutaja ei kasutanud menetlusdokumendi tähtitud kirjaga kättetoimetamisel kõiki käesolevas seaduses sätestatud võimalusi, andis menetlusdokumendi isikule, kellele üleandmine ei ole käesolevas osas sätestatu kohaselt lubatud, ei järginud käesoleva seadustiku §-des 326 ja 327 sätestatud või ei dokumenteerinud kättetoimetamist selliselt, et kättetoimetamise saab lugeda toimunuks, võib kohus anda menetlusdokumendi postiteenuse osutajale uueks kättetoimetamiseks selle eest täiendavat tasu maksmata.»;

142)paragrahvi 314 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Menetlusdokumendi võib kätte toimetada lihtkirjana või faksi teel, kui kirjale või faksile on lisatud teatis kinnituse viivitamatu tagastamise kohustuse kohta ning märgitud saatja ja saaja nimi ja aadress ning dokumendi edastanud kohtuametniku nimi.

(2) Menetlusdokumendi võib kätte toimetada elektrooniliselt saaja üldisele või kohtule teatavaks tehtud elektronposti aadressile. Kohtule edastatud või kohtu koostatud elektroonilised dokumendid toimetatakse menetlusosalistele kätte elektronposti teel, välja arvatud juhul, kui elektrooniline edastamine ei ole eeldatavasti võimalik või kui menetlusosaline ei saa eeldatavasti elektroonilise dokumendi sisuga tutvuda või seda välja trükkida. Advokaadile, notarile, kohtutäiturile, pankrotihaldurile ja riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusele võib menetlusdokumendi muul viisil kui elektrooniliselt kätte toimetada üksnes mõjuval põhjusel.

(3) Faksi teel edastatakse dokumendi kinnitamata ärakiri. Menetlusdokumendi elektroonilise kättetoimetamise korral võib dokumendi edastada seda digitaalallkirjastamata, samuti võib edastada dokumendi kinnitamata ärakirja. Originaalis paberil allkirjastatud dokumendist edastatakse elektrooniliselt skaneeritud ärakiri. Menetlusosalise taotlusel edastatakse talle dokument võimaluse korral digitaalallkirjastatuna.

(4) Dokumendi lihtkirjana või faksi teel või elektrooniliselt edastanud ametnik märgib toimikusse, kuhu ja millal on dokument kättetoimetamiseks saadetud.

(5) Dokument loetakse lihtkirjana, faksi teel või elektrooniliselt kätte toimetatuks, kui saaja saadab kohtule dokumendi kättesaamise kohta kinnituse omal valikul kirjana, faksi teel või elektrooniliselt. Kinnituse tuleb märkida dokumendi kättesaamise kuupäev ja kinnituse peab olema allkirjastanud saaja või tema esindaja. Elektrooniline kinnitus peab olema varustatud saatja digitaalallkirjaga või edastatud muul sellesarnasel turvalisel viisil, mis võimaldab tuvastada saatja ja saatmise aja, välja arvatud juhul, kui kohus on juba sama kohtuasja käigus sellel elektronposti aadressil dokumente edastanud või kui menetlusosaline on ise avaldanud kohtule oma elektronposti aadressi.

(6) Kui menetlusdokument edastatakse lihtkirjana, faksi teel või elektrooniliselt, peab saaja käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kinnituse saatma kohtule viivitamata. Seda kohustust rikkunud menetlusosalist või tema esindajat võib kohus trahvida.

(7) Saaja nõusolekul võib kohus menetlusdokumendi talle kätte toimetada ka kirja edastamisega saaja aadressil käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kinnitust saamata. Saaja nõusolekul võib menetlusdokumendi talle kätte toimetada elektrooniliselt või faksiga ka automaatse kättesaamis- või saatmiskinnitusega.

(8) Kui kohus on saanud samas menetluses või hiljuti muus menetluses isikule Eesti aadressil menetlusdokumente kätte toimetada ja ei ole andmeid aadressi muutumise kohta, võib menetlusdokumendi toimetada isikule kätte lihtkirjaga ka tema nõusolekuta, postitades lihtkirja sellel aadressil ja märkides toimikusse postitamise andmed. Sel juhul loetakse menetlusdokument kätte toimetatuks kolme tööpäeva möödumisel postitamisest, kui kohus ei määra kättetoimetatuks lugemiseks pikemat tähtaega.

(9) Justiitsminister võib menetlusdokumentide elektroonilise kättetoimetamise kohta kehtestada täpsemad nõuded.»;

143)paragrahv 315 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 315. Menetlusdokumendi kättetoimetamine kohtutäituri, kohtuametniku, muu isiku ja asutuse vahendusel

(1) Menetlusdokumendi võib kätte toimetada ka kohtutäituri, kohtukordniku või vastavalt kohtu kodukorrale selleks pädeva muu kohtuametniku või politseiasutuse või muu riigiasutuse või kohaliku omavalitsuse või tema asutuse vahendusel, samuti muu isiku vahendusel, kellele kohus teeb kättetoimetamise ülesandeks kokkuleppel. Menetlusosaline, kelle esitatud menetlusdokument tuleb kätte toimetada või kelle huvides on muu menetlusdokumendi kättetoimetamine, võib taotleda kohtult dokumendi kohtutäituri vahendusel kättetoimetamist.

(2) Politseiasutusele või muule riigiasutusele või kohalikule omavalitsusele või tema asutusele annab kohus menetlusdokumendi kättetoimetamiseks üksnes juhul, kui muud kättetoimetamise võimalused, välja arvatud avalik kättetoimetamine, ei ole tulemusi andnud või eeldatavasti ei anna tulemust, eelkõige kui postiteenuse osutaja vahendusel on samas või muus asjas kättetoimetamine hiljuti ebaõnnestunud. Selle nõude rikkumine ei mõjuta kättetoimetamise kehtivust.

(3) Menetlusdokumendi kättetoimetamiseks edastab kohus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule või asutusele kättetoimetatava dokumendi, tema käsutuses oleva teabe varasemate kättetoimetamiskatsete kohta ja isiku teadaolevad kontaktandmed. Toimikusse märgitakse, millal ja kellele dokument kättetoimetamiseks üle anti.

(4) Kättetoimetamise viisi valib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik või asutus käesolevas osas sätestatute hulgast ise, kui kohus ei anna selle kohta juhiseid. Avalikku kättetoimetamist ei või nad korraldada.

(5) Kättetoimetamise kohta koostatakse kättetoimetamisteatis, millel peavad olema märgitud käesoleva seadustiku § 313 lõikes 3 nimetatud andmed. Kättetoimetamisteatis tagastatakse pärast kättetoimetamist viivitamata kohtule. Justiitsminister võib kehtestada kättetoimetamisteatise vormi.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud vorminõuetele mittevastava kättetoimetamisteatise võib lugeda kättetoimetamiseks piisavaks, kui kättetoimetamine on siiski usaldusväärselt dokumenteeritud.

(7) Menetlusdokumendi võib kätte toimetades anda üle muule isikule kui saajale üksnes käesolevas osas sätestatud juhul. Nimetatud isik peab dokumendi esimesel võimalusel andma üle saajale. Ta võib keelduda dokumendi saajale üleandmiseks vastuvõtmisest üksnes juhul, kui ta põhistab, et tal ei ole võimalik dokumenti saajale üle anda. Isikule tuleb dokumendi üleandmise kohustust selgitada. Kättetoimetamise kehtivus selgituse andmisest ei sõltu.

(8) Kui kohus ei saa menetlusdokumenti lugeda kättetoimetatuks seetõttu, et käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik või asutus ei järginud menetlusdokumendi kättetoimetamisel kohtu juhiseid või ei kasutanud selleks kõiki käesolevas seaduses sätestatud võimalusi, andis menetlusdokumendi isikule, kellele üleandmine ei ole käesolevas osas sätestatu kohaselt lubatud, ei järginud käesoleva seadustiku §-des 326 ja 327 sätestatud või ei dokumenteerinud kättetoimetamist selliselt, et kättetoimetamise saab lugeda toimunuks, võib kohus anda menetlusdokumendi uueks kättetoimetamiseks.

(9) Kohus võib anda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule või asutusele kuni 60-päevalise tähtaja, mille jooksul tuleb menetlusdokument kätte toimetada või kättetoimetamise ebaõnnestumise korral esitada kohtule aruanne kättetoimetamise ebaõnnestumise põhjustest.»;

144)paragrahvi 316 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

145)paragrahvi 316 lõikes 4 asendatakse sõna «konsuli» sõnadega «pädeva konsulaarametniku»;

146)paragrahvi 316 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

«(7) Kui menetlusdokumendi välismaal kättetoimetamiseks on vaja see tõlkida, võib kohus nõuda menetlusosaliselt, kellest tulenevalt või kelle huvides on vaja menetlusdokument kätte toimetada, tõlke esitamist või tõlkekulude katmist. Kui menetlusosaline seda ei tee, võib kohus jätta menetlusdokumendi kätte toimetamata.»;

147)seadustikku täiendatakse paragrahviga 316¹ järgmises sõnastuses:

«§ 316¹. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1393/2007 rakendamine

(1) Menetlusdokumendi kättetoimetamisele mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis kohaldatakse käesolevas seadustikus sätestatud niivõrd, kui võrd Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades («dokumentide kättetoimetamine»), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1348/2000 (ELT L 324, 10.12.2007, lk 79–120), sätestatust ei tulene teisiti.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 2 lõike 1 alusel on kohtudokumente edastavateks asutusteks Eestis maakohud, kelle menetluses olevas asjas tuleb dokument kätte toimetada, ning kohtuväliseid dokumente edastavaks asutuseks on Justiitsministeerium. Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 2 lõike 2 alusel on kohtu- ja kohtuväliseid dokumente vastuvõtvaks asutuseks maakohus, kelle tööpiirkonnas tuleb dokument kätte toimetada.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 3 alusel täidab keskasutuse ülesandeid Justiitsministeerium.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 4 lõike 3 alusel ja artikli 10 lõike 2 alusel aktsepteeritakse Eestis nii eesti kui inglise keeles koostatud tüüpvorme.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse alusel toimub dokumendi Eestis kättetoimetamine tsiviilkohtumenetluse seadustikus menetlusdokumentide kättetoimetamiseks ettenähtud korras. Dokumente ei või kätte toimetada avalikult.

(6) Teise liikmesriigi Eestis asuva diplomaatilise või konsulaaresinduse kaudu võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 13 lõike 2 kohaselt Eestis dokumente kätte toimetada üksnes juhul, kui dokumendid tuleb kätte toimetada selle liikmesriigi kodanikule, kust dokumendid edastatakse.

(7) Eestis ei ole lubatud dokumente kätte toimetada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artiklis 15 sätestatud viisil.

(8) Eesti kohus võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 19 lõikes 2 sätestatud tingimustel asja lahendada ka siis, kui puudub teatis kostjale menetlusedokumendi kättetoimetamise kohta. Tähtaja ennistamise avalduse võib vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 19 lõike 4 kolmandale lausele kohtule esitada ühe aasta jooksul pärast asjas menetlust lõpetava lahendi tegemist.»;

148)paragrahvi 317 lõike 4 punktis 1 asendatakse sõna «pooled» sõnaga «menetlusosaline»;

149)paragrahvi 317 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

«(6) Kohus võib keelduda menetlusedokumendi avalikust kättetoimetamisest, kui menetluses tehtavat lahendit soovitakse eeldatavasti tunnustada või täita välisriigis ja avaliku kättetoimetamise tõttu on tõenäoline, et lahendit ei tunnustataks või ei täidetak. Avalikust kättetoimetamisest keeldumise määruse peale võib esitada määruskaebuse. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.»;

150)paragrahvi 319 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

«(2) Füüsilisest isikust ettevõtjale, eraõiguslikule juriidilisele isikule ja välismaa äriühingu filiaalile loetakse menetlusedokument kätte toimetatuks ka juhul, kui see on kätte toimetatud äriregistrisse või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud menetlusedokumentide vastuvõtmiseks volitatud isikule.»;

151)paragrahvi 320 lõikes 1 asendatakse sõna «konsuli» sõnadega «pädeva konsulaarametniku»;

152)paragrahvi 321 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Mitme esindaja puhul piisab kättetoimetamisest ühele neist.»;

153)paragrahv 322 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 322. Menetlusedokumendi kättetoimetamine eluruumis ja viibimiskohas ning saaja tööandjale, üürileandjale ja maja haldajale

(1) Kui menetlusedokumendi saajat ei saada tema eluruumis kätte, loetakse dokument saajale kättetoimetatuks ka kättetoimetamisega tema eluruumis elavale või perekonda teenivale vähemalt neljateistkümneaastasele isikule.

(2) Menetlusedokumendi võib saaja asemel toimetada kätte seda kortermaja haldavale korteriühistule, kus saaja elu- või äriruum asub, või kaasomandi eseme valitsejale või saaja üürileandjale, samuti ka saaja tööandjale või muule isikule, kellele saaja osutab lepingu alusel teenuseid.

(3) Menetlusedokument loetakse saajale kättetoimetatuks ka juhul, kui see toimetatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud viisil kätte saaja esindajale.

(4) Pikemat aega kaitseväes, vanglas, tervishoiuasutuses või muus sellises kohas viibivale isikule loetakse dokument kättetoimetatuks ka dokumendi üleandmisega selle juhile või tema määratud isikule, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti.»;

154)paragrahvi 323 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «suhtes» sõnadega «, samuti dokumendi kättetoimetamise korral saaja esindajale või muule isikule, kellele võib dokumendi saaja asemel kätte toimetada»;

155)paragrahvi 326 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kui menetlusedokument ei ole võimalik kätte toimetada, kuna seda ei saa üle anda saaja või tema esindaja elu- või äriruumis, loetakse dokument kättetoimetatuks dokumendi panemisega elu- või äriruumi juurde kuulvasse postkasti või muusse sellesarnasesse kohta, mida saaja või tema esindaja kasutab posti kättesaamiseks ja mis harilikult tagab saadetise säilimise. Käesoleva seadustiku § 322 lõikes 2 nimetatud isikule võib menetlusedokumendi sel viisil kätte toimetada üksnes juhul, kui kättetoimetamine ei ole võimalik saajale või tema esindajale isiklikult.

(2) Kättetoimetamine käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viisil on lubatud üksnes juhul, kui menetlusedokument on proovitud isikule isiklikult üle anda vähemalt kahel korral oluliselt erinevatel kellaegadel vähemalt kolmepäevase vahega ja menetlusedokument ei ole võimalik kätte anda elu- või äriruumis viibivale muule isikule käesoleva seaduse § 322 lõike 1 või § 323 kohaselt.»;

156)paragrahvi 327 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kättetoimetamiseks edastatud dokument tagastatakse saatjale 15 päeva möödumisel kättetoimetatuks lugemisest, kui kohus ei ole selleks määranud pikemat tähtaega.»;

157)paragrahvi 331 lõikes 1 asendatakse sõna «ettenähtud» sõnadega «kohtu määratud»;

158)paragrahv 332 tunnistatakse kehtetuks;

159)paragrahvi 333 lõigetes 2 ja 3 asendatakse sõna «pool» sõnaga «menetlusosaline»;

160)paragrahvi 335 senine tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

«(2) Kohtulahendi peale kaebuse esitamise korral tuleb kaebuse originaal esitada kümne päeva jooksul.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ei kohaldata dokumendi edastamise korral elektrooniliselt, kui dokument on esitatud käesoleva seadustiku § 336 nõuete kohaselt.»;

161)paragrahvi 337 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kui mitut menetlusosalist esindab menetluses advokaat, saab advokaat kohtule edastatavad dokumendid ja nende lisad ise teiste menetlusosaliste advokaatidele ja teavitab sellest kohut. Sel juhul eeldatakse, et dokumendid on teistele menetlusosalistele kohtule teatatud ajal kätte toimetatud. Dokumentide edastamise või sellest kohtu teavitamise kohustust rikkunud advokaati võib kohus trahvida.»;

162)paragrahvi 338 lõike 1 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna «menetlusdokumendis» sõnadega «, muu hulgas hagi, vastuväites ja kaebuses,» ning punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(8) menetlusosalise või tema esindaja allkiri, elektroonilise dokumendi puhul digitaalallkiri või muu isikusamasuse tuvastamist võimaldav tunnus vastavalt käesoleva seadustiku §-s 336 sätestatule.»;

163)seadustikku täiendatakse §-ga 340¹ järgmises sõnastuses:

«§ 340¹. Menetlusdokumendi puuduste kõrvaldamine

(1) Kui menetlusosalise esitatud avaldus, taotlus, vastuväide või kaebus ei vasta vorminõuetele või on esitatud muude puudustega, mida saab kõrvaldada, muu hulgas kui tasumata on riigilõiv või kautsjon, määrab kohus tähtaja puuduse kõrvaldamiseks ja jätab menetlusdokumendi seniks käiguta.

(2) Kui kohtu määratud tähtpäevaks puudusi ei kõrvaldata, jäetakse avaldus, taotlus või kaebus menetlusse võtmata ja tagastatakse, juba menetlusse võetud avaldus, taotlus või kaebus aga jäetakse läbi vaatamata. Selle kohta tehtud maakohu või ringkonnakohtu määruse peale võib esitada määruskaebuse, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Kui kohtu määratud tähtpäevaks ei kõrvaldata puudusi vastuväidetes, jätab kohus vastuväited tähelepanuta.»;

164)paragrahvi 342 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Kohtuistungil aeg määratakse viivitamata pärast avalduse või taotluse ja sellele vastuse saamist või vastamiseks antud tähtaja möödumist. Kohus võib määrata kohtuistungil aja kindlaks ka enne vastuse saamist või vastamiseks antud tähtaja möödumist, kui võib eeldada, et sõltumata vastusest on asja lahendamiseks vajalik kohtuistung, või kui istungi kohene kindlaksmääramine on vastavalt asjaoludele muul põhjusel mõistlik. Kui kohus vastust ei küsi, määrab ta kohtuistungil aja viivitamata pärast avalduse või taotluse saamist.»;

165)paragrahvi 343 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Kohtuistungil toimumise aeg avaldatakse ka kohtu veebilehel, märkides tsiviilasja numbrit, menetlusosaliste nimed ja tsiviilasja üldise kirjelduse. Kinnise kohtuistungil kohta avaldatakse üksnes toimumise aeg, tsiviilasja number ja märged, et kohtuistung on kinnine. Kohtuistungil toimumise aeg eemaldatakse veebilehelt seitsme päeva möödumisel kohtuistungil toimumisest.»;

166)paragrahvi 344 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

«(7) Kohtukutse ei pea olema käesoleva paragrahvi lõigetes 1–6 ettenähtud vormis, kui see antakse üle kohtuistungil või kui kohtuistungil võetakse isikult protokolli allkiri kohtuistungil toimumise aja kohta. Vajaduse korral selgitab kohus kohtukutsega seotud asjaolusid.»;

167)paragrahvi 346 pealkirjas, lõike 1 esimeses ja teises lauses, lõigetes 3 ja 4 ning lõike 5 esimeses lauses asendatakse sõna «pool» sõnaga «menetlusosaline» vastavas käändes;

168)paragrahvi 352 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Asja arutamise edasilükkamise aluseks ei ole asjaolu, et sellel ei osale iseseisva nõudeta kolmas isik.»;

169)paragrahvi 352 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõna «poolte» sõnaga «menetlusosaliste»;

170)paragrahvi 352 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

«(6) Kohtuistungil või muu menetlustoimingu edasilükkamise taotluse lahendab kohus viivitamata ja võimaluse korral enne kohtuistungit või muu menetlustoimingu tegemist ning teavitab sellest viivitamata menetlusosalisi.»;

171)paragrahvi 362 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Hagi esitamise ajaks on hagi kohtusse jõudmise aeg. See kehtib üksnes juhul, kui hagi on kostjale hiljem kätte toimetatud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu kehtib ka muu avalduse või taotluse kohtule esitamise kohta, kui seadusest ei tulene teisiti. Kohtuistungil esitatud nõue või taotlus loetakse esitatuks ajal, kui see avaldatakse kohtuistungil.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohaldatakse nii hagi esitamisega seotud menetlusõiguslike kui ka materiaaõiguslike tagajärgede hindamisel, muu hulgas tähtaja järgimise ning tähtaja kulgemise katkemise ja peatumise hindamisel.»;

172)paragrahvi 366 tekstis asendatakse sõnad «Surma põhjustamise, kehavigastuse tekitamise, tervise kahjustamise või au teotamisega tekitatud mittevaralise» sõnaga «Mittevaralise»;

173)paragrahvi 368 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Täitemenetluses täitedokumendi tõlgendamise üle vaidluse tekkimise korral võib sissenõudja või võlgnik esitada hagi teise poole vastu nõudega tuvastada, kas täitedokumendist tuleneb hagejale mingi konkreetne õigus või kohustus. Sellise nõudega tuvastushagi võib esitada täitedokumendi selgitamiseks ka muul juhul, kui täitedokumendi täitmise või toime üle on menetlusosaliste vahel tekkinud vaidlus.»;

174)paragrahvi 371 lõike 2 punktis 2 asendatakse sõna «seda» sõnadega «hageja taotletavat»;

175)paragrahvi 372 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

176)paragrahvi 372 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(7) Kui asi ei allu kohtule, kuhu hagi esitati, kohaldatakse menetlusse võtmisest keeldumisel käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatut.»;

177)paragrahvi 372 täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

«(8) Kui kohus leiab, et avalduse lahendamine kuulub halduskohtu pädevusse, ja halduskohus on eelnevalt samas asjas leidnud, et see ei kuulu tema pädevusse, esitab kohus viivitamata asja lahendamiseks pädeva kohtu määramiseks taotluse Riigikohtu tsiviil- ja halduskolleegiumi vahelisele erikogule, teavitades sellest menetlusosalisi.»;

178)paragrahvi 376 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Pärast hagi menetlusse võtmist ja kostjale kättetoimetamist võib hageja muuta hagi eset või alust üksnes kostja või kohtu nõusolekul. Kostja nõusolekut eeldatakse, kui ta ei esita hagi muutmisele viivitamata vastuväidet.

(2) Kohus nõustub hagi muutmise üksnes mõjuval põhjusel, eelkõige kui senises menetluses esitatud faktiväidet ja tõendid võimaldavad muudetud hagi lahendada eeldatavasti kiiremini ja säästlikumalt.

(3) Hagi muutmise avaldusele kohaldatakse hagiavalduse kohta sätestatut. Eelmenetluses hageja poolt hagi seotud uute asjaolude esitamisel eeldatakse, et hageja täiendab nendega hagi alust.

(4) Hagi muutmiseks ei peeta:

1) esitatud faktiliste või õiguslike väidete täiendamist või parandamist, ilma et muudetakse hagi aluseks olevaid põhilisi asjaolusid;

2) hageja põhinõude või kõrvalnõuete suurendamist, vähendamist, laiendamist või kitsendamist;

3) esialgu nõutud eseme asemel asjaolude muutumise tõttu teise eseme või muu hüve nõudmist.

(5) Kohus võib nõuda hagiavalduse teksti tervikuna esitamist, kui hagi on selle korduva muutmise tõttu või muul põhjusel ebaülevaatlik ja hagiavalduse teksti terviklik esitamine lihtsustab asja menetlemist.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud taotluse või täienduse võib hageja esitada ka hagiavaldusele vastavas vormis avaldust esitamata, muu hulgas suuliselt kohtuistungil.»;

179)paragrahvi 377 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Sellise hagi tagamiseks, mille esemeks ei ole rahaline nõue kostja vastu, võib kohus hageja taotlusel esialgselt reguleerida vaidlusalust õigussuhet, eelkõige asja kasutusviisi, kui see on vajalik olulise kahju või omavoli vältimiseks või muul põhjusel. Seda võib teha sõltumata sellest, kas on alust arvata, et hagi tagamata jätmine võib raskendada kohtuotsuse täitmist või teha selle võimatuks. Käesoleva seadustiku § 378 lõikes 3 nimetatud abinõusid võib kohus rakendada ka omal algatusel.»;

180)paragrahvi 377 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna «menetluses» sõnadega «või kui neile on esitatud alama astme kohtu lahendi peale kaebus»;

181)paragrahvi 378 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) kostja või teise isiku valduses oleva kostjale kuuluva vara arestimine ning selle alusel käsutuskeelu nähtavaks tegeva keelumärke kandmine kinnistusraamatusse või muu käsutuskeeldu nähtavaks tegeva kande tegemine muusse vararegistrisse;»;

182)paragrahvi 378 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kui autoriõiguse, autoriõigusega kaasneva õiguse või tööstusomandiõiguse äriksel eesmärgil rikkumisest tuleneva hagi tagamiseks taotletakse kostja pangakonto või muu vara arestimist, võib kohus kohustada väljastama panga-, finants- või äridokumente või võimaldama nendega tutvuda.»;

183)paragrahvi 378 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

«(6) Hageja võib käsutada hagi tagamisest talle tulenevaid õigusi, eelkõige võib ta õigusest loobuda või anda nõusoleku sellise tehingu tegemiseks, mis käsutuskeelust tulenevalt oleks keelatud.»;

184)paragrahvi 379 pealkirjast jäetakse välja sõna «kinnipidamise,», lõikest 1 sõna «kinnipidamist,» ja lõikest 4 sõnad «kinnipidamise ja»;

185)paragrahvi 383 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

«(1¹) Kohus tagab rahalise nõudega hagi üksnes juhul, kui antakse tagatis vähemalt 5 protsendi ulatuses nõudesummalt, kuid mitte vähem kui 500 krooni ja mitte rohkem kui 500 000 krooni ulatuses. Kui hagi tagamise korras taotletakse kostja aresti või elukohast lahkumise keelamist, antakse tagatis mitte vähem kui 50 000 krooni ja mitte rohkem kui 500 000 krooni ulatuses.

(1²) Kui tagatise nõudmise eeldused on täidetud, võib kohus jätta tagatise siiski täielikult või osaliselt nõudmata või määrata selle tasumise osade kaupa, kui hagejalt ei saa majanduslikel või muudel põhjustel mõistlikult oodata tagatise andmist ja hagi tagamata jätmisega võivad hagejale kaasneda rasked tagajärjed või kui tagatise nõudmine oleks hageja suhtes muul põhjusel ebaõiglane.»;

186)paragrahvi 384 lõiget 5 täiendatakse pärast sõna «alusel» sõnadega «või omal algatusel»;

187)paragrahvi 385 esimesest lausest jäetakse välja sõnad «isiku kinnipidamise,»;

188)paragrahvi 387 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kohus saadab hagi tagamise määruse viivitamata hagejale ja toimetab kätte kostjale. Hageja taotlusel võib kohus hagi tagamise määruse kostjale kättetoimetamise edasi lükata.

(2) Kui hagi tagamise määruse täitmiseks tuleb hagejal pöörduda kohtutäituri, registripidaja või muu isiku või asutuse poole, tuleb seda hagi tagamise määruks märkida. Kohus saadab hagi tagamise määruse registripidajale või muule asutusele või isikule täitmiseks üksnes hageja taotlusel. Sel juhul täiendavat avaldust registripidajale või muule asutusele või isikule esitada vaja ei ole. Kohus ei edasta ise määrust kohtutäiturile.»;

189)paragrahvi 388 lõiked 2, 3 ja 6 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Hüpoteegisummaks on tagatava nõude summa, mis kantakse kinnistusraamatusse, laevakinnistusraamatusse või tsiviilõhusõidukite registrisse. Kohtulikku hüpoteeki ei seata alla 10 000-kroonise põhinõude puhul, kui on võimalik rakendada kostjat vähem koormavaid hagi tagamise abinõusid.

(3) Kohtulik hüpoteek kantakse kinnistusraamatusse, laevakinnistusraamatusse või tsiviilõhusõidukite registrisse hageja kasuks tema avalduse ja hagi tagamise määruse alusel. Hageja taotlusel edastab kohus määruse käesoleva seadustiku § 387 lõikes 2 sätestatud korras ise kohtuliku hüpoteegi sissekandmiseks. Hüpoteeik tekib sissekandmisega.»

«(6) Hagi tagamise tühistamise või hagi tagamise abinõu asendamise korral omandab hüpoteegi kinnisasja, laeva või õhusõiduki omanik. Tema taotlusel kustutatakse kohtulik hüpoteek hagi tagamise tühistamise määruse alusel kinnistusraamatust, laevakinnistusraamatust või tsiviilõhusõidukite registrist.»;

190)paragrahvi 389 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna «kontole» sõnadega «või mille ulatuses pangagarantii esitamisel» ning lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kinnisasja ja registrisse kantud vallasasja või muu eseme arestimisel kantakse kinnistusraamatusse või muusse registrisse vara käsutamise keelumärke hageja kasuks tema avalduse ja hagi tagamise määruse alusel. Hageja taotlusel edastab kohus määruse käesoleva seadustiku § 387 lõikes 2 sätestatud korras ise keelumärke sissekandmiseks.»;

191)paragrahvi 390 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Maakohtu või ringkonnakohtu määruse peale, millega kohus hagi tagas, ühe tagamisabinõu teisega asendas või hagi tagamise tühistas, võib pool esitada määruskaebuse. Maakohtu määruse peale esitatud määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale saab Riigikohtule edasi kaevata üksnes juhul, kui tagatava hagi hind ületab 1 000 000 krooni või kui tagamisabinõuna kohaldati isiku aresti või elukohast lahkumise keeldu.»;

192)paragrahvi 392 lõike 1 punktides 2 ja 3 asendatakse sõna «poolte» sõnaga «menetlusosaliste»;

193)paragrahvi 392 lõikes 3 asendatakse sõnad «küsitleda pooli» sõnadega «neid küsitleda»;

194)paragrahvi 393 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 4 järgmises sõnastuses:

«(2¹) Iseseisva nõudeta kolmandale isikule selgitab kohus tema õigust esitada hagi suhtes oma seisukoht kohtu määratud tähtaja jooksul.»

«(4) Kui asja lahendamine võib puudutada paljusid isikuid või kui see võib olla muul põhjusel asja lahendamisel mõistlik, võib kohus edastada hagi seisukoha andmiseks pädevale riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusele ka muul kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul või küsida selle asutuse seisukohta mingi asja lahendamiseks vajaliku küsimuse kohta.»;

195)paragrahvi 394 lõike 2 punktis 5 asendatakse sõna «kohtukulud» sõnaga «menetluskulud»;

196)paragrahvi 394 lõikes 6 asendatakse sõnad «hagejale ja kolmandatele isikutele» sõnadega «teistele menetlusosalistele»;

197)paragrahvi 400 lõikes 5 asendatakse sõnad «võib arutada» sõnadega «arutab menetlusosalistega»;

198)paragrahvi 403 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Kui pool ei ole kohtule teatanud, kas ta on nõus kirjaliku menetlusega, eeldatakse, et ta soovib asja läbivaatamist kohtuistungil.»;

199)paragrahvi 405 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kohus menetleb hagi oma õiglase äranägemise kohaselt lihtsustatud korras, järgides üksnes käesolevas seadustikus sätestatud üldisi menetluspõhimõtteid, kui tegemist on varalise nõudega haviga ja hagihind ei ületa summat, mis vastab 2000 eurole. Muu hulgas võib sellise hagi menetlemisel:

- 1) protokollida menetlustoiminguid üksnes ulatuses, milles kohus peab seda vajalikuks, ja välistada protokollile vastuväidete esitamise õiguse;
- 2) määrata tähtaja seaduses sätestatust erinevana;
- 3) näha menetluskulude suuruse ette juba menetlust lõpetavas kohtulahendis, võimaldades menetlusosalistel esitada eelnevalt oma menetluskulude nimekirjad;
- 4) tunnustada menetlusosalise lepingulise esindajana ka seaduses nimetatud isikuid;
- 5) kalduda kõrvale tõendite esitamise ja kogumise vorminõuete kohta seaduses sätestatust ja tunnustada tõendina ka seaduses sätestamata tõendusvahendeid, muu hulgas menetlusosalise seletust, mis ei ole antud vande all;
- 6) kalduda kõrvale menetluskulude kättetoimetamise ja menetlusosaliste esitatavate dokumentide vorminõuete kohta seaduses sätestatust, välja arvatud hagi kostjale kättetoimetamisel;
- 7) loobuda kirjalikust eelmenetlusest või kohtuistungist;
- 8) koguda tõendeid omal algatusel;
- 9) teha asjas otsuse kirjeldava ja põhjendava osata;
- 10) tunnustada asjas tehtud lahend viivitamata täidetavaks ka muul juhul, kui on seaduses nimetatud, või ilma seaduses ettenähtud tagatiseta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul tagab kohus menetlusosaliste põhiõiguste ja -vabaduste ning oluliste menetlusõiguste järgimine ning kuulab menetlusosalise tema taotlusel ära. Selleks ei pea korraldama kohtuistungit.

(3) Kohus võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viisil asja menetleda, ilma et selle kohta oleks vaja teha eraldi määrust. Menetlusosalistele tuleb siiski teatada nende õigusest olla kohtu poolt ära kuulatud.»;

200)seadustikku täiendatakse §-ga 405¹järgmises sõnastuses:

«§ 405¹. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 861/2007 rakendamine

(1) Käesolevas seaduses lihtmenetluse kohta, muu hulgas selles tehtud lahendi peale edasikaebamisel sätestatud, kohaldatakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus (ELT L 199, 31.07.2007, lk 1–22), alusel tsiviilasja lahendamisel ulatuses, milles see ei ole reguleeritud nimetatud määruses. Nimetatud määruse alusel võib asja lahendada kohtualluvuse järgi pädev maakohus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 4 lõike 1 kohaselt võib esitada menetluse algatamise avalduse käesoleva seadustiku §-des 334–336 sätestatud vormis.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 21 lõike 2 punkti b kohaselt võetakse määruse alusel läbiviidud kohtumenetluses tehtud lahend Eestis täitmisele üksnes juhul, kui see on koostatud eesti või inglise keeles või kui kinnitusele on lisatud eesti- või ingliskeelne tõlge.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse alusel tehtud välisriigi kohtulahendi Eestis täitemenetluses täitmisele ja võlgniku õiguskaitsevahenditele kohaldatakse Eestis täitemenetluse kohta sätestatud niivõrd, kui võrd nimetatud määruses ei ole ette nähtud teisiti.»;

201)paragrahvi 407 lõike 1 esimesest lausest jäetakse välja sõnad «või omal algatusel» ning lõiget 5 täiendatakse punktidega 2¹ ja 2²järgmises sõnastuses:

«2¹) kostja on vastuse esitamise tähtaja jooksul taotlenud riigi õigusabi andmist advokaadi vahendusel vastamiseks;

2²) hagi on ebaõigesti menetlusse võetud, muu hulgas juhul, kui asi ei allu sellele kohtule.»;

202)paragrahvi 407 täiendatakse lõikega 5¹järgmises sõnastuses:

«(5¹) Kohus võib keelduda tagaseljaotsuse tegemisest ka juhul, kui hagi toimetati kostjale kätte avaliku kättetoimetamisega ning menetluses tehtavat lahendit soovitakse eeldatavasti tunnustada või täita välisriigis ja hagi avaliku kättetoimetamise tõttu on tõenäoline, et lahendit ei tunnustataks või ei täideta.»;

203)paragrahvi 408 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõnad «asja arutamiseks määratud kohtuistungile» sõnadega «kohtuistungile, muu hulgas eelistungile»;

204)paragrahvi 409 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõnad «asja arutamiseks määratud kohtuistungile» sõnadega «kohtuistungile, muu hulgas eelistungile»;

205)paragrahvi 410 esimeses lauses asendatakse sõnad «asja arutamiseks määratud kohtuistungile» sõnadega «kohtuistungile, muu hulgas eelistungile»;

206)paragrahvi 412 lõike 5 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale saab Riigikohtule edasi kaevata üksnes juhul, kui ringkonnakohus jättis määruskaebuse rahuldamata.»;

207)paragrahvi 413 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

«(3¹) Kohus võib keelduda tagaseljaotsuse tegemisest ka juhul, kui kohtukutse toimetati kostjale kätte avaliku kättetoimetamisega ning menetluses tehtavat lahendit soovitakse eeldatavasti tunnustada või täita välisriigis ja kohtukutse avaliku kättetoimetamise tõttu on tõenäoline, et lahendit ei tunnustataks või ei täideta.»;

208)paragrahvi 414 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kohus võib selliselt lahendada ka abieluasja ja põlvnemisasja.»;

209)paragrahvi 414 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Kohus võib lahendada asja sisuliselt poole osavõtuta, isegi kui pool teatab mõjuvast põhjusest kohtuistungile ilmumata jäämiseks, kui pool oli nõus kirjaliku menetlusega või kui asja arutamine on poole

kohtuistungilt mõjuval põhjusel puudumise tõttu juba korra edasi lükatud ning pool on saanud võimaluse esitada avaldused, väited ja tõendid kõigi asjas tähtsust omavate asjaolude kohta.»;

210)paragrahvi 416 lõiked 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

211)paragrahvi 416 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(5) Kohus toimetab kaja teistele menetlusosalistele kätte ja teatab ühtlasi, millal toimetati kätte tagaseljaotsus ja millal esitati kaja, ning määrab neile tähtaja kaja kohta seisukoha avaldamiseks.»;

212)paragrahvi 417 lõike 2 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «teatamast» sõnadega «või kui esineb muu alus, mille tõttu ei võinud tagaseljaotsust teha»;

213)paragrahvi 417 lõike 4 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale saab Riigikohtule edasi kaevata üksnes juhul, kui ringkonnakohus jättis määruskaebuse rahuldamata.»;

214)paragrahvi 418 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «jõustu» sõnadega «ja seda ei saa täita»;

215)paragrahvi 420 lõike 1 teises lauses asendatakse sõna «kohalolekul» sõnadega «avalduse alusel»;

216)paragrahvi 423 lõike 1 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(8) hageja ei ole kohtu nõudmisele vaatamata esitanud kohtu määratud tähtpäevaks andmeid, mis võimaldaksid kostjale menetlusdokumente kätte toimetada ning kohus ei ole vaatamata mõistlikele pingutustele suutnud neid andmeid ka ise leida, samuti kui hageja ei tasu kohtu ette nähtud ajaks kostjale hagi või muude menetlusdokumentide kättetoimetamiseks vajalikke kulusid, muu hulgas kohtutäituri tasu, välja arvatud kui hagejale antakse kulude kandmiseks riigi menetlusabi.»;

217)paragrahvi 423 lõike 2 punktis 2 asendatakse sõna «seda» sõnadega «hageja taotletavat»;

218)paragrahvi 425 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kui hagi jätab läbi vaatamata asja lahendanud kohus edasikaebetähtaja jooksul esitatud avalduse alusel, tühistab ta asjas tehtud lahendi või lahendid.»;

219)paragrahvi 425 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Kui kohus leiab, et hagi tuleb jätta läbi vaatamata seetõttu, et avalduse lahendamine kuulub halduskohtu pädevusse, ja halduskohus on eelnevalt samas asjas leidnud, et see ei kuulu tema pädevusse, esitab kohus viivitamata asja lahendamiseks pädeva kohtu määramiseks taotluse Riigikohtu tsiviil- ja halduskolleeegiumi vahelisele erikogule, teavitades sellest menetlusosalisi.»;

220)paragrahvi 426 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kostja peab menetluskulude tasumata jätmisest kohtule viivitamata teatama.»;

221)paragrahvi 428 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(5) asjas pooleks oleva füüsilise isiku surma korral vaieldav õigussuhe ei võimalda õigusjärglust või juriidiline isik on lõppenud õigusjärglusega.»;

222)paragrahvi 430 täiendatakse lõikega 9 järgmises sõnastuses:

«(9) Kompromissi saab pankrotimenetluses või täitemenetluses tagasivõitmise korras kehtetuks tunnistada.»;

223)paragrahvi 431 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kui menetluse lõpetab asja lahendanud kohus edasikaebetähtaja jooksul esitatud avalduse alusel, tühistab ta asjas tehtud lahendi või lahendid.»;

224)paragrahvi 442 lõike 2 punktis 8 asendatakse sõnad «menetlusosaliste asendumise» sõnadega «esindajate asendumise» ning lõiget 2 täiendatakse punktiga 5¹ järgmises sõnastuses:

«5¹) tsiviilasja hind.»;

225)paragrahvi 442 lõiget 6 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Resolutsiooni juures selgitatakse ka käesoleva seadustiku § 187 lõike 6 sisu.»;

226)paragrahvi 442 lõiget 7 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kui asjas on kohtu ettepanekul esitanud lisaks menetlusosalistele seisukoha ka pädev riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus, tuleb ka see seisukoht otsuse kirjeldavas osas märkida.»;

227)paragrahvi 442 täiendatakse lõigetega 9 ja 10 järgmises sõnastuses:

«(9) Otsusest peavad nähtuma ka menetlusosaliste asendamine ja vajaduse korral varasemate menetlusosaliste andmed.

(10) Käesoleva seadustiku § 405 lõikes 1 nimetatud asjas tehtud otsuses võib maakohus märkida, et ta annab loa otsuse edasikaebamiseks. Sellise loa annab kohus eelkõige juhul, kui apellatsioonikohtu lahend on maakohtu arvates vajalik ringkonnakohtu seisukoha saamiseks mingi õigusnormi kohta. Edasikaebamise loa andmist ei pea otsuses põhjendama.»;

228)paragrahvi 444 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kirjeldava ja põhjendava osa võib jätta välja lihtmenetluse otsusest, kui selle teinud kohus ei anna otsuses luba selle edasikaebamiseks. Sel juhul tuleb otsuses märkida, et kohus täiendab otsust, kui menetlusosaline teatab apellatsioonitähataja jooksul kohtule soovist esitada otsuse peale apellatsioonkaebus vastavalt käesoleva seadustiku § 448 lõikele 4¹.

(2) Kirjeldava ja põhjendava osa võib otsusest välja jätta ka juhul, kui pooled avaldavad enne otsuse tervikuna avalikult teatavaks tegemist kohtule, et loobuvad otsuse peale apellatsioonkaebuse esitamise õigusest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud ei kohaldata:

- 1) põlvnemisasjas;
- 2) korduva, tulevikus täitmisele suunatud nõude rahuldamise korral;
- 3) kui on alust eeldada, et otsus kuulub tunnustamisele ja täitmisele ka väljaspool Eesti Vabariiki.

(4) Kirjeldava ja põhjendava osa võib välja jätta ka tagaseljaotsusest ja kostja õigeksvõtul põhinevast otsusest, sõltumata hagihinnast. Tagaseljaotsuse puhul võib põhjendavas osas piirduda ka üksnes õigusliku põhjenduse märkimisega. Tagaseljaotsus tehakse kirjeldava ja põhjendava osaga, kui on alust eeldada, et otsus kuulub tunnustamisele ja täitmisele ka väljaspool Eesti Vabariiki.»;

229)paragrahvi 445 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kui pooled esitavad menetluses teineteise vastu tasaarvestatavad nõuded ja kohus mõlema poole nõuded täielikult või osaliselt rahuldab, tasaarvestatakse resolutsioonis poolte nõuded rahuldatud osas.»;

230)paragrahvi 445 lõiget 5 täiendatakse pärast sõna «rikkumise» sõnadega «või isiku kohta ebaõigete andmete avaldamise»;

231)paragrahvi 447 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna «muuta» sõnadega «, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti»;

232)paragrahvi 448 lõike 1 punktis 3 asendatakse sõna «kohtukulude» sõnaga «menetluskulude»;

233)paragrahvi 448 täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

«(4¹) Kirjeldava või põhjendava osata tehtud otsust täiendab kohus puuduva osaga, kui menetlusosaline teatab apellatsioonitähataja jooksul maakohtule soovist esitada otsuse peale apellatsioonkaebus. Apellatsioonkaebuse esitamise soovi ei pea põhjendama. Otsuse täiendamine lahendatakse sel juhul kirjalikus menetluses ning teist poolt sellest ette ei teavitata.

(4²) Kirjeldava või põhjendava osata tehtud tagaseljaotsust täiendab kohus puuduva osaga, kui menetlusosaline teatab kaja esitamise tähtaja jooksul soovist esitada kaja. Otsuse täiendamise korral puuduva osaga hakkab kaja esitamise tähtaeg uuesti kulgema tervikotsuse kättetoimetamisest.»;

234)paragrahvi 448 lõiget 5 täiendatakse teise ja kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Täiendavat otsust võib vaidlustada nagu muud otsust. Täiendatava otsuse vaidlustamise korral eeldatakse, et vaidlustatakse ka täiendavat otsust.»;

235)paragrahvi 450 lõikest 4 jäetakse välja sõnad «ja otsustab uuesti menetluskulude jaotuse»;

236)seadustikku täiendatakse §-ga 451¹ järgmises sõnastuses:

«§ 451¹. **Taotluste lahendamine edasikaebetähataja kestel**

(1) Kui pärast lahendi tegemist, kuid enne selle jõustumist ja asjas edasikaebuse esitamist esitatakse taotlus hagi läbivaatamata jätmiseks või asja menetluse lõpetamiseks, muu hulgas hagist loobumise või kompromissi sõlmimise tõttu, või esitatakse hagi tagamisega seotud taotlus või muu sellesarnane taotlus, lahendab taotluse lahendi teinud kohus. Hagi läbivaatamata jätmise või menetluse lõpetamise taotluse rahuldamise korral võib kohus tehtud lahendi määrusega tühistada ning jätta hagi läbi vaatamata või lõpetada asja menetluse.

(2) Pärast apellatsioonikaebuse esitamist saab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud toiminguid teha ringkonnakohus, isegi kui kaebust ei ole veel menetlusse võetud.»;

237)paragrahvi 452 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(5) Otsuse avalikult teatavaks tegemise aeg ja selle muutmine avaldatakse viivitamata pärast selle aja kindlaksmääramist ka kohtu veebilehel, märkides tsiviilasja numbrit, menetlusosaliste nimed ja tsiviilasja üldise kirjelduse. Kinnises menetluses tehtud otsuse kohta avaldatakse üksnes otsuse avalikult teatavaks tegemise aeg ja selle muutmine, tsiviilasja number ning märged, et menetlus on kinnine. Otsuse avalikult teatavaks tegemise aeg emaldatakse veebilehelt 30 päeva möödumisel otsuse avalikult teatavaks tegemisest.»;

238)paragrahvi 452 lõike 7 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «osata» sõnadega «, muu hulgas kuulutada suuliselt üksnes kohtuotsuse resolutsiooni»;

239)paragrahvi 453 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

240)paragrahvi 454 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) Otsuse kuulutamise ajaks ei pea otsuse tekst olema nõuetekohaselt vormistatud ega allkirjastatud, kuid kuulutamine tuleb protokollida. Otsus tuleb sel juhul kirjalikult vormistada kümne päeva jooksul alates kuulutamisest.»;

241)paragrahvi 456 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kohtuotsuse osalise vaidlustamise korral jõustub kohtuotsus vaidlustamata osas.»;

242)paragrahvi 457 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Jõustunud kohtuotsus on menetlusosalistele kohustuslik osas, milles lahendatakse hagi või vastuhagiga esitatud nõue hagi aluseks olevatel asjaoludel, kui seadusest ei tulene teisiti.»;

243)paragrahvi 460 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Otsus ei kehti menetlusosalise õigusjärglase suhtes, kes on omandanud vaidlusaluse eseme ega teadnud omandamise ajal kohtuotsusest või hagi esitamisest.»;

244)paragrahvi 461 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

245)paragrahvi 462 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«See ei mõjuta otsuse jõustumist.»;

246)paragrahvi 463 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Määrusega lahendab kohus menetlusosaliste menetluslikud taotlused ning juhib ja korraldab menetlust. Seaduses sätestatud juhul võib kohus asja lahendada määrusega.

(2) Määrusele kohaldatakse vastavalt otsuse kohta sätestatud, kui seadusest või määruse olemusest ei tulene teisiti.»;

247)paragrahvi 464 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

248)paragrahvi 468 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna «kohus» sõnadega «hageja taotlusel»;

249)paragrahvi 469 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks ning lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Kui pool ei suuda käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ulatuses tagatist anda, võib kohus tema taotlusel ta tagatise andmise kohustusest vabastada, tagatist vähendada, määrata selle tasumise osade kaupa või tunnistada otsuse viivitamata osaliselt täidetavaks, kui täitmise edasilükkamine oleks sissenõudja suhtes ebaõiglane, eelkõige kui see raskendaks oluliselt tema eluliste vajaduste rahuldamist, majandus- või kutsetegevust või põhjustaks muu suure kahju.»;

250)paragrahvi 472 lõike 1 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna «ringkonnakohus» sõnadega «, määruskaebuse korral ka maakohus»;

251)paragrahvi 475 lõiget 1 täiendatakse punktidega 12¹, 12², 13¹, 14¹ja 15¹järgmises sõnastuses:

«12¹) juriidilise isiku sundlõpetamine;

12²) pankrotimenetluse algatamine, pankroti väljakuulutamise ja pankrotimenetlusega seotud asjad, mida ei saa lahendada hagimenetluses;»;

«13¹) avalikult kasutatavale teele juurdepääsu ja tehnoarajatise talumise asjad;»;

«14¹) kohtu lahendatavad asjad vahekohtumenetluses;»;

«15¹) kaebused tööstusomandi apellatsioonikomisjoni otsuste peale;»;

252)paragrahvi 477 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Hagita asja vaatab kohus läbi hagimenetluse sätete kohaselt, arvestades hagita menetluse kohta sätestatud erisusi.

(2) Kohus võib hagita asja läbi vaadata ja lahendada kohtuistungit pidamata, välja arvatud juhul, kui seadusega on sätestatud kohtuistungit korraldamise kohustus.

(3) Kohtuistungile kutsutud isikute puudumine ei takista asja läbivaatamist ja lahendamist, kui kohus ei määra teisiti. Hagita asja ei või lahendada tagaseljamäärusega.

(4) Menetlusosaline tuleb tema taotlusel ära kuulata, kui seadusest ei tulene teisiti. Isiku ärakuulamine toimub isiklikult ja suuliselt. Selleks ei pea korraldama kohtuistungit ja see ei pea toimuma teiste menetlusosaliste juuresolekul, kui seadusest ei tulene teisiti. Kohus võib isiku ära kuulata muu hulgas telefonitsi või lugeda ärakuulamiseks piisavaks isiku kirjaliku või elektrooniliselt esitatud seisukoha, kui kohtu arvates on sel viisil võimalik isikult saadavaid andmeid ja seisukohta piisavalt hinnata. Isiku ärakuulamine ja sellega seonduvad olulised asjaolud tuleb märkida menetlust lõpetavas määruses.

(5) Kohus ei ole seotud menetlusosaliste esitatud taotluste ega asjaoludega ega nende hinnanguga asjaoludele, kui seadusest ei tulene teisiti.

(6) Kui menetluse võib algatada üksnes avalduse alusel, võib avaldaja avalduse tagasi võtta sarnaselt hagiga hagimenetluses. Kompromissi võivad menetlusosalised hagita menetluses sõlmida juhul, kui nad saavad menetluse eesmärgi olevat õigust kasutada.

(7) Kohus peab kontrollima avalduse vastavust seadusele ja avalduse tõendatust ka juhul, kui avalduse kohta ei ole esitatud vastuväiteid. Vajaduse korral nõuab kohus avaldajalt tõendite esitamist või kogub neid omal algatusel.

(8) Menetlustoimingu protokollid kohus hagita menetluses üksnes siis, kui ta peab seda vajalikuks, ja ulatuses, milles peab seda vajalikuks. Menetlusosalistel ei ole õigust taotleda protokollide parandamist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule. Vastuväiteid protokollile võib esitada asjas tehtud lahendi peale edasi kaevates. Kui protokollid ei koostata, tuleb menetlustoimingutega seotud olulised asjaolud märkida ära kohtulahendis.

(9) Avaldaja esitatud avaldus ning menetlusosaliste esitatud taotlused ja muud menetlusdokumendid, samuti kohtukutsed edastatakse hagita menetluses menetlusosalistele kohtu valitud viisil. Toimikusse tuleb märkida edastamise viisi. Menetlusdokumendid tuleb hagita menetluses menetlusosalistele kätte toimetada üksnes juhul, kui see on seaduses ette nähtud.»;

253)seadustikku täiendatakse §-dega 477¹ja 477²järgmises sõnastuses:

«§ 477¹. Esialgne õiguskaitse

(1) Esialgset õiguskaitset saab hagita menetluses kohaldada üksnes seaduses sätestatud juhul.

(2) Kui esialgse õiguskaitse kohaldamine on seaduse järgi võimalik, võib seda teha, kui on vaja olemasolevat olukorda või seisundit säilitada või ajutiselt reguleerida, kui seadusest ei tulene teisiti. Esialgsele õiguskaitsele kohaldatakse hagi tagamise kohta sätestatud, kui seadusest ei tulene teisiti.

(3) Kui menetluse saab algatada üksnes avalduse alusel, võib kohus esialgset õiguskaitset kohaldada ning esialgse õiguskaitse määramise tühistada või seda muuta üksnes avalduse alusel, kui seadusest ei tulene teisiti.

§ 477². Järelevalve kohtu nimetatud isikute üle

(1) Kui kohus on nimetanud hagita menetluses eestkostja, hooldaja, likvideerija või muu sellise isiku, teostab kohus nende isikute üle ka järelevalvet, kui seadusest ei tulene teisiti. Kohus võib selleks muu hulgas anda isikule ülesannete täitmise korraldusi ja nõuda temalt aruannet ülesannete täitmise kohta. Isik võib küsida kohtult ülesannete täitmise kohta selgitusi. Pärast ülesannete täitmist tuleb kohtule esitada selle kohta aruanne, kui kohus ei määra teisiti.

(2) Kohtu määratud isikut, kes ei täida oma ülesandeid nõuetekohaselt või ei järgi kohtu antud korraldusi, võib kohus trahvida ja isiku ametist vabastada. Isik võib sellise määruse peale esitada määruskaebuse.»;

254)paragrahvi 478 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Hagita menetluse lahend on kohtumäärus. Kohtumäärusele kohaldatakse haginemenetluses tehtava kohtumääruse kohta sätestatud, kui seadusest ei tulene teisiti.

(2) Määrust ei pea põhjendama, kui sellega rahuldatakse avaldus ega kitsendada ühegi menetlusosalise õigusi. Seda ei kohaldata isiku kinnisesse asutusse paigutamise, lapsendamise ega eestkoste asjas, samuti juhul, kui on alust eeldada, et määrus kuulub tunnustamisele ja täitmisele väljaspool Eesti Vabariiki.

(3) Määrus jõustub vastavalt käesoleva seadustiku § 466 lõikes 3 sätestatule.

(4) Määrus hakkab kehtima ja kuulub täitmisele sõltumata jõustumisest viivitamata alates päevast, kui see tehakse teatavaks isikutele, kelle kohta määrus vastavalt selle sisule on tehtud, kui seadusest ei tulene teisiti. Kohus võib määrata, et määrus kuulub osaliselt või täielikult täitmisele alates hilisemast asjast, kuid mitte hiljem kui alates jõustumisest, kui seadusest ei tulene teisiti. Tehingu tegemiseks nõusoleku või heakskiidu andnud või isiku tahteavalduse asendanud määrus kuulub täitmisele alates jõustumisest.

(5) Hagita menetluses tehtavad isikule õiguse andvad või seda muutvad või selle lõpetavad määrused, muu hulgas isiku ametisse nimetamise ja tehingu tegemiseks nõusoleku andmise määrused, kehtivad kõigi isikute suhtes.

(6) Menetlusosalise taotlusel võib kohus hagita menetluses tehtud menetlust lõpetavat määrust selgitada, muutmata selle sisu, kui see on vajalik määruse täitmiseks ning selgitamiseks ei saa esitada käesoleva seadustiku § 368 lõikes 2 nimetatud hagi.

(7) Kohtumääruse peale, millega määrust selgitati või selgitamisest keelduti, võib esitada määruskaebuse. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.»;

255)paragrahvi 479 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Hagita asjas tehakse määrus avalikult teatavaks üksnes seaduses ettenähtud juhul. Avalikult teatavaks tehtavad määrused avaldatakse käesolevas seadustikus otsuste avaldamiseks ettenähtud korras ka kohtu veebilehel ja mujal arvutivõrgus selleks määratud kohas vastavalt käesoleva seadustiku §-s 462 sätestatule. Ringkonnakohtu ja Riigikohtu hagita menetlust lõpetavad jõustunud määrused avaldatakse arvutivõrgus ka juhul, kui neid ei tehta avalikult teatavaks.

(2) Hagita menetluses tehtava määruse, mille peale saab esitada määruskaebuse, toimetab kohus kätte menetlusosalisele, kelle õigusi määrusega kitsendatakse. Kui asja võis lahendada avalduse alusel ja avaldus jäetakse rahuldamata, toimetatakse avalduse rahuldamata jätmise määrus avaldajale kätte.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud määrus tehakse selles sättes nimetamata menetlusosalistele teatavaks kohtu valitud viisil, muu hulgas suuliselt, ettelugemisega. Sama kehtib käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetamata määruste menetlusosalistele teatavaks tegemise kohta. Toimikusse tuleb märkida määruse teatavakstegemise viis. Menetlusosalisele tuleb määrus tema taotlusel edastada ka kirjalikult.»;

256)paragrahv 480 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 480. Määruse muutmise ja tühistamine

(1) Kohus võib muuta määrust, millega ta on andnud nõusoleku tehingu tegemiseks või tahteavalduse vastuvõtmiseks või on sellest keeldunud, või sellise määruse tühistada, kui seadusest ei tulene teisiti. Kohus võib määruse tühistada või seda muuta ka muul juhul, kui määrusel on kestev, mitte ühekordne toime ning selle aluseks olevad asjaolud või õiguslik olukord on oluliselt muutunud.

(2) Kui määruse võib teha üksnes avalduse alusel ja avaldus on jäetud rahuldamata, võib määrust muuta või selle tühistada üksnes avalduse alusel.

(3) Kui tühistatakse või muudetakse määrus, millega isik saab õiguse teha tehingut või võtta vastu tahteavaldust, muu hulgas tehingu tegemiseks kohtu nõusoleku andmise määrus, ei mõjuta see isiku poolt või tema suhtes enne tühistamist või muutmist tehtud tehingute kehtivust.

(4) Määruse muutmise ja tühistamise määruse kehtivusele ja täidetavusele ning selle peale määruskaebuse esitamisele kohaldatakse vastavalt määruse kohta sätestatud, kui seadusest ei tulene teisiti.»;

257)paragrahvi 483 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«3) maksettepanekut ei ole õnnestunud võlgnikule mõistliku aja jooksul kätte toimetada, muu hulgas seetõttu, et avaldaja ei ole kohtu nõudmisele vaatamata esitanud kohtu määratud tähtpäevaks kättetoimetamist võimaldavaid andmeid ning kohus ei ole vaatamata mõistlikele pingutustele suutnud neid andmeid ka ise leida, samuti kui avaldaja ei tasu kohtu ette nähtud ajaks võlgnikule maksettepaneku kättetoimetamiseks vajalikke kulusid, muu hulgas kohtutäituri tasu, välja arvatud kui avaldajale antakse kulude kandmiseks riigi menetlusabi.»;

258)paragrahvi 483 lõike 5 teist lauset täiendatakse pärast sõna «hagimenetluses» sõnadega «või maksekäsu kiirmenetluses»;

259)paragrahvi 486 lõike 1 teisest lausest jäetakse välja sõna «avalduses»;

260)paragrahvi 487 lõike 1 esimesest lausest jäetakse välja sõna «viivitamata»;

261)seadust täiendatakse §-ga 490¹ järgmises sõnastuses:

«§ 490¹. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1896/2006 rakendamine

(1) Käesolevas seaduses maksekäsu kiirmenetluse kohta sätestatud kohaldatakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsumenetlus (ELT L 399, 30.12.2006, lk 1–32), alusel läbiviidava maksekäsu kiirmenetluse läbiviimisel ulatuses, milles see ei ole reguleeritud nimetatud määruses.

(2) Euroopa maksekäsu täidetavaks tunnistamiseks on pädev maksekäsu teinud maakohus käesolevas jaos maksekäsu tegemiseks ettenähtud korras, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määrusest ei tulene teisiti. Euroopa maksekäsku saab vaidlustada käesoleva seadustiku §-s 489¹ sätestatud korras määruskaebuse esitamisega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 21 lõike 2 punkti b kohaselt võetakse Euroopa maksekäsk Eestis täitmisele üksnes juhul, kui see on koostatud eesti või inglise keeles või kui maksekäsule on lisatud eesti- või ingliskeelne tõlge.

(4) Euroopa maksekäsk kuulub Eestis täitemenetluses täitmisele ja võlgniku õiguskaitsevahenditele kohaldatakse Eestis täitemenetluse kohta sätestatud niivõrd, kui võrd käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruses ei ole ette nähtud teisiti.»;

262)paragrahvi 503 lõike 2 punkti 4 täiendatakse pärast sõna «kohtunik» sõnadega «või kohtunikuabi»;

263)paragrahvi 504 lõikes 1 asendatakse tekstiosa «§ 58» tekstiosaga «§ 59»;

264)paragrahvi 504 lõikes 3 asendatakse sõnad «hüpoteegipidajale kuuluva summa» ja lõikes 4 sõnad «talle kuuluv summa» sõnaga «hüpoteegisumma»;

265)paragrahvi 509 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Siseminister on kohustatud esitama avalduse isiku surnuks tunnistamiseks, kui eeldused teadmata kadunud isiku surnuks tunnistamiseks on ilmselt täidetud ja muu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik ei ole surnuks tunnistamise avaldust esitanud.»;

266)paragrahvi 510 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kui menetlust ei algatatud siseministri avalduse alusel, teatab kohus siseministrile menetluse algatamisest ning küsib temalt riigile teadaolevaid andmeid teadmata kadunud isiku kohta ning seisukohta isiku surnuks tunnistamise võimalikkuse kohta. Kohus võib koguda teadmata kadunud isiku kohta andmeid ka omal algatusel, sõltumata sellest, kes esitas surnuks tunnistamise avalduse.»;

267)paragrahvi 511 lõike 3 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kohus toimetab avalduse rahuldamata jätmise määruse kätte avaldajale ning saadab siseministrile, kui viimane ei ole avaldaja, ning saadab isiku surnuks tunnistamise määruse avaldajale ja siseministrile.»;

268)paragrahvi 511 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(5) Surnuks tunnistamise määruse tühistamise või muutmise määrus avaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 ettenähtud viisil ja edastatakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikutele ja asutustele.»;

269)paragrahvi 514 lõike 3 teises lauses asendatakse sõnad «toimetatakse kätte» sõnadega «edastatakse»;

270)paragrahvi 517 lõike 4 teises lauses asendatakse sõnad «jõustub selle avalikult teatavakstegemisega» sõnadega «kehtib ja kuulub täitmisele alates selle avalikult teatavakstegemisest»;

271)paragrahvi 520 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks ja paragrahvi täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Esindaja peab muu hulgas isikuga, kellele eestkoste seadmist menetletakse, isiklikult kohtuma ja ta ära kuulama kohtuniku juuresolekuta.»;

272)paragrahvi 521 lõike 3 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «oht» sõnadega «eestkostet vajava isiku huvidele»;

273)paragrahvi 521 lõikes 7 asendatakse sõnad «jõustub selle avalikult teatavakstegemisega» sõnadega «kehtib ja kuulub täitmisele alates selle avalikult teatavakstegemisest»;

274)paragrahvi 522 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtupsühhiaatriaekspertiisi» sõnaga «ekspertiisi» ning lõiget täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Eksperdikis võib olla üksnes psühhiaater või muu pädev arst.»;

275)paragrahvi 522 lõike 2 teises lauses asendatakse sõna «psühhiaatri» sõnaga «ekspertiisi»;

276)paragrahvi 522 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Kohus võib pärast eksperdi ärakuulamist määrata, et isik paigutatakse kuni üheks kuuks kinnisesse asutusse vaatlusele, kui see on ekspertiisi tegemiseks vajalik. Enne määruse tegemist või pärast seda tuleb ka isik ise ära kuulata. Kohus võib vajaduse korral pikendada määrusega isiku kinnisesse asutusse paigutamise aega kuni kolme kuuni ja rakendada isiku suhtes sundtoomist.»;

277)paragrahvi 524 lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõna «ekspertiisi» sõnadega «psühhiaatri, psühholoogi või sotsiaaltöötaja»;

278)paragrahvi 524 lõike 5 punktis 1 asendatakse sõna «ekspertiisi» sõnadega «tema tervislikku seisundit kajastavate dokumentide või pädeva arsti arvamuse»;

279)paragrahvi 525 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kohus küsib menetluses üldjuhul ka isiku, kellele eestkoste seadmist menetletakse, tema abikaasa, vanemate, kasuvanemate ja laste ning rehabilitatsioonimeeskonna liikmete arvamust, välja arvatud juhul, kui isik vaidleb sellele vastu ja kohus ei pea arvamuse küsimist vajalikuks.»;

280)paragrahvi 526 lõikes 3 asendatakse sõna «kolm» sõnaga «viis»;

281)paragrahvi 528 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Kui eestkostja ülesandeid oluliselt ei laiendata või kui eestkoste määramise aluseks olevast ekspertiisist on möödunud vähem kui üks aasta, ei pea kohus eestkostja ülesannete muutmisel, uue eestkostja määramisel või eestkostja ametiaja pikendamisel uut ekspertiisi tegema ega eestkostetavale menetluseks esindajat määrama.»;

282)paragrahvi 529 lõikes 2 asendatakse sõnad «eestkostetava kohtupsühhiaatriaekspertiisi» sõnaga «ekspertiisi»;

283)paragrahvi 531 pealkiri ja lõiked 1–3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«§ 531. Määruse teatavakstegemine ja kehtivus

(1) Eestkostemenetlust lõpetav kohtumäärus, muu hulgas eestkostja määramise, tema ametiaja pikendamise, eestkoste lõpetamise või eestkostja ülesannete ringi muutmise määrus, kehtib ja kuulub täitmisele alates määruse teatavakstegemisest eestkostjale.

(2) Kohus teeb eestkostemenetlust lõpetava määruse teatavaks ka eestkostetavale ja tema esindajale. Kohus ei pea määruse põhjendust isiklikult eestkostetavale teatavaks tegema, kui see võib eestkostetava tervislikku seisundit kajastavate dokumentide või eksperdiarvamuse kohaselt tekitada olulist kahju eestkostetava tervisele. Kohus teeb määruse teatavaks ka isiku elukoha järgsele valla- või linnavalitsusele, samuti muudele käesoleva seadustiku § 532 lõikes 1 nimetatud isikutele, kelle kohus menetluses ära kuulas.

(3) Kui määrust ei saa eestkostjale edastada või kui selle viivitusega kaasneks oht eestkostetava huvidele, võib kohus tunnistada määruse kehtivaks ja täitmisele kuuluvaks alates selle teatavaks tegemisest eestkostetavale või tema esindajale.»;

284)paragrahvi 532 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Eestkostja määramise või avalduse rahuldamata jätmise, samuti eestkoste lõpetamise või eestkostja ülesannete ringi muutmise ning eestkoste lõpetamisest keeldumise, eestkostja vabastamise, uue eestkostja määramise ja eestkoste kulude määruse peale võib esitada määruskaebuse isik, kellele eestkostja määramist menetleti, eestkostjaks määratu, samuti isiku, kellele eestkostja määramist menetleti, abikaasa, otseliinis sugulane, isiku enda nimetatud lähedane isik (usaldusisik) või isiku elukohajärgne valla- või linnavalitsus.»;

285)paragrahvi 533 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja selle punkti 1 täiendatakse pärast sõna «tema» sõnadega «tahteta või»;

286)paragrahvi 533 täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

«(2) Psüühiliselt haige isiku tema tahteta või tahte vastaselt psühhiaatriaiglasse või hoolekandeesutusse paigutamise asja menetleb kohus ka isiku eestkostja avalduse alusel.»;

287)paragrahvi 534 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kohus võib avaldaja taotlusel esialgse õiguskaitse rakendamise korras paigutada isiku kinnisesse asutusse, kui:

1) kinnisesse asutusse paigutamise tingimused on ilmselt täidetud ja viivitusega kaasneks oht isikule endale või kolmandatele isikutele ja
2) on olemas piisavad dokumendid isiku tervisliku seisundi kohta.

(2) Esialgse õiguskaitse rakendamise taotluse psüühikahäirega isiku paigutamiseks tema tahteta või tahte vastaselt psühhiaatriaiglasse võib esitada ka psühhiaatrilise abi seaduse § 13 lõikes 1 nimetatud isik.

(3) Sellise isiku ärakuulamine, kelle kinnisesse asutusse paigutamist taotletakse, või muude isikute ärakuulamine ei ole esialgse õiguskaitse rakendamiseks vajalik, kui kohus saab selle rakendamise vajalikkust piisavalt hinnata ka dokumentide põhjal, samuti kui ärakuulamine võib kahjustada selle isiku tervist, kelle kinnisesse asutusse paigutamist taotletakse, või kui see isik ei suuda tahet avaldada. Isiku enda või muud isikud võib ära kuulata ka erinõude alusel tegutsev kohtunik.

(4) Kohus võib isiku, kelle kinnisesse asutusse paigutamist taotletakse, või muud isikud ära kuulata ka pärast esialgse õiguskaitse rakendamist.

(5) Esialgset õiguskaitset võib rakendada kuni neli päeva alates isiku kinnisesse asutusse paigutamisest. Pärast isiku enda ja eksperdi ärakuulamist võib tähtaega pikendada kuni kahe nädalani. Nimetatud tähtaja sisse arvestatakse ka isiku paigutamine kinnisesse asutusse ekspertiisi tegemise eesmärgil.

(6) Seaduses sätestatud juhtudel ja korras võib isiku kinnisesse asutusse paigutada ka kohtu määruseta, kui see on vältimatu isiku enda või avalikkuse kaitseks ja kohtu määruse saamine ei ole piisavalt kiiresti võimalik. Sel juhul tuleb esitada avaldus kohtu määruse saamiseks sellise arvestusega, et kohtul oleks võimalik avaldus lahendada hiljemalt 48 tunni jooksul alates isiku kinnisesse asutusse paigutamisest.»;

288)paragrahvi 535 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kohus määrab kinnisesse asutusse paigutamise menetluses isikule esindaja, kui see on isiku huvides vajalik ja kui isikut ei esinda juba teine tsiviilkohtumenetlusteovõimeline isik, kes ei pea vastama käesoleva seadustiku § 218 nõuetele. Isiku enda määratud esindaja olemasolu ei takista kohtul talle esindajat määrata, kui isiku enda määratud esindaja ei suuda kohtu arvates esindatava õigusi piisavalt kaitsta.

(2) Kui kohus jätab esindaja määramata, peab ta seda kinnisesse asutusse paigutamise määruuses põhjendama. Esindajat ei pea isikule määrama esialgse õiguskaitse kohaldamisel, välja arvatud juhul, kui isik soovib esindajat esialgse õiguskaitse määruse peale kaebamiseks või kui otsustatakse esialgse õiguskaitse tähtaja pikendamist. Isiku õigust esindajale määruskaebuse esitamiseks tuleb isikule esialgse õiguskaitse kohaldamise määruuses selgitada, kui talle esindajat varem ei ole määratud.

(3) Esindaja peab muu hulgas isikuga, kelle kinnisesse asutusse paigutamist menetletakse, isiklikult kohtuma ja ta ära kuulama kohtuniku juuresolekuta.»;

289)paragrahvi 536 lõike 2 punktist 1 jäetakse välja sõnad «või koos elanud»;

290)paragrahvi 536 lõike 2 punktist 2 jäetakse välja sõnad «või hooldaja»;

291)paragrahvi 536 lõiget 2 täiendatakse punktiga 3¹ järgmises sõnastuses:

«3¹) rehabilitatsioonimeeskonna liikmed»;

292)paragrahvi 536 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2²järgmises sõnastuses:

«(2¹) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud isikuid ei pea ära kuulama, kui:

- 1) isik, kelle kinnisesse asutusse paigutamist menetletakse, on nende ärakuulamisele vastu;
- 2) need isikud ise loobuvad endi ärakuulamisest;
- 3) nende isikute ärakuulamine ei aita ilmselt kaasa asja lahendamisele;
- 4) kohtul ei ole õnnestunud neid isikuid leida või nendega kontakti saada sõltumata mõistlikest pingutustest.

(2²) Isiku enda ja teiste isikute ära kuulamata jätmist tuleb määruses põhjendada.»;

293)paragrahvi 537 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kohus võib isiku kinnisesse asutusse paigutada üksnes juhul, kui paigutamise eelduste kohta, muu hulgas isiku ohtlikkuse prognoosi kohta, on olemas eksperdiarvamus, mille koostanud ekspert on isiku isiklikult läbi vaadanud või teda küsitlenud. Eksperdiksi võib olla üksnes psühhiaater või muu pädev arst, nakkushaige puhul pädev arst. Käesoleva lõike esimeses ja teises lauses sätestatu ei kehti esialgse õiguskaitse rakendamisel.»;

294)paragrahvi 537 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

295)paragrahvi 538 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «arvates» sõnadega «, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti»;

296)paragrahv 539 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 539. Kinnisesse asutusse paigutamise lõpetamine

(1) Kohus lõpetab määrusega isiku kinnisesse asutusse paigutamise, muu hulgas esialgse õiguskaitse kohaldamisel, kui paigutamise eeldused on ära langenud või kui ilmneb, et eeldused ei olnud täidetud. Kohus võib kinnisesse asutusse paigutamise lõpetada isiku enda või tema eestkostja või isiku elukoha järgse valla- või linnavalitsuse taotlusel või omal algatusel.

(2) Enne kinnisesse asutusse paigutamise lõpetamist küsib kohus arvamust valla- või linnavalitsuselt, kui see ei esitanud avaldust isiku kinnisesse asutusse paigutamise lõpetamiseks ja arvamuse küsimine ei põhjusta asja lahendamise olulist viivitust. Esindajat ei pea isikule kinnisesse asutusse paigutamise lõpetamise asjas määrama, välja arvatud juhul, kui isik soovib esindajat avalduse esitamiseks.

(3) Kinnine asutus peab kohtule viivitamata teatama, kui tema arvates ei ole isikut vaja kinnises asutuses hoida kohtu määratud tähtaja lõppemiseni. Kui isik on kinnisest asutusest vabastatud enne kohtu määratud aega, muu hulgas esialgse õiguskaitse korras määratud aega, tuleb kohtule sellest samuti viivitamata teatada. Kohus peab ka sel juhul otsustama isiku kinnisesse asutusse paigutamise lõpetamise käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras.»;

297)seadust täiendatakse §-ga 539¹järgmises sõnastuses:

«§ 539¹. Kinnisesse asutusse paigutamise tähtaja pikendamine ja isiku korduv kinnisesse asutusse paigutamine

(1) Kinnisesse asutusse paigutamise tähtaja pikendamisele kohaldatakse vastavalt asutusse paigutamise kohta sätestatud. Kui isik on olnud kinnises asutuses üle nelja aasta, ei või kohus üldjuhul teha ekspertiisi ülesandeks isikule, kes asutusse paigutatut seni on ravinud või tema seisundi kohta ekspertiisi teinud või kes on ametis asutuses, kuhu isik on paigutatud.

(2) Kinnisesse asutusse paigutamise tähtaja pikendamiseks või isiku korduvalt kinnisesse asutusse paigutamiseks ei ole uus ekspertiis vajalik, kui eelmise eksperdiarvamuse andmisest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta ning isiku tervislik seisund ei ole seda kajastavate dokumentide järgi muutunud. Samadel tingimustel ei ole vajalik ka isiku enda, tema abikaasa ja perekonnaliikmete ärakuulamine, kui eelmisest ärakuulamisest ei ole möödunud rohkem kui üks aasta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul tuleb määrata isikule menetluses esindaja üksnes juhul, kui isik soovib esindajat määruse peale määruskaebuse esitamiseks.»;

298)paragrahvi 540 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna «avaldatakse» sõnadega «tema eestkostja või tema elukoha järgse valla- või linnavalitsuse»;

299)paragrahvi 541 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kohus toimetab kinnisesse asutusse paigutamise ja seda peatava või selle lõpetava määruse, muu hulgas esialgse õiguskaitse kohaldamise määruse, samuti kinnisesse asutusse paigutamisest keeldumise määruse kätte isikule endale, tema esindajale menetluses ja eestkostjale. Määruse põhjendust ei pea isikule endale teatavaks tegema, kui isik ei ole ilmselt võimeline seda mõistma või kui see võib tekitada olulist kahju tema tervisele.

(2) Kohus edastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse ka isiku määratud usaldusisikule ning isiku elukoha järgsele valla- või linnavalitsusele. Kohus teeb määruse teatavaks ka käesoleva seadustiku § 536 lõike 2 punktis 1 nimetatud isikutele, kelle kohus menetluses ära kuulab, välja arvatud kui isik, kelle paigutamist kinnisesse asutusse soovitakse, on sellele vastu või kohus ei pea määruse või selle põhjenduste neile teatavaks tegemist vajalikuks. Need isikud võivad siiski nõuda määruse tervikuna edastamist.

(3) Kinnisesse asutusse paigutamise määrus jõustub ja kuulub täitmisele, kui selle peale ei saa enam edasi kaevata või kui määruskaebus jäetakse jõustunud lahendiga rahuldamata või läbi vaatamata.

(4) Kohus võib tunnistada määruse täitmisele kuuluvaks määruse kättetoimetamisega isikule endale või tema esindajale või tema eestkostjale või edastamisega tema elukoha järgsele valla- või linnavalitsusele.

(5) Kohus teatab määrusest teistele kohtutele ja ametiasutustele, kui see on vajalik selle isiku huvides, kelle suhtes abinõu rakendati, või kolmandate isikute või avalikkuse huvides. Kohus võib menetluses ilmnenu olulistest asjaoludest teatada juba enne menetluse lõppemist.

(6) Kui isik peetakse kinni kinnipidamis-, ravi-, hoolekande- või muus asutuses, teavitab kohus määrusest ka nimetatud asutust.»;

300)paragrahvi 542 lõike 1 teises lauses asendatakse sõnad « eestkostja või hooldaja» sõnadega «või eestkostja» ning lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Isiku kinnisesse asutusse paigutamise määruse täitmisel võib rakendada jõudu ning vajaduse korral võib täitmiseks kasutada politsei abi, kui kohtumääruses ei ole ette nähtud teisiti.»;

301)paragrahvi 543 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Isik, kelle suhtes on abinõusid rakendatud, võib esitada määruskaebuse sõltumata abinõude rakendamise lõpetamisest, muu hulgas tuvastamaks kinnisesse asutusse paigutamise ebaseaduslikkust.»;

302)paragrahvi 544 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Kohus võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asja lahendada ka hagimenetluses, kui seda lahendatakse koos muu hagiga või kui hageja seda taotleb.»;

303)paragrahvi 547 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Määrus kuulub täitmisele alates selle kättetoimetamisest kohustatud isikule.»;

304)paragrahvi 550 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) vanema õiguste määramine lapse suhtes, muu hulgas vanemalt vanema õiguste äravõtmine, ja lapsega suhtlemise korraldamine (hooldusõiguse asjad);»;

305)paragrahvi 550 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6¹ järgmises sõnastuses:

«6¹) lapse tagastamise otsustamine lapseröövi suhtes tsiviilõiguse kohaldamise rahvusvahelise konventsiooni (RT II 2001, 6, 33) alusel;»;

306)paragrahvi 550 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «lahutamise» sõnadega «või elatise väljamõistmise hagimenetluses»;

307)paragrahvi 550 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Hagita perekonnaasjas tehtud määrused kuuluvad täitmisele alates jõustumisest, kui seadusest ei tulene teisiti.»;

308)paragrahvi 551 lõike 1 teine lause tunnustatakse kehtetuks;

309)seadust täiendatakse §-ga 552¹ järgmises sõnastuses:

«§ 552¹. Lapse ärakuulamine

(1) Kohus kuulab last puudutavas asjas ära vähemalt 10-aastase lapse isiklikult, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Kohus võib ära kuulata ka noorema lapse. Kohus kuulab lapse ära lapsele tavalises keskkonnas, kui see on kohtu arvates asja huvides vajalik. Vajaduse korral kuulatakse laps ära psühhiaatri, psühholoogi või

sotsiaaltöötaja juuresolekul. Kohus võib ära kuulamise juurde lubada ka muid isikuid, kui laps või tema esindaja sellele vastu ei vaidle.

(2) Lapse ära kuulamisel tuleb teda menetluse esemest ja võimalikust tulemusest teavitada ulatuses, milles laps on eeldatavasti võimeline seda mõistma, ja kui sellega ei kaasne eeldatavasti kahjulikke tagajärgi lapse arengule või kasvatusel. Lapsele tuleb anda võimalus oma seisukoha avaldamiseks.

(3) Lapse ära kuulamisest võib loobuda üksnes mõjuval põhjusel. Kui last ei kuulata ära põhjusel, et sellega kaasnev viivitus kahjustaks lapse huvisid, tuleb laps viivitamata tagantjärele ära kuulata.

(4) Kohus võib lapse ära kuulamise anda erinõude alusel tegutsevale kohtule üksnes juhul, kui on ilmne, et kohus võib ära kuulamise tulemust hinnata ka lapsega isiklikult suhtlemata.»;

310)paragrahvi 555 lõikes 7 asendatakse sõnad «jõustub selle avalikult teatavakstegemise» sõnadega «kehtib ja kuulub täitmisele alates selle avalikult teatavakstegemisest»;

311)paragrahv 556 tunnistatakse kehtetuks;

312)paragrahvi 557 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

«(2¹) Määruses märgitakse, et eestkoste seatakse alaealise täisealiseks saamiseni, kui kohus ei määra eestkostjat lühemaks ajaks.»;

313)paragrahv 559 tunnistatakse kehtetuks;

314)paragrahvi 563 lõiget 7 täiendatakse pärast sõna «alusel» sõnadega «, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti»;

315)paragrahv 566 tunnistatakse kehtetuks;

316)paragrahvi 570 teksti täiendatakse pärast sõnasid «eestkostja või» sõnadega «alaealise elukoha järgse»;

317)paragrahvi 574 lõiked 1–3 tunnistatakse kehtetuks;

318)paragrahvi 578 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnasid «alaealine ja» sõnadega «tema elukoha järgne»;

319)paragrahvi 579 lõikes 2 asendatakse sõna «alaealise» sõnaga «isiku»;

320)paragrahvi 580 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna «arvamust» sõnadega «lapse elukoha järgse»;

321)paragrahvi 583 teksti täiendatakse pärast sõna «ning» sõnadega «avaldaja elukoha järgne»;

322)paragrahvi 587 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa Riigikohtule edasi kaevata.»;

323)paragrahvi 594 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kui kande tegemiseks on vajalik isiku avaldus või nõusolek, asendab seda ka jõustunud või viivitamatule täitmisele kuuluv kohtulahend, millega on tuvastatud isiku kohustus kande tegemisele kaasa aidata, või õigussuhe, millest tulenevalt tuleb kande teha.»;

324)paragrahvi 595 lõike 2 punkti 4 täiendatakse pärast sõna «põhiseadusega» sõnadega «või Euroopa Liidu õigusega» ning punkti 5 täiendatakse pärast sõna «sundlõpetamine» sõnadega «, likvideerimise läbiviimine või likvideerijate määramine»;

325)paragrahvi 597 lõiked 2–4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Kandemäärus, millega avaldus jäetakse rahuldamata, toimetatakse avaldajale kätte.

(3) Kandemäärus, millega avaldus rahldatakse, edastatakse avaldajale justiitsministri määruses ettenähtud viisil.

(4) Kui avalduseta kandemääruse alusel tehakse kande, toimetatakse määrus kätte isikutele, kelle või kelle vara kohta kande tehakse.»;

326)paragrahvi 598 kolmas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Äriregistri või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri asja menetluse võib peatada ka käesoleva seadustiku §-s 356 sätestatud juhul.»;

327)paragrahvi 599 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kandemääruse peale, millega kandeavaldus jäeti rahuldamata või rahuldati osaliselt, samuti määruse peale, millega määrati tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks pikemaks ajaks kui kuus kuud, võib avaldaja esitada määruskaebuse. Kohtu omal algatusel tehtud kande aluseks oleva määruse peale võib määruskaebuse esitada kandest puudutatud isik.»;

328)paragrahvi 601 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna «määruse» sõnadega «või vähendab trahvi»;

329)paragrahvi 602 teksti täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Kohus võib juriidilisele isikule määrata juhtorgani asendusliikme omal algatusel, sõltumata juriidilise isiku põhikirja võimalikest piirangutest, kui kohtul ei ole õnnestunud juriidilisele isikule kätte toimetada menetlusdokumente põhjusel, et juhtorgani liikmed ei ole välismaal oleku tõttu või muul põhjusel kättesaadavad või ei ole nende viibimiskoht teada.»;

330)paragrahvi 603 lõikes 1 asendatakse sõnad «likvideerimist vajalikul tasemel korraldama» sõnadega «oma ülesandeid vajalikul tasemel täitma»;

331)paragrahvi 606 pealkirjas asendatakse sõna «jõustumine» sõnaga «kehtivus»;

332)paragrahvi 606 lõikes 1 asendatakse sõnad «jõustuvad kättetoimetamisega juriidilisele isikule» sõnadega «kehtivad ja kuuluvad täitmisele alates edastamisest juriidilisele isikule»;

333)paragrahvi 613 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna «esitatud» sõnadega «vastuhagina või»;

334)paragrahvi 616 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

335)paragrahvi 617 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna «jõustub» sõnadega «ja kuulub täitmisele» ja pärast sõna «vaatamata» sõnadega «või menetlusse võtmata»;

336)paragrahvi 617 lõike 2 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

337)seadust täiendatakse peatükiga 61¹ järgmises sõnastuses:

«61¹. peatükk

AVALIKULT KASUTATAVALE TEELE JUURDEPÄÄSU JA TEHNORAJATISE TALUMISE ASJAD

§ 618¹. Menetlus avalikult kasutatavale teele juurdepääsu ja tehnorajatise talumise asjades

(1) Käesolevas peatükis sätestatud korras lahendatakse avaldusi avalikult kasutatavale teele juurdepääsuks (asjaõigusseaduse § 156 lõige 1) ning tehnorajatise talumiskohustuse suhtes (asjaõigusseaduse § 158 lõige 1 ja asjaõigusseaduse rakendamise seaduse § 15²).

(2) Hagimenetluses võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud avalduse läbi vaadata, kui see on esitatud vastuhagina või koos nõudega, mis tuleb läbi vaadata hagimenetluses.

§ 618². Menetlusosalised

(1) Menetlusosalised on avaldaja ja kinnisasjade omanikud, keda avalduse lahendamine puudutab, samuti vaidlusaluste kinnisasjade asukoha järgne valla- või linnavalitsus. Kohus ei pea valla- või linnavalitsust menetlusse kaasama, kui see ei puuduta tema huve või ei aita kaasa asja lahendamisele.

(2) Kohtu ülesandel kogub ja esitab valla- või linnavalitsus kohtule asja lahendamiseks vajalikke andmeid, sõltumata sellest, kas ta on kaasatud asja lahendamisse menetlusosalisena.

§ 618³. Esialgne õiguskaitse

Kohus võib asja menetlemisel avalduse alusel või omal algatusel kohaldada määrusega esialgset õiguskaitset.

§ 618⁴. Asja menetlemine

(1) Üldjuhul arutab kohus menetlusosalistega asja suuliselt ja püüab neid suunata kokkulepet sõlmima.

(2) Kokkuleppe saavutamisel vormistatakse see kirjalikult või protokollitakse ja loetakse kohtulikuks kompromissiks, mille kohus määrusega kinnitab.

§ 618⁵. Määruse muutmine

Asjaolude olulisel muutumisel võib kohus asjaosalise avalduse alusel tehtud määrust või kompromissi määrusega muuta, kui see on vajalik raskete tagajärgede ärahoidmiseks.

§ 618⁶. Määruse jõustumine ja määruskaebuse esitamine

(1) Kohtu määrus avalduse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta jõustub ja kuulub täitmisele, kui seaduse järgi ei saa määruse peale enam edasi kaevata või kui määruskaebus jäetakse jõustunud lahendiga rahuldamata või läbi vaatamata või menetlusse võtmata.

(2) Kohtu määruse peale avalduse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta võib esitada määruskaebuse.»;

338)paragrahvi 619 lõikes 1 asendatakse sõnad «määruses 805/2004/EÜ Euroopa täitedokumendi kehtestamiseks vaidlustamata nõuete suhtes (ELT L 143, 30.04.2004, lk 15–39) ning muudes EL» sõnadega «Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta (ELT L 143, 30.04.2004, lk 15–39), määruses (EÜ) nr 1896/2006, määruses (EÜ) nr 861/2007 ning muudes Euroopa Parlamendi ja»;

339)paragrahvi 619 lõiked 2 ja 3 tunnistatakse kehtetuks;

340)seadust täiendatakse §-ga 619¹järgmises sõnastuses:

«§ 619¹. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 805/2004 rakendamine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 805/2004 artikli 6 lõigete 2 ja 3, artikli 9 lõike 1 ning artikli 24 lõike 1 järgseid kinnitusi väljastavad kohtulahendi teinud maakohutud. Määruse artikli 25 lõike 1 järgi väljastab nõude kohta koostatud avaliku dokumendi kinnituse Euroopa täitekorraldusena Harju Maakohus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kinnituse väljastamise lahendab kohus kirjalikus menetluses. Kinnitus toimetatakse kätte kostjale või võlgnikule ja edastatakse kinnituse taotlejale. Kinnituse andmata jätmise määrus toimetatakse avaldajale kätte ning avaldaja võib esitada selle peale määruskaebuse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 10 lõike 1 punktis a nimetatud juhul võib lahendi teinud kohus parandada lahendi Euroopa täitekorraldusena kinnitamise määrust samadel alustel ja samas korras Eesti kohtulahenditega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 10 lõike 1 punktis b nimetatud juhul võib kinnituse andnud kohus kinnitamise kostja või võlgniku avalduse alusel määrusega tühistada, kui kinnitus on väljastatud ebaõigesti. Kinnituse tühistamise avalduse võib kostja või võlgnik esitada 30 päeva jooksul alates kohtulahendi või muu täitekorralduse ja kinnituse kättetoimetamisest, välismaale kättetoimetamise korral kahe kuu jooksul kohtulahendi või muu täitekorralduse ja kinnituse kättetoimetamisest. Kinnitamise tühistamise või sellest keeldumise määruse peale võib esitada määruskaebuse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse artikli 20 lõike 2 punkti c kohaselt võetakse Eestis Euroopa täitekorraldus täitmisele üksnes juhul, kui see on koostatud eesti või inglise keeles või kui kinnitusele on lisatud eesti- või ingliskeelne tõlge.

(6) Euroopa täitekorralduse Eestis täitemenetluses täitmisele ja võlgniku õiguskaitsevahenditele kohaldatakse Eestis täitemenetluse kohta sätestatud niivõrd, kui võrd käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruses ei ole ette nähtud teisiti.»;

341)paragrahvi 620 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõnad «muu välisriigi kui Euroopa Liidu liikmesriigi» sõnaga «välisriigi» ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

«(3) Välisriigi kohtulahendit tunnustatakse Eestis, ilma et selleks oleks vaja läbi viia eraldi kohtumenetlust. Siiski võib taotleda selle tunnustamise lahendamist käesolevas peatükis lahendi täidetavaks tunnustamiseks ettenähtud korras, kui tunnustamise üle on vaidlus või kui see on isikule muul põhjusel tema õiguste teostamiseks vajalik.

(4) Kui välisriigi kohtulahendi tunnustamisest sõltub teise kohtuasja lahendamine, võib tunnustamise otsustada seda kohtuasja lahendav kohus.»;

342)paragrahvi 622 lõike 1 punkti 6 täiendatakse pärast sõna «notariaalselt» sõnadega «või vandetõlgi»;

343)paragrahvi 623 lõige 2, lõike 3 esimene lause ja lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

344)paragrahvi 629 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Sundlõpetamise määrus kehtib ja kuulub täitmisele alates jõustumisest.»;

345)paragrahvi 630 lõike 1 teine lause loetakse kolmandaks lauseks ja lõiget täiendatakse uue teise lausega järgmises sõnastuses:

«Iseseisva nõudeta kolmas isik võib esitada apellatsioonkaebuse käesoleva seadustiku § 214 lõikes 2 sätestatud tingimustel.»;

346)paragrahvi 631 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Apellatsioonkaebuses ei või tugineda väitele, et asi tulnuks lahendada halduskohtus või et asi ei allunud otsuse teinud esimese astme kohtule või et asi tulnuks lahendada teises kohtumajas. Apellatsioonkaebuses võib tugineda asjaolule, et Eesti kohus ei olnud pädev asja lahendama rahvusvaheliselt või et asi tuli lahendada vahekohtus, kui sellele asjaolule tugineti õigeaegselt ka maakohtus.»;

347)paragrahvi 631 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

«(4) Apellatsioonkaebus ei või tugineda asjaolule, et asi, mis tuli lahendada hagita menetluses, lahendati hagimenetluses, välja arvatud juhul, kui sellele asjaolule tugineti õigeaegselt ka maakohtus ja sellest võis olulisel määral sõltuda asja lahendus.»;

348)paragrahvi 632 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kirjeldava või põhjendava osata tehtud otsuse täiendamise korral puuduva osaga vastavalt käesoleva seadustiku § 448 lõikele 4¹ hakkab apellatsioonitähataeg uuesti kulgema tervikotsuse kättetoimetamisest.»;

349)paragrahvi 632 lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kaebuse põhjendamiseks antakse täiendav tähtaeg käesoleva seadustiku § 187 lõikes 6 sätestatud juhul.»;

350)paragrahvi 633 lõike 4 esimene lause tunnistatakse kehtetuks ning paragrahvi täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

«(8) Käesoleva seadustiku § 448 lõikes 4¹ sätestatud juhul teatatakse maakohtule esmalt apellatsioonkaebuse esitamise soovist.»;

351)paragrahvi 635 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Pärast apellatsioonitähataja möödumist, kuid käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtaja jooksul esitatud vastuapellatsioonkaebus jäetakse läbi vaatamata, kui apellant loobub apellatsioonkaebusest, kui seda ei võeta menetlusse, kui see jäetakse läbi vaatamata või kui asja menetlus lõpetatakse.»;

352)paragrahvi 636 lõike 1 kolmandat lauset täiendatakse pärast sõna «kohtulahendi» sõnadega «, välja arvatud, kui see on kättesaadav kohtuinfosüsteemi vahendusel»;

353)paragrahvi 637 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) Käesoleva seadustiku § 405 lõikes 1 nimetatud asjas esitatud apellatsioonkaebus võetakse menetlusse üksnes juhul, kui maakohtu otsuses on antud luba edasikaebamiseks või kui maakohtu otsuse tegemisel on selgelt ebaõigesti kohaldatud materiaaõiguse normi või on selgelt rikutud menetlusõiguse normi või on selgelt ebaõigesti hinnatud tõendeid ja see võis oluliselt mõjutada lahendit.»;

354)paragrahvi 638 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

355)paragrahvi 638 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(8) Kohus toimetab apellatsioonkaebuse menetlusse võtmisest keeldumise määruse apellandile kätte ja edastab teistele menetlusosalistele. Apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise määruse edastab kohus menetlusosalistele.»;

356)paragrahvi 640 lõike 1 punktist 1 jäetakse välja sõnad «ning kõigile menetlusosalistele asja menetlusse võtmise määruse»;

357)paragrahvi 640 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

358)paragrahvi 641 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kohus teavitab vastustajat ka vastuapellatsioonkaebuse esitamise õigusest.»;

359)paragrahvi 641 lõikes 2 asendatakse sõnad «vastustajale antud vastamise» sõnadega «kohtu määratud»;

360)paragrahvi 641 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

«(5) Ringkonnakohus võib küsida seisukohta asja lahendamise kohta ka käesoleva seadustiku § 393 lõigetes 3 ja 4 nimetatud riigi- või kohaliku omavalitsuse asutustelt.»;

361)paragrahvi 643 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «või kui hageja võtab apellatsioonimenetluses hagi tagasi»;

362)paragrahvi 654 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

«(2¹) Resolutsiooni juures tuleb muu hulgas märkida, et kassatsioonkaebuse võib Riigikohtusse esitada üksnes vandeadvokaadi vahendusel, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Resolutsiooni juures selgitab ringkonnakohus ka käesoleva seadustiku § 187 lõike 6 sisu.

(2²) Kui ringkonnakohus muudab maakohtu otsuse resolutsiooni, peab ringkonnakohtu otsuse resolutsioonist nähtuma kehtiva resolutsiooni terviklik sõnastus.»;

363)paragrahvi 654 lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kui ringkonnakohus tühistab maakohtu otsuse ja teeb uue otsuse, siis tuleb tal võtta otsuses seisukoht poolte poolt maakohtu menetluses esitatud kõikide väidete ja vastuväidete kohta.»;

364)paragrahvi 656 lõike 1 punkti 3 täiendatakse pärast sõna «asja» sõnadega «ebaseaduslik kohtukoosseis, muu hulgas»;

365)paragrahvi 657 lõiget 1 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) muuta kohtuotsuse põhjendusi, jättes otsuse resolutsiooni muutmata.»;

366)paragrahvi 660 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «või kui määrus takistab asja edasist menetlust»;

367)paragrahvi 661 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Määruskaebuse esitamise tähtaeg on nii hagimenetluses kui ka hagita menetluses tehtud määruste puhul 15 päeva määruse kättetoimetamisest alates, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Kui määrust ei pidanud isikule kätte toimetama, arvestatakse määruskaebuse esitamise aega ajast, millal kohus selle isikule edastas. Määruskaebust ei saa esitada viie kuu möödumisel hagimenetluses või hagita menetluses määruse tegemisest, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.»;

368)paragrahvi 661 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna «lühendada» sõnadega «või määruskaebuse esitamise õiguse välistada»;

369)paragrahvi 661 lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kaebuse põhjendamiseks antakse täiendav tähtaeg käesoleva seadustiku § 187 lõikes 6 sätestatud juhul.»;

370)paragrahvi 662 lõike 3 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

371)paragrahvi 662 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

372)paragrahvi 663 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Maakohus otsustab määruskaebuse menetlusse võtmise viivitamata pärast määruskaebuse saamist. Kohus kontrollib, kas määruskaebuse esitamine on seaduse kohaselt lubatud ning kas määruskaebus on esitatud seadusega ettenähtud nõuete kohaselt ja tähtjast kinni pidades. Määruskaebuse menetlusse võtmisel kohaldatakse apellatsioonkaebuse ringkonnakohtu menetlusse võtmise kohta sätestatud, kui seadusest ei tulene teisiti. Määruskaebuse menetlusse võtmist ei pea eraldi vormistama ega sellest menetlusosalistele teatama.

(2) Määruskaebuse menetlusse võtmisest keeldumise määruse peale võib esitada määruskaebuse. Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale ei saa edasi kaevata.

(3) Maakohus toimetab määruskaebuse ja selle lisade ära kirjad kätte menetlusosalistele, kelle õigusi määrus puudutab, ja küsib neilt vastuse.

(4) Kui maakohus leiab, et määruskaebus on põhjendatud, rahuldab ta selle ise määrusega. Kui maakohus leiab, et määruskaebuse saab rahuldada üksnes osaliselt, ta seda ei rahulda, kui seadusest ei tulene teisiti.

(5) Kui maakohus ei rahulda määruskaebust, esitab ta selle viivitamata koos lisade ja seotud menetlusdokumentidega kohtualluvuse järgi õigele ringkonnakohtule läbivaatamiseks ja lahendamiseks. Määruskaebuse rahuldamata jätmise kohta ei ole vaja teha eraldi määrust ega edastada seda menetlusosalistele.

(6) Kui kaevatava maakohtu määruse tegi kohtunikuabi, võib ta määruskaebuse lahendada käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatud korras. Kui ta määruskaebust viie päeva jooksul alates kaebuse esitamisest täielikult ei

rahulda, annab ta kaebuse lahendamiseks viivitamata edasi pädevale kohtunikule, kes juhindub määruskaebuse lahendamisel käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatust.

(7) Kui koos maksekäsu peale esitatud määruskaebusega on esitatud ka taotlus vastavalt käesoleva seadustiku § 489¹ lõikele 3 ning kaevatava maksekäsu on teinud kohtunikuabi, annab kohtunikuabi kaebuse lahendamiseks viivitamata edasi pädevale kohtunikule.»;

373)paragrahvi 666 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Hagi menetlusse võtmata jätmise, hagi läbi vaatamata jätmise või menetluse lõpetamise määruse või kaja alusel menetluse taastamata jätmise määruse peale esitatud määruskaebuse vaatab läbi ja lahendab ringkonnakohtu kolmeliikmeline koosseis, välja arvatud käesoleva seadustiku § 405 lõikes 1 nimetatud asjas.»;

374)paragrahvi 666 lõikest 3 jäetakse välja sõna «tsiviilkolleegiumi»;

375)paragrahvi 667 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määrus toimetatakse menetlusosalistele kätte. Kui määruse peale ei saa esitada määruskaebust Riigikohtusse, piisab määruse edastamisest menetlusosalistele.»;

376)paragrahvi 667 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

«(5) Määrus kehtib ja kuulub täitmisele alates selle kättetoimetamisest või edastamisest määruskaebuse esitajale, välja arvatud juhul, kui määruse peale saab edasi kaevata ja seaduses on ette nähtud, et määrus kuulub täitmisele alates jõustumisest.»;

377)paragrahvi 668 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Ringkonnakohtu otsuse peale võib apellatsioonimenetluse osaline esitada kassatsioonkaebuse Riigikohtule, kui ringkonnakohtus on oluliselt rikkunud menetlusõiguse normi või ebaõigesti kohaldanud materiaalõiguse normi. Iseseisva nõudeta kolmas isik võib esitada kassatsioonkaebuse käesoleva seadustiku § 214 lõikes 2 sätestatud tingimustel.

(2) Kassatsioonkaebust ei saa esitada, kui mõlemad pooled on kaebuse esitamise õigusest kohtule tehtud avalduses loobunud.

(3) Kassatsioonkaebuses ei või tugineda väitele, et asi tulnuks lahendada halduskohtus või et asi ei allunud otsuse teinud esimese astme kohtule või ringkonnakohtule või et asi tulnuks lahendada teises kohtumajas. Kassatsioonkaebuses võib tugineda asjaolule, et Eesti kohus ei olnud pädev asja lahendama rahvusvaheliselt või et asi tuli lahendada vahekohtus, kui sellele asjaolule tugineti õigeaegselt ka maakohtus ja ringkonnakohtus.

(4) Kassatsioonkaebus ei või tugineda asjaolule, et asi, mis tuli lahendada hagita menetluses, lahendati hagimenetluses, välja arvatud juhul, kui sellele asjaolule tugineti õigeaegselt ka maakohtus ja ringkonnakohtus ning sellest võis olulisel määral sõltuda asja lahendus.

(5) Kassatsioonkaebust ei saa esitada ringkonnakohtu otsuse peale osas, milles maakohtu otsust apellatsioonkaebusega ei vaidlustatud.

(6) Kassatsiooni korras võib edasi kaevata maakohtu otsuse peale ilma sellele apellatsioonkaebust esitamata, kui mõlemad pooled on enne või pärast maakohtu otsuse tegemist, kuid apellatsioonitähataja jooksul loobunud apellatsiooni esitamise õigusest sellel tingimusel, et otsuse peale saab esitada apellatsioonitähataja jooksul kassatsioonkaebuse. Maakohtu otsuse peale esitatud kassatsioonkaebuse lahendamisele ja menetlemisele kohaldatakse kassatsioonimenetluse üldisi sätteid.»;

378)paragrahvi 669 lõike 1 punkti 3 täiendatakse pärast sõna «lahendanud» sõnadega «ebaseaduslik kohtukoosseis, muu hulgas»;

379)paragrahvi 669 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «rikkumise» sõnadega «, kui rikkumine võis mõjutada asja lahendamise tulemust ringkonnakohtus»;

380)paragrahvi 670 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kaebuse põhjendamiseks antakse täiendav tähtaeg käesoleva seadustiku § 187 lõikes 6 sätestatud juhul.»;

381)paragrahvi 670 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

«(4) Kui pärast ringkonnakohtu otsuse tegemist, kuid enne selle jõustumist ja asjas kassatsioonkaebuse esitamist esitatakse taotlus hagi läbi vaatamata jätmiseks või asja menetluse lõpetamiseks, muu hulgas hagist loobumise

või kompromissi sõlmimise tõttu, hagi tagamisega seotud taotlus või muu sellesarnane taotlus, lahendab taotluse lahendi teinud ringkonnakohus. Hagi läbi vaatamata jätmise või menetluse lõpetamise taotluse rahuldamise korral võib ringkonnakohus määrusega tehtud lahendid tühistada ning jätta hagi läbi vaatamata või lõpetada asja menetluse.

(5) Pärast kassatsioonkaebuse esitamist saab käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud toiminguid teha Riigikohus, isegi kui kaebust ei ole veel menetlusse võetud.»;

382)paragrahvi 671 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

383)paragrahvi 672 esimene lause tunnistatakse kehtetuks;

384)paragrahvi 673 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(5) Pärast kassatsioonitáhtaja möödumist, kuid käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud táhtaja jooksul esitatud vastukassatsioonkaebus jäetakse läbi vaatamata, kui kassaator loobub kassatsioonkaebusest, kui seda ei võeta menetlusse, kui see jäetakse läbi vaatamata või kui asja menetlus lõpetatakse.»;

385)paragrahvi 675 lõiget 1 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Kohtulahendi edastamist ei nõuta, kui lahend on kättesaadav kohtu infosüsteemi vahendusel.»;

386)paragrahv 676 tunnistatakse kehtetuks;

387)paragrahvi 677 lõiget 2 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

«2¹) vastustaja õigus esitada vastukassatsioonkaebus;»;

388)paragrahvi 677 lõikes 3 asendatakse sõnad «vastustajale antud vastamise» sõnadega «kohtu määratud»;

389)paragrahvi 677 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kassatsioonkaebuse menetlusosalisele káttetoimetamisel teeb kohus talle teatavaks, kas ja milliseid taotlusi saab menetlusosaline esitada, et ta saab muid menetlustoiminguid teha üksnes vandeadvokaadi vahendusel ning et menetlustoiminguid, mis ei ole tehtud vandeadvokaadi vahendusel, kassatsioonkaebuse lahendamisel ei arvestata.»;

390)paragrahvi 678 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

391)paragrahvi 679 lõikes 4 asendatakse sõnad «hindamisele kuuluvat hagi» sõnadega «varalise nõudega hagi asjas esitatud kassatsioonkaebust»;

392)paragrahvi 679 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

«(7) Riigikohtu veebilehel avaldatakse viivitamata kassatsioonkaebuse menetlusse võtmise taotluse lahendamise tulemus, märkides tsiviilasja numbrit, menetlusosaliste nimed ja hagi eseme üldise kirjelduse. Kinnises menetluses esitatud kaebuse menetlusse võtmise taotluse lahendamise kohta tehakse veebilehel teatavaks üksnes taotluse lahendamise tulemus ja tsiviilasja number koos viitega kinnisele menetlusele. Veebilehel ei avaldata menetlusse võtmisest keeldumist põhjusel, et kaebus ei vastanud seaduses sätestatud nõuetele ja seetõttu tagastati. Kaebuse menetlusse võtmise taotluse lahendamise andmed eemaldatakse veebilehelt seitsme päeva möödumisel taotluse lahendamise avaldamisest.»;

393)paragrahvi 681 lõike 4 esimene lause tunnistatakse kehtetuks;

394)paragrahvi 681 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

«(5) Riigikohus võib küsida seisukohta asja lahendamise kohta ka käesoleva seadustiku § 393 lõigetes 3 ja 4 nimetatud riigi- või kohaliku omavalitsuse asutustelt.»;

395)paragrahvi 682 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «, samuti juhul, kui hageja võtab kassatsioonimenetluses hagi tagasi»;

396)paragrahvi 685 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kohus võib asja läbi vaadata ja lahendada ilma kassatsioonkaebust kohtuistungil arutamata, kui ta ei pea istungit vajalikuks.»;

397)paragrahvi 689 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) Kui Riigikohus muudab ringkonnakohtu või maakohtu otsuse resolutsiooni, peab Riigikohtu otsuse resolutsioonist nähtuma kehtiva resolutsiooni terviklik sõnastus.»;

398)paragrahvi 691 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«5) muuta ringkonnakohtu otsust või tühistada ringkonnakohtu otsus ja teha uus otsus või jätta jõusse maakohtu otsus asja alama astme kohtule uueks läbivaatamiseks andmata, kui ringkonnakohus on kohtuotsuses tuvastatud asjaoludele andnud väärade õigusliku hinnangu ja ringkonnakohus ei ole rikkunud käesoleva seadustiku §-s 669 nimetatud menetlusõiguse normi või kui normi rikkumise saab kõrvaldada Riigikohtus.»;

399)paragrahvi 692 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kui ringkonnakohus on rikkunud käesoleva seadustiku § 669 lõikes 1 nimetatud menetlusõiguse normi, ei ole Riigikohus seotud kaebuse piiridega ning tühistab ringkonnakohtu otsuse kaebusest olenemata ja saadab asja uueks arutamiseks ringkonnakohtule. Riigikohus ei pea asja uueks arutamiseks saatma, kui rikkumine on võimalik kõrvaldada kassatsioonimenetluses. Riigikohtul on õigus kassatsioonkaebuse põhjendusest olenemata tühistada ringkonnakohtu otsus ja saata asi uueks arutamiseks esimese astme kohtule ka käesoleva seadustiku § 669 lõikes 1 nimetatud menetlusõiguse normi olulise rikkumise tõttu, kui rikkumine võis mõjutada asja lahendamise tulemust ringkonnakohtus ja rikkumist ei ole võimalik kassatsioonimenetluses kõrvaldada.»;

400)paragrahvi 692 lõike 5 esimeses lauses asendatakse tekstiosa «§-s 669» tekstiosaga «§ 669 lõikes 1»;

401)paragrahvi 694 lõikes 1 asendatakse sõnad «toimetatakse menetlusosalistele kätte» sõnadega «edastatakse menetlusosalistele»;

402)paragrahvi 696 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Ringkonnakohtu määruse peale võib määrusega puudutatud menetlusosaline esitada määruskaebuse Riigikohtule üksnes juhul, kui selle esitamine on seadusega lubatud. Kui maakohtu määruse peale saab seaduse järgi esitada määruskaebuse, saab määruskaebuse kohta tehtud ringkonnakohtu määruse peale esitada määruskaebuse ka Riigikohtule, kui seadusest ei tulene teisiti.»;

403)paragrahvi 698 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kaebuse põhjendamiseks antakse täiendav tähtaeg käesoleva seadustiku § 187 lõikes 6 sätestatud juhul.»;

404)paragrahvi 699 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

405)paragrahvi 701 lõiget 3 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Riigikohus võib tühistada ka asjas tehtud maakohtu määruse ja saata asja uueks lahendamiseks maakohtule.»;

406)paragrahvi 702 lõike 2 punktides 3 ja 9 asendatakse sõna «pool» sõnaga «menetlusosaline» vastavas käändes;

407)paragrahvi 703 lõikes 2 asendatakse sõna «poolel» sõnaga «menetlusosalisel»;

408)paragrahvi 704 lõike 1 teises lauses asendatakse sõna «pool» sõnaga «menetlusosaline» vastavas käändes;

409)paragrahvi 704 lõiget 1 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Seejuures ei arvestata avalikku kättetoimetamist.»;

410)paragrahvi 704 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Käesoleva seadustiku § 702 lõike 2 punktis 7 nimetatud juhul võib teistmisavalduse esitada kuue kuu jooksul alates Riigikohtu otsuse jõustumisest.»;

411)paragrahvi 704 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

412)paragrahvi 705 pealkirjas asendatakse sõna «Menetlussätte» sõnadega «Kassatsioonimenetluse sätete»;

413)paragrahvi 708 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

414)paragrahvi 710 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «ta» sõnaga «määrusega»;

415)paragrahvi 710 lõikes 2 asendatakse sõnad «toimetatakse kätte» sõnaga «edastatakse»;

416)paragrahvi 710 lõiked 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

417)paragrahvi 711 lõike 1 teisest lausest jäetakse välja sõna «istungeid»;

418)paragrahvi 711 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

419)paragrahvi 723 tekstist jäetakse välja sõnad «tema nimetamiseks ettepaneku teinud isikule»;

420)paragrahvi 731 lõike 2 neljas lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kohtule esitatavalt hagi tagamise avalduselt tuleb anda tagatis sarnaselt kohtule esitatud hagi tagamisega.»

§ 2. Advokatuuriseaduse muutmine

Advokatuuriseaduse (RT I 2001, 36, 201; 2008, 30, 191) § 44 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

«(6) Igal advokaadil peab olema talle menetluskohalolevate kätetoimetamiseks elektronposti aadress. See võib olla ühel või mitmel advokaadil ühine advokaadiühinguga. Elektronposti aadress avaldatakse advokatuuri veebilehel.»

§ 3. Ametiühingute seaduse muutmine

Ametiühingute seaduses (RT I 2000, 57, 372; 2007, 2, 6) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 11 lõikes 3 asendatakse sõnad «maa- ja linnakohtute» sõnaga «maakohtute»;

2)paragrahvi 14 pealkirjas ja lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna «otsusega» sõnaga «määrusega» ning lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 4. Asjaõigusseaduse muutmine

Asjaõigusseaduses (RT I 1993, 39, 590; 2007, 24, 128) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 48 lõikes 2 asendatakse sõna «kohtuotsusega» sõnaga «kohtulahendiga»;

2)paragrahvi 62¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Jõustunud või viivitamata täitmisele kuuluva kohtulahendi, muu hulgas hagi tagamise määruse alusel tehakse kinnistusraamatu kande kandeavalduse ja kohtulahendi ärakirja alusel, kui seadusest ei tulene teisiti.»;

3)paragrahvi 63 lõikest 4 jäetakse välja sõna «jõustunud»;

4)paragrahvi 63² lõiget 2 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Muus osas kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustikus üleskutsemenetluse kohta sätestatut.»;

5)paragrahvi 65 lõike 1 kolmas lause tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 124 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kui enne käesoleva paragrahvi 2. lõike teises lauses nimetatud määruse avalikustamist on kolmas isik omanikuna kinnistusraamatusse kantud või kolmanda isiku omandi tõttu on kinnistusraamatusse kantud vastuväide kinnistusraamatu kande õigsuse suhtes, ei ole käesoleva paragrahvi 2. lõike teises lauses nimetatud määrusel selle kolmanda isiku suhtes õiguslikke tagajärgi.»;

7)paragrahvi 129 lõikes 4 asendatakse sõna «kohtuotsusest» sõnaga «kohtulahendist»;

8)paragrahvi 140 tekstis ja § 141 lõikes 3 asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtulahendi»;

9)paragrahvi 331 lõike 4 esimeses lauses asendatakse number «10» sõnaga «viie»;

10)paragrahvi 334 lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtulahendi» ja teises lauses sõna «kohtuotsuseta» sõnaga «kohtulahendita»;

11)paragrahvi 344 tekstis asendatakse sõnad «maksejõuetuks tunnistamisest» sõnadega «pankroti väljakuulutamisest» ning sõnad «maksejõuetuks tunnistamist» sõnadega «pankroti väljakuulutamist»;

12)paragrahvi 354 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

13)paragrahvi 363 lõikes 2 asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtulahendi»;

14)paragrahvi 363 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatut kohaldatakse vastavalt muu seadusega selleks õigustatud ametiisiku määruse alusel kinnisasjale hüpoteegi seadmise korral.»

§ 5. Asjaõigusseaduse rakendamise seaduse muutmine

Asjaõigusseaduse rakendamise seaduse (RT I 1993, 72/73, 1021; 2007, 24, 128) § 13 lõike 6 kaheksandat lauset täiendatakse pärast sõna «korras» sõnadega «või kohtumenetluses tehtud lahendi vabatahtlikuks täitmiseks».

§ 6. Autoriõiguse seaduse muutmine

Autoriõiguse seaduse (RT 1992, 49, 615; RT I 2008, 18, 123) § 87 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks.

§ 7. Avaliku teenistuse seaduse muutmine

Avaliku teenistuse seaduse (RT I 1995, 16, 228; 2008, 35, 213) § 160 lõikes 2 asendatakse sõnad «maa- või linnakohtusse» sõnaga «maakohusse».

§ 8. Eesti Vabariigi lastekaitse seaduse muutmine

Eesti Vabariigi lastekaitse seaduses (RT 1992, 28, 370; RT I 2007, 45, 320) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 27 lõikes 1 asendatakse sõna «kohtuotsus» sõnadega «või viivitamatule täitmisele kuuluv kohtulahend»;

2) paragrahvi 69 tekstis asendatakse sõnad «linna- või maakohus» sõnaga «maakohus».

§ 9. Eesti Vabariigi töölepingu seaduse muutmine

Eesti Vabariigi töölepingu seaduses (RT 1992, 15/16, 241; RT I 2007, 44, 316) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 125 lõike 1 punktides 1, 2 ja 5 asendatakse sõnad «teovõimetus tunnistatud» sõnadega «piiratud teovõimega»;

2) paragrahvi 125 lõike 1 punkt 10 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 129 pealkirjas ja esimeses lauses asendatakse sõnad «teovõimetus tunnistatud» sõnadega «piiratud teovõimega»;

4) paragrahvi 130 pealkirjas asendatakse sõnad «tunnistatud teovõimetus» sõnadega «piiratud teovõimega»;

5) paragrahvi 130 lõikes 1 asendatakse sõnad «teovõimetus tunnistatud» sõnadega «piiratud teovõimega»;

6) paragrahvi 130 lõike 2 esimeses lauses ja lõike 3 esimeses lauses asendatakse sõna «teovõimetus» sõnadega «piiratud teovõimega»;

7) paragrahvi 133 pealkirjas ning esimeses ja teises lauses asendatakse sõnad «teovõimetus tunnistatud» sõnadega «piiratud teovõimega»;

8) paragrahv 138 tunnistatakse kehtetuks.

§ 10. Halduskohtumenetluse seadustiku muutmine

Halduskohtumenetluse seadustiku (RT I 1999, 31, 425; 2007, 67, 413) § 10 täiendatakse lõikega 9 järgmises sõnastuses:

«(9) Kaebus halduskohtule esitatakse eesti keeles. Kohus tagab kaebuse ja teiste vajalike dokumentide tõlkimise isikule, kellelt on võetud vabadus ning kelle õiguste kaitseks on kohtupoolne tõlke tagamine vajalik, isiku enda kulul.»

§ 11. Hoiu-laenuühistu seaduse muutmine

Hoiu-laenuühistuse seaduse (RT I 1999, 24, 357; 2002, 53, 336) § 45 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna «kohtuotsusega» sõnaga «kohtumäärusega».

§ 12. Individuaalse töövaidluse lahendamise seaduse muutmine

Individuaalse töövaidluse lahendamise seaduse (RT I 1996, 3, 57; 2006, 58, 439) § 23 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Otsuse teatavakstegemisele kohaldatakse lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud haldusmenetluse seaduses dokumendi kättetoimetamise kohta sätestatut.»

§ 13. Kalandusturu korraldamise seaduse muutmine

Kalandusturu korraldamise seaduse (RT I 2003, 88, 593; 2007, 22, 115) § 71 lõike 2 punktis 3 asendatakse sõnad «tehtud pankrotiotsus» sõnadega «on välja kuulutatud tema pankrot».

§ 14. Kasuliku mudeli seaduse muutmine

Kasuliku mudeli seaduse (RT I 1994, 25, 407; 2007, 13, 69) § 27 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «või maakohtusse» ja § 49 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «või kahe kuu jooksul, arvates otsuse kuupäevast, kaebuse maakohtusse».

§ 15. Kaubandusliku meresõidu seaduse muutmine

Kaubandusliku meresõidu seaduses (RT I 2002, 55, 345; 2005, 39, 308) tehakse järgmised muudatused:

- 1) seaduse tekstis asendatakse sõna «erikaebus» sõnaga «määruskaebus» vastavas käändes;
- 2) paragrahvi 78 lõike 2 teist lauset täiendatakse pärast sõna «seadustikus» sõnadega «hagita menetluse kohta»;
- 3) paragrahvi 87 lõike 6 neljandas lauses ja § 115 lõikes 3 asendatakse sõna «otsuse» sõnaga «määruse».

§ 16. Kindlustustegevuse seaduse muutmine

Kindlustustegevuse seaduses (RT I 2004, 90, 616; 2008, 48, 269) tehakse järgmised muudatused:

- 1) seaduse tekstis asendatakse läbivalt sõna «pankrotiotsus» sõnaga «pankrotimäärus» vastavas käändes;
- 2) paragrahvi 111 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtumääruse» ning lõikes 2 asendatakse sõnad «sundlõpetamise otsus» sõnadega «sundlõpetamise määrus»;
- 3) paragrahvi 118 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 17. Kinnistusraamatuseaduse muutmine

Kinnistusraamatuseaduses (RT I 1993, 65, 922; 2008, 27, 177) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 1 lõikes 1¹ asendatakse sõnad «kohta käivast seadusest» sõnadega «seadustikus registriasjade lahendamise kohta sätestatust»;
- 2) paragrahvi 1 lõige 1² tunnistatakse kehtetuks;
- 3) paragrahvi 18 lõikes 1 asendatakse sõna «erimenetluse» sõnadega «kohtutoimiku taastamiseks tsiviilkohtumenetluses ettenähtud»;
- 4) paragrahvi 34¹ lõiget 7 täiendatakse pärast sõna «jõustunud» sõnadega «või viivitamatule täitmisele kuuluva»;
- 5) paragrahvi 35 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
«3) kohtulahendi või sundenampakkumise akti ärakiri, kui kinnistamist taotletakse kohtulahendi või sundenampakkumise akti alusel;»;
- 6) paragrahvi 35 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
«(4) Märge hagi tagamise kohta ja kohtulik hüpoteek kantakse kinnistusraamatusse kinnistamisavalduse ja kohtu määruse alusel, kui seadusest ei tulene teisiti. Puudutatud isiku nõusolek ei ole kande tegemiseks nõutav.»;
- 7) paragrahvi 65 lõikes 1 asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtulahendi».

§ 18. Kirikute ja koguduste seaduse muutmine

Kirikute ja koguduste seaduse (RT I 2002, 24, 135; 2008, 35, 213) § 19 lõike 2 punktis 15 asendatakse sõna «kandeotsuse» sõnaga «kandemääruse».

§ 19. Kohtute seaduse muutmine

Kohtute seaduses (RT I 2002, 64, 390; 2008, 29, 189) tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 11¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
«(1) Maakohtu kohtuniku alaline teenistuskohd on kohtumajas, kuhu Riigikohtu üldkogu (§ 55 lõige 3), kohtu üldkogu (§ 57 lõige 1) või kohtu esimees (§ 57 lõige 2) on ta määranud.»;

2)paragrahvi 57 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

«(2) Sama asula piires võib kohtu esimees õigusemõistmise korraldamise huvides määrata kohtuniku tema nõusolekuta alaliselt teenistusse teise sama kohtu kohtumajja. Kohtu esimees kuulab enne ära kohtu üldkogu arvamuse.»;

3)paragrahvi 114 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Kohtunikuabide lahendatavad asjad määrab kohtu piires kindlaks kohtu esimees enne kohtunike vahelise tööjaotusplaani kinnitamist kohtu üldkogu poolt.»

§ 20. Kohtutäituri seaduse muutmise

Kohtutäituri seaduses (RT I 2001, 16, 69; 2008, 30, 191) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 6 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Kui kahju hüvitamise nõudeid ei ole võimalik rahuldada kohtutäituri või muu kahju eest vastutava isiku vara arvel või seda ei ole võimalik teha täies ulatuses, vastutab tekkinud kahju eest riik. Riigil on tagasinõude õigus hüvitatud kahju ulatuses kohtutäituri või muu kahju eest vastutava isiku vastu.»;

2)paragrahvi 25²⁷ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Menetlusdokumentide kättetoimetamise eest tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt on kohtutäiturile makstav tasu 350 krooni.

(2) Kohtutäituril on õigus nõuda tasu pärast kättetoimetamisteatise esitamist kohtule, väljastades kohtutäituri tasu otsuse. Kui menetlusdokumenti ei õnnestunud kätte toimetada, kuigi kohtutäitur kasutas selleks kõiki seaduses sätestatud võimalusi, on kohtutäituril õigus nõuda tasu 200 krooni, väljastades kohtutäituri tasu otsuse ja aruande selle kohta, mida ta on dokumendi kättetoimetamiseks teinud.

(3) Menetlusdokumendi andmisel korduvaks kättetoimetamiseks vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 315 lõikele 8 kohtutäiturile täiendavat tasu ei maksta.»;

3)paragrahvi 45 tekstis asendatakse sõna «halduskohtule» sõnadega «oma büroo asukoha järgsele maakohtule hagita menetluses lahendamiseks».

§ 21. Kommertspandiseaduse muutmise

Kommertspandiseaduses (RT I 1996, 45, 848; 2007, 67, 413) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 16 lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtulahendi»;

2)paragrahvi 17 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

§ 22. Konsulaarseaduse muutmise

Konsulaarseadust (RT I 2003, 78, 527; 2006, 58, 439) täiendatakse §-ga 44¹ järgmises sõnastuses:

«§ 44¹. Tõendite kogumine ja menetlusdokumentide kättetoimetamine

(1) Konsulaarametnik võib välisriigis Eesti kohtu korraldusel koguda tõendeid menetlusseadustes ettenähtud korras, muu hulgas kuulata üle tunnistajaid, kui see ei ole välisriigi õiguse järgi keelatud. Samuti võib konsulaarametnik Eesti kohtu korraldusel toimetada kätte menetlusdokumente välisriigis, kui see ei ole välisriigi õiguse järgi keelatud.

(2) Tõendi kogumise või kättetoimetamise kohta koostab konsulaarametnik dokumendi ja edastab kohtule.»

§ 23. Korruptsioonivastase seaduse muutmise

Korruptsioonivastase seaduse (RT I 1999, 16, 276; 2007, 24, 126) § 14 lõikes 2 asendatakse sõnad «haldus-, maa- ja linnakohtu» sõnadega «haldus- ja maakohtute» ning lõikes 6 asendatakse sõnad «haldus-, maa- ja linnakohtute» sõnadega «haldus- ja maakohtute».

§ 24. Krediidiasutuste seaduse muutmise

Krediidiasutuste seaduses (RT I 1999, 23, 349; 2008, 47, 261) tehakse järgmised muudatused:

1)seaduse tekstis asendatakse läbivalt sõna «pankrotiotsus» sõnaga «pankrotimäärus» vastavas käändes;

2)paragrahvi 116 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtumääruse»;

3)paragrahvi 118 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

§ 25. Laeva asjaõigusseaduse muutmise

Laeva asjaõigusseaduses (RT I 1998, 30, 409; 2006, 7, 42) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 37 tekstis asendatakse sõnad «(vastavalt laevahüpoteeegi summaga, laevahüpoteeegi intressiga, laevahüpoteeegi kõrvalnõuetega) on» sõnadega «on hüpoteeegisumma ulatuses»;

2)paragrahv 58 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 59 lõikes 3 asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtumääruse»;

4)paragrahvi 59 lõike 4 esimeses lauses asendatakse number «30» sõnaga «viie»;

5)paragrahvi 67 lõikes 3 asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtulahendi».

§ 26. Laeva lipuõiguse ja laevaregistriseaduse muutmise

Laeva lipuõiguse ja laevaregistriseaduses (RT I 1998, 23, 321; 2008, 13, 88) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahv 53 tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahvi 57 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna «kohus» sõnadega «üleskutsemenetluseks ettenähtud korras»;

3)paragrahvi 57 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtuotsus» sõnaga «kohtumäärus».

§ 27. Mikrolülituse topoloogia kaitse seaduse muutmise

Mikrolülituse topoloogia kaitse seaduse (RT I 1998, 108/109, 1783; 2007, 13, 69) § 37 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «või maakohtusse».

§ 28. Mittetulundusühingute seaduse muutmise

Mittetulundusühingute seaduses (RT I 1996, 42, 811; 2008, 27, 177) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 76 tekstis asendatakse tekstiosa «§-sid 66–71» tekstiosaga «§-sid 63, 63¹ ja 66–71»;

2)paragrahvi 80 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

§ 29. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse muutmise

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduses (RT I 2003, 26, 160; 2007, 12, 66) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Piiratud teovõimega isikule osutatakse arstiabi tema seadusliku esindaja nõusolekul ja isiku enda tahte alusel niivõrd, kui võimeline sellekohast taht avaldama.»;

2)paragrahvi 3 lõike 2 teist lauset täiendatakse pärast sõna «nõusolekuta» sõnadega «või ilma isiku enda tahteta»;

3)paragrahvi 5 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Tahtest olenematut ravi võib kohus kohaldada ka isiku seadusliku esindaja avalduse alusel.»;

4)paragrahvi 5 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Vajaduse korral võib kohus ravi sama tähtaja kaupa pikendada haigla või isiku seadusliku esindaja avalduse alusel.»;

5)paragrahvi 5 lõiget 7 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kohus võib ravi lõpetada ka isiku seadusliku esindaja avalduse alusel või omal algatusel.»

§ 30. Notariaadiseaduse muutmise

Notariaadiseaduses (RT I 2000, 104, 684; 2008, 30, 191) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 14 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kui kahju hüvitamise nõudeid ei ole võimalik rahuldada notari või muu kahju eest vastutava isiku vara arvel või seda ei ole võimalik teha täies ulatuses, vastutab tekkinud kahju eest riik. Riigil on tagasinõude õigus hüvitatud kahju ulatuses notari või muu kahju eest vastutava isiku vastu.»;

2)paragrahvi 30 lõike 2 punkte 1 ja 2 täiendatakse pärast sõna «esitab» sõnadega «osalejate nimel»;

3)paragrahvi 40 lõikes 4 asendatakse sõna «halduskohtumenetluse» sõnaga «hagita menetluse».

§ 31. Notari distsiplinaarvastutuse seaduse muutmine

Notari distsiplinaarvastutuse seaduse (RT I 1995, 75, 1322; 2005, 71, 549) § 15¹tekstis asendatakse sõnad «Tallinna Halduskohtule» sõnadega «notari büroo asukoha järgsele maakohtule hagita menetluses lahendamiseks».

§ 32. Pankrotiseaduse muutmine

Pankrotiseaduses (RT I 2003, 17, 95; 2007, 67, 413) tehakse järgmised muudatused:

1)seaduses asendatakse sõna «pankrotiotsus» läbivalt sõnaga «pankrotimäärus» vastavas käändes;

2)paragrahvi 3 lõiget 2 täiendatakse teise ja kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Vaidlused nõuete üle, muu hulgas nõuete tunnustamise ja vara tagasivõitmise üle, ning võlausaldaja üldkoosoleku otsuste vaidlustamine toimuvad hagimenetluses. Pankrotimenetluse algatamine, pankroti väljakuulutamise ja muud pankrotimenetlusega seotud asjad lahendatakse hagita menetluses, kui seadusest ei tulene, et need lahendatakse hagimenetluses.»;

3)paragrahvi 5 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «, samuti juhul, kui kohtumäärus takistab edasist menetlust»;

4)paragrahvi 6 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Kohus võib lugeda menetlusdokumendi kätte toimetatuks viie päeva möödumisel postitamisest saaja aadressil, isegi kui saadeti tagastatakse. Kohus võib määrata dokumendi kätte toimetatuks lugemiseks pikema tähtaja.»;

5)paragrahvi 10 lõikes 5 asendatakse sõna «kohtuotsus» sõnaga «kohtulahend»;

6)paragrahvi 15 lõike 2 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna «pankrotimenetluse» sõnadega «võlausaldaja avalduse alusel» ning punkti 3 täiendatakse pärast tekstiosa «10 000 krooni» sõnadega «, välja arvatud kui nimetatud nõuete suhtes on aasta jooksul enne pankrotiavalduse esitamist tulemusteta toimunud täitemenetlus»;

7)paragrahvi 15 lõike 3 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

8)paragrahvi 15 lõikes 4 asendatakse sõna «kohtukulud» sõnaga «menetluskulud»;

9)paragrahvi 16 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kohus võib asja lahendada eelistungit pidamata, kui võlgniku varaline olukord on selge ja võlausaldajaid ei ole üle viie.»;

10)paragrahvi 31 lõikes 2 asendatakse sõna «otsusega» sõnaga «määrusega»;

11)paragrahvi 32 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Pankrotimääruse peale võivad võlgnik ja pankrotiavalduse esitanud võlausaldaja esitada määruskaebuse. Ringkonnakohtu määruse peale määruskaebuse kohta võivad võlgnik ja pankrotiavalduse esitanud isik esitada määruskaebuse Riigikohtule. Haldur ei või võlgniku nimel määruskaebust esitada ega võlgnikku määruskaebuse läbivaatamisel esindada.»;

12)paragrahvi 33 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «määruse» ning teises lauses sõna «otsusest» sõnaga «määrusest»;

13)paragrahvi 36 lõikes 3 asendatakse tekstiosa «asjaõigusseaduse § 56 lõike 3» tekstiosaga «asjaõigusseaduse § 56¹lõike 2»;

14)paragrahvi 43 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Kui enne pankroti väljakuulutamist alanud kohtumenetluses on läbivaatamisel võlgniku poolt teise isiku vastu esitatud hagi või muu avaldus, mis seondub pankrotivaraga, või kui võlgnik osaleb mõnes kohtumenetluses kolmanda isikuna, võib haldur astuda menetlusse võlgniku seadusliku esindajana. Kui haldur on menetlusest teadlik, kuid menetlusse ei astu, võib võlgnik jätkata hagejana, avaldajana või kolmanda isikuna.»;

15)paragrahvi 43 lõikes 3 asendatakse sõna «kohtuotsus» sõnaga «määrus»;

16)paragrahvi 43 lõike 5 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kui kohtumenetluses on varaline nõue võlgniku vastu, milles tehtud lahendi peale on võimalik edasi kaevata, võib pärast pankroti väljakuulutamist võlgniku nimel edasi kaevata haldur.»;

17)paragrahvi 43 lõiget 6 täiendatakse pärast sõna «kostjana» sõnadega «või muu menetlusosalisena»;

18)paragrahvi 44 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Pankrotivõlausaldaja ei ole isik, kellel on õigus rahuldada oma kolmanda isiku vastu suunatud nõue pankrotivara arvel pandiõiguse või muu tagatisõiguse alusel. Pankroti väljakuulutamine tema õigusi ei mõjuta.»;

19)paragrahvi 83 lõike 5 esimeses lauses asendatakse sõna «üldkoosoleku» sõnaga «pankrotivõlgniku»;

20)paragrahvi 103 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Nõuete kaitsmise koosolekul loetakse kaitsmiseta tunnustatuks nõue, mis on kohtu või vahekohtu jõustunud lahendiga rahuldatud, ja pandiõigus, mida on kohtu või vahekohtu jõustunud lahendiga tunnustatud või mis on kantud kinnistusraamatusse, laevakinnistusraamatusse, kommertsandiregistrisse või Eesti väärtpaberite keskreistrisse.»;

21)paragrahvi 190 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna «tühistab» sõnadega «võib tühistada».

§ 33. Patendiseaduse muutmise

Patendiseaduse (RT I 1994, 25, 406; 2007, 13, 69) § 30 lõikest 1 ja § 52 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «või maakohtusse».

§ 34. Postiseaduse muutmise

Postiseaduses (RT I 2006, 18, 142; 2007, 69, 424) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 36¹pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«**Perioodilise väljaande ja menetludokumentide edastamine**»;

2)paragrahvi 36¹täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

«(3) Universaalse postiteenuse ja kirisaadetise edastamise teenuse osutaja peab kohtu- või haldusmenetluses kättetoimetamisele kuuluvaid saadetisi edastama sõltumata nende kaalust.

(4) Menetludokumentide kättetoimetamisele kohaldatakse käesolevas seaduses sätestatud ja postiteenuse osutaja tüüptingimustes postisaadetise kättetoimetamise kohta ettenähtud üksnes ulatuses, milles see ei ole vastuolus menetludokumentide kättetoimetamise sätetega menetlusseaduses.»

§ 35. Psühhiaatrilise abi seaduse muutmise

Psühhiaatrilise abi seaduses (RT I 1997, 16, 260; 2008, 3, 22) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Piiratud teovõimega isikule antakse psühhiaatrilist abi tema seadusliku esindaja nõusolekul ja isiku enda tahte alusel niivõrd, kuivõrd ta on võimeline sellekohast taht avaldama. Seaduslik esindaja ei saa esindatava asemel avaldada taht psühhiaatrilise abi osutamiseks.

(3) Psühhikahäirega isiku ravi ilma tema enda teadva nõusolekuta on lubatud ainult käesoleva seaduse §-des 11 ja 17 sätestatud juhtudel. Sama kehtib piiratud teovõimega isikule psühhiaatrilise abi andmise ja tema ravi kohta, kui isik ise ei ole võimeline taht avaldama või kui eestkostja abi või raviga ei nõustu.»;

2)paragrahvi 5 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Teabe edastamine on lubatud isiku elukoha järgsele kohalikule omavalitsusele ja isiku lähedastele ulatuses, milles see on vajalik neile isikutele seisukoha või kaebuse esitamiseks isiku kinnisesse asutusse paigutamise menetluses.»;

3)paragrahvi 13 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «esitab» sõnadega «isiku elukoha järgne valla- või linnavalitsus, isiku eestkostja või»;

4)paragrahvi 13 lõikes 1¹asendatakse sõnad «kohaliku omavalitsuse avalduse» sõnadega «valla- või linnavalitsuse või isiku eestkostja avalduse»;

5)paragrahvi 13 lõiget 5 täiendatakse teise ja kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Kohus võib tahtest olenematut ravi pikendada ka isiku eestkostja avalduse alusel. Tahtest olenematu ravi võib kohus lõpetada ka isiku enda või tema eestkostja avalduse alusel või omal algatusel.»

§ 36. Rahvastikuregistri seaduse muutmise

Rahvastikuregistri seaduses (RT I 2000, 50, 317; 2007, 24, 127) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 21 lõike 1 punktis 13 asendatakse sõna «kohtuotsusega» sõnaga «kohtumäärusega»;

2)paragrahvi 21 lõike 1 punkt 15 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 26 lõike 1 punktis 19 ja lõike 2 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna «kohtuotsus» sõnaga «kohtulahend»;

4)paragrahvi 26 lõike 2 punkt 17 tunnistatakse kehtetuks;

5)paragrahvi 26 lõike 2 punktis 10 asendatakse sõna «otsus» sõnaga «määrus»;

6)paragrahvi 26 lõike 2 punktis 27 asendatakse sõna «kohtuotsusega» sõnaga «kohtulahendiga»;

7)paragrahvi 45 lõike 3 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 37. Raseduse katkestamise ja steriliseerimise seaduse muutmise

Raseduse katkestamise ja steriliseerimise seaduse (RT I 1998, 107, 1766; 2007, 12, 66) § 5 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Piiratud teovõimega naise raseduse võib katkestada tema enda soovil ja tema eestkostja nõusolekul. Kui naine ei ole raseduse katkestamisega nõus või ei suuda tahet avaldada või kui eestkostja raseduse katkestamisega ei nõustu, võib raseduse katkestada üksnes kohtu loal. Kui kohtu loa saamise viivituse tõttu tekib tõsine oht naise tervisele, võib raseduse katkestada ka kohtu loata, kuid sel juhul tuleb luba hankida viivitamata tagantjärele.»

§ 38. Riigilõivuseaduse muutmise

Riigilõivuseaduses (RT I 2006, 58, 439; 2008, 51, 283) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 12 lõike 1 teises lauses asendatakse sõna «aegub» sõnaga «lõpeb» ja § 14 punktis 3 asendatakse sõna «aegunud» sõnaga «lõppenud»;

2)paragrahvi 22 lõike 1 punktist 8 jäetakse välja sõnad «või määruskaebuse» #187;;

3)paragrahvi 22 lõike 1 punkt 10 tunnistatakse kehtetuks;

4)paragrahvi 22 lõiget 1 täiendatakse punktiga 10¹järgmises sõnastuses:

«10¹) menetlusabi taotluse läbivaatamine ja selles asjas määruskaebuse esitamine;»;

5)paragrahvi 56 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Avalduse esitamisel hagita perekonnaasjas ja piiratud teovõimega täisealisele isikule eestkostja määramise asjas tasutakse riigilõivu 200 krooni, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.»;

6)paragrahvi 56 täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

«(2¹) Hagi tagamise avalduselt, samuti enne hagi esitamist esitatud kohtualluvuse kindlaksmääramise avalduselt tasutakse riigilõivu 450 krooni.»;

7)paragrahvi 56 täiendatakse lõikega 2²järgmises sõnastuses:

«(2²) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestamata hagita asjas tasutakse riigilõivu 1000 krooni.»;

8)paragrahvi 56 lõikes 3 asendatakse arv «1» arvuga «3» ja arv «250» arvuga «750»;

9)paragrahvi 56 lõikes 4 asendatakse arv «200» arvuga «500»;

10) paragrahvi 56 lõikes 6 asendatakse arv «1200» arvuga «2500»;

11)paragrahvi 56 lõike 7 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna «esitamisel» sõnadega «hagita menetluses»;

12)paragrahvi 56 lõike 7 punktis 2 asendatakse arv «1600» arvuga «6000»;

13)paragrahvi 56 lõike 7 punktis 3 asendatakse arv «80» arvuga «250»;

14)paragrahvi 56 lõigetes 8 ja 9 asendatakse arv «3000» arvuga «5000»;

15)paragrahvi 56 lõikes 10 asendatakse arv «80» arvuga «250»;

16)paragrahvi 56 lõikes 11 asendatakse arv «3» arvuga «5» ja arv «80» arvuga «250»;

17)paragrahvi 56 lõikes 12 asendatakse arv «1000» arvuga «5000»;

18)paragrahvi 56 lõikes 13 asendatakse arv «3» arvuga «5», arv «80» arvuga «250» ja arv «5000» arvuga «15 000»;

19)paragrahvi 56 lõige 14 tunnistatakse kehtetuks;

20)paragrahvi 56 täiendatakse lõikega 18¹järgmises sõnastuses:

«(18¹) Haldusasjas esialgse õiguskaitsse taotluse esitamisel, samuti haldusasjas tehtud kohtumääruse peale määruskaebuse esitamisel tasutakse riigilõivu 200 krooni.»;

21)paragrahvi 56 lõikes 20 asendatakse arv «200» arvuga «400»;

22)paragrahvi 56 lõige 21 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(21) Avalduse esitamisel vahekohtu otsuse tühistamiseks või vahekohtu või välisriigi kohtu lahendi tunnustamiseks või täidetavaks tunnistamiseks tasutakse riigilõivu 1000 krooni.»;

23)paragrahvi 57 lõikes 2 asendatakse arv «1» arvuga «5»;

24)riigilõivuseaduse lisa 1 «Riigilõivu täismäärad avalduse esitamise eest tsiviilkohtumenetluses (kroonides)» asendatakse lisaga 1 järgmises sõnastuses:

«Lisa 1
riigilõivuseaduse juurde

RIIGILÕIVU TÄISMÄÄRAD AVALDUSE ESITAMISE EEST TSIVIILKOHTUMENETLUSES (KROONIDES)

Tsiviilasja hind kuni, k.a	Riigilõivu täismäär
5 000	1 000
6 000	1 200
7 000	1 400
8 000	1 600
9 000	1 800
10 000	2 000
15 000	3 000
20 000	4 000
25 000	5 000

30 000	6 000
50 000	7 500
75 000	8 500
100 000	10 000
125 000	12 500
150 000	15 000
175 000	17 500
200 000	20 000
225 000	22 500
250 000	25 000
275 000	27 500
300 000	30 000
350 000	35 000
400 000	40 000
450 000	45 000
500 000	50 000
600 000	55 000
700 000	60 000
800 000	65 000
900 000	70 000
1 000 000	75 000
1 500 000	85 000
2 000 000	100 000
2 500 000	115 000
3 000 000	130 000
3 500 000	145 000
4 000 000	160 000
4 500 000	175 000
5 000 000	200 000
6 000 000	220 000
7 000 000	240 000
8 000 000	260 000
9 000 000	280 000
10 000 000	300 000

Tsiviilasja hinna puhul üle 10 000 000 krooni on riigilõivu täismäär 3 protsenti tsiviilasja hinnast, kuid mitte rohkem kui 1 500 000 krooni.»

§ 39. Riigi Teataja seaduse muutmise

Riigi Teataja seaduse (RT I 1999, 10, 155; 2007, 68, 420) § 11 lõiget 5 täiendatakse pärast sõna «seadustes» sõnadega «arvutivõrgus avalikustamiseks».

§ 40. Riigi õigusabi seaduse muutmise

Riigi õigusabi seaduses (RT I 2004, 56, 403; 2007, 67, 413) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 7 lõike 1 punkti 4 täiendatakse pärast sõna «summa» sõnadega «, samuti mõistlikud kulud eluasemele ja transpordile»;

2)paragrahvi 9 lõige 2 ja § 12 lõike 1 punkt 8 tunnistatakse kehtetuks;

3)paragrahvi 20 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

«(3¹) Kui riigi õigusabi osutaja ei ole õigusabi andmisel piisavalt järginud õigusabi saaja huve või on end näidanud asjatundmatuna või hooletuna, võib kohus, prokuratuur või uurimisasutus õigusabi saaja taotlusel või

omal algatusel ja õigusabi saaja nõusolekul asendada riigi õigusabi osutaja käesoleva seaduse §-s 18 ettenähtud korras. Eelnevalt võib riigi õigusabi andjalt nõuda selgitust või aruannet tehtu kohta.»

§ 41. Tagatisefondi seaduse muutmise

Tagatisefondi seaduses (RT I 2002, 23, 131; 2008, 48, 269) asendatakse sõna «pankrotiotsus» läbivalt sõnaga «pankrotimäärus» vastavas käändes.

§ 42. Tarbijakaitse seaduse muutmise

Tarbijakaitse seaduses (RT I 2004, 13, 86; 2007, 56, 375) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 41 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Tarbijate kollektiivseid huve kahjustava tegevuse lõpetamiseks ja sellisest tegevusest hoidumiseks võib Tarbijakaitseameti peadirektor või tema volitatud ametiisik teha ettekirjutuse või Tarbijakaitseamet võib pöörduda Eesti Vabariigi nimel hagiga kohtusse.

(2) Kollektiivseid huve kahjustavaks tegevuseks on mis tahes tegu, mis riivab määratlemata arvu tarbijate ühiseid huve ja on vastuolus käesolevas seaduses, võlaõigusseaduses ja teistes seadustes sätestatuga, eeskätt ebaausa kauplemisvõtte kasutamine või selle kasutamise kavatsus.»;

2) paragrahvi 41 lõiked 3 ja 3¹ tunnistatakse kehtetuks;

3) seadust täiendatakse §-ga 41¹ järgmises sõnastuses:

«§ 41¹. Võlaõigusseaduse sätetega vastuolus oleva tarbijate kollektiivseid huve kahjustava tegevuse lõpetamine

(1) Tarbijakaitseameti peadirektor või tema volitatud ametiisik võib teha ettekirjutuse ja nõuda kauplejalt, kes on rikkunud võlaõigusseaduse §-des 54, 54¹, 55, 62¹, 380, 404–406 ja 867–870 sätestatud teavitamiskohustusi, rikkumise lõpetamist ja edasisest rikkumisest hoidumist.

(2) Tarbijakaitseamet võib pöörduda Eesti Vabariigi nimel hagiga kohtusse ning nõuda kauplejalt tarbijate õiguste rikkumise lõpetamist ja rikkumisest hoidumist võlaõigusseaduse §-de 45, 50, 61, 236, 387, 420, 656 ja 881 kohaselt.

(3) Enne hagiga kohtusse pöördumist teavitab Tarbijakaitseamet kauplejat kohtusse pöördumise kavatsusest ja võimaldab tal selle suhtes seisukohta avaldada.»;

4) paragrahvi 42 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Euroopa Liidu Ametlikes Teadaannetes avaldatud liikmesriikide asutustel ja organisatsioonidel on õigus taotleda Tarbijakaitseametilt hagi esitamist või ettekirjutuse tegemist või esitada ise hagi Eestis tegutseva kaupleja sellise tegevuse lõpetamiseks, mis on vastuolus käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud direktiivide sätetega sellistena, nagu need on kehtestatud Eestis kohaldatavates õigusaktides, ning mis kahjustab selle liikmesriigi tarbijate kollektiivseid huve.»

§ 43. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmise

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduses (RT I 2005, 39, 308; 2008, 28, 180) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Enne 2009. aasta 1. jaanuari alustatud halduskohtumenetluse võib viia lõpule sõltumata sellest, et pärast 2009. aasta 1. jaanuari tuleks asi lahendada maakohtus. Sama kehtib enne 2009. aasta 1. jaanuari alustatud asja lahendamise kohta hagimenetluses või hagita menetluses, kui kehtiva seaduse järgi on menetlusliiki muudetud.»;

2) paragrahvi 3 senine tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

«(2) Enne 2009. aasta 1. jaanuari esitatud hagi tagamise avaldustelt tuleb tasuda kautsjonit.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 383 lõiget 1¹ nende avalduste suhtes ei kohaldata, kuid see ei välista kohtu õigust nõuda tagatist § 383 lõike 1 alusel.

(3) Menetlusabi andmise taotluse lahendamisel pärast 2009. aasta 1. jaanuari arvestatakse taotleja mõistlikke kulusid eluasemele ja transpordile ka juhul, kui menetlusabi andmise taotlus esitati enne 2009. aasta 1. jaanuari.»;

3) seadust täiendatakse §-dega 4¹–4³ järgmises sõnastuses:

«§ 4¹. Iseseisva nõudeta kolmanda isiku edasikaebeõigus

Iseseisva nõudeta kolmandal isikul ei ole asjas, milles ta kolmanda isikuna osales, tehtud lahendi peale kaebuse esitamise õigust, kui ta astus menetlusse või kaasati sinna enne 2009. aasta 1. jaanuari.

§ 4². Lihtsustatud vormis otsus lihtmenetluses

Lihtmenetluse asjades ette nähtud võimalust teha otsus kirjeldava või põhjendava osata ja apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise piiranguid ei kohaldata, kui hagi esitati enne 2009. aasta 1. jaanuari.

§ 4³. Määruskaebus registriasjas

Enne 2009. aasta 1. jaanuari tehtud ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 599 enne 2009. aasta 1. jaanuari kehtinud redaktsioonis nimetatud määruste peale võib esitada määruskaebuse seal nimetatud tähtaja jooksul.»;

4)paragrahvi 9 senine tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

«(2) Kui täisealisele isikule on enne käesoleva seaduse jõustumist määratud tähtajatult eestkostja, loetakse ajaks, millal kohus peab tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 526 lõike 2 punkti 5 järgi hiljemalt otsustama eestkoste lõpetamise või pikendamise, 2011. aasta 1. jaanuar.

(3) Enne 2009. aasta 1. jaanuari algatatud eestkoste seadmise või isiku kinnisesse asutusse paigutamise asjad lahendatakse enne 2009. aasta 1. jaanuari kehtinud sätete alusel, kui käesolevas paragrahvis sätestatud ei tulene teisiti. See ei kehti neis menetlustes tehtud määruste muutmise, lõpetamise ja tähtaja pikendamise kohta.»

§ 44. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse muutmise

Tsiviilseadustiku üldosa seaduses (RT I 2002, 35, 216; 2007, 24, 128) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 8 lõiget 2 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«Täisealise isiku piiratud teovõime mõjutab isiku tehingute kehtivust üksnes ulatuses, milles ta ei suuda oma tegudest aru saada või neid juhtida.»;

2)paragrahvi 8 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna «teovõimega» sõnadega «ulatuses, milles talle eestkostja on määratud.»;

3)paragrahvi 22 teises lauses asendatakse sõna «kohtuotsuses» sõnaga «kohtumääruses» ning paragrahvi 39 punktis 7 asendatakse sõna «kohtuotsusega» sõnaga «kohtumäärusega»;

4)paragrahvi 39 punktid 5 ja 6 tunnistatakse kehtetuks;

5)paragrahvi 68 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(5) Kui isik on kohustatud tegema kindla sisuga tahteavalduse, asendab tahteavaldust jõustunud või viivitamata täitmisele kuuluv kohtulahend, millega isikut kohustatakse sellist tahteavaldust andma.»;

6)paragrahvi 69 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

«(5) Tahteavalduse võib teisele isikule teha ka kohtutäituri vahendusel täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.»;

7)paragrahvi 88 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

«(1¹) Kui isiku kinnistusraamatusse kantud õiguse käsutamise õigust on kindla isiku kasuks piiratud, kohaldatakse asjaõigusseaduse § 56¹ lõikes 2 sätestatud.»;

8)paragrahvi 160 lõike 2 punkti 3 täiendatakse pärast sõna «kiirmenetluses» sõnadega «või muus hagita menetluses»;

9)paragrahvi 160 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Nõude aegumise peatumine lõpeb peatumise aluseks oleva menetluse jõustunud lahendiga lõppemisega.»

§ 45. Tulundusühistuse seaduse muutmise

Tulundusühistuseaduses (RT I 2002, 3, 6; 2008, 27, 177) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 14 lõikes 6 ja lõike 7 esimeses lauses asendatakse sõnad «maa- või linnakohtus» sõnaga «maakohutus» ning § 20 lõike 4 kolmandas lauses asendatakse sõnad «maa- või linnakohtusse» sõnaga «maakohutusse»;

2)paragrahvi 79 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtuotsusega» sõnaga «kohtumäärusega».

§ 46. Tööstusdisaini kaitse seaduse muutmine

Tööstusdisaini kaitse seaduse (RT I 1997, 87, 1466; RT II 2008, 1, 1) § 39 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «või maakohutusse».

§ 47. Tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse muutmine

Tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse (RT I 2003, 18, 98; 2007, 12, 66) § 38 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Menetlus apellatsioonikomisjonis Patendiameti otsuse peale esitatud kaebuse läbivaatamiseks on kohustuslik kohtueelne menetlus.»

§ 48. Töötuskindlustuse seaduse muutmine

Töötuskindlustuse seaduse (RT I 2001, 59, 359; 2008, 48, 264) § 21 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«1) tööandja pankroti korral ametlikult kinnitatud ärakiri kohtumäärusest pankroti väljakuulutamise kohta;».

§ 49. Täitemenetluse seadustiku muutmine

Täitemenetluse seadustikus (RT I 2005, 27, 198; 2007, 25, 130) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 7 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Kohtutäitur ei või keelduda kohtult menetlusedokumendi kättetoimetamiseks võtmisest, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.»;

2)paragrahvi 10 lõiget 1 täiendatakse kolmanda ja neljanda lausega järgmises sõnastuses:

«Kohtutäitur võib kohustada võlgnikku täitmisteate või muu menetlusedokumendi isiklikul kättetoimetamisel teatama kohtutäiturile oma kontaktandmed, mille abil on võimalik võlgnikule dokumente kätte toimetada. Kui võlgnik seda ei tee või kui edastatud andmed on ebaõiged, võib kohtutäitur ka need dokumendid, mis tuleb seaduse kohaselt kätte toimetada, edastada võlgnikule enda valitud viisil.»;

3)paragrahvi 54 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Omandi, piiratud asjaõiguse või varalise õiguse käsutamise keelamisel tehakse seaduses sätestatud korras vastavasse registrisse keelumärke. Keelumärke keelab vastavalt selle ulatusele registrisse kannete tegemise kohtutäituri avalduseta või nõusolekuta.»;

4)paragrahvi 179 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kohtutäitur võib kasutada lapse või lapse üleandmiseks või suhtlemise võimaldamiseks kohustatud isiku suhtes jõudu üksnes kohtulahendi alusel. Kohus lubab lahendi täitmiseks jõudu kasutada üksnes juhul, kui muude vahendite rakendamine on jäänud või jääb tulemusteta või kui on vajalik lahendi kiire täitmine ning jõu kasutamist õigustab vajadus tagada lapse heaolu, mida ei ole muul viisil võimalik saavutada.»

§ 50. Vandetõlgi seaduse muutmine

Vandetõlgi seaduse (RT I 2001, 16, 70; 2008, 30, 191) § 10 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Kui kahju hüvitamise nõudeid ei ole võimalik rahuldada vandetõlgi või käesoleva seaduse § 9 lõikes 4 nimetatud äriühingu vara arvel, või seda ei ole võimalik teha täies ulatuses, vastutab tekkinud kahju eest riik. Riigil on tagasinõude õigus hüvitatud kahju ulatuses vandetõlgi ja äriühingu vastu.»

§ 51. Võlaõigusseaduse muutmine

Võlaõigusseaduses (RT I 2001, 81, 487; 2007, 56, 375) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 45 senine tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

«(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõude võib esitada muu hulgas mittetulundusühing, kelle põhikirjaliseks eesmärgiks on ettevõtjate või kutsetegevusega tegelevate isikute õiguste kaitse ja kes oma tegevuse korralduse ja finatseerituse tõttu on võimeline neid huve ka tegelikult kaitsma.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõude lahendamisel ei kohaldata käesoleva seaduse § 39 lõike 1 teises lauses sätestatut.»;

2)paragrahvi 110 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

«(5) Kui võlausaldaja nõuab võlgnikult kohtus kohustuse täitmist ja võlgnik täitmisest käesoleva paragrahvi alusel keeldub, teeb kohus otsuse, millega võlgnikku kohustakse otsust täitma üksnes juhul, kui võlausaldaja on oma kohustuse tema suhtes täitnud või võlgnik on täitmise vastuvõtmisega sattunud viivitusse.»;

3)paragrahvi 111 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

«(7) Kui võlausaldaja nõuab võlgnikult kohtus kohustuse täitmist ja võlgnik täitmisest käesoleva paragrahvi lõike 1 või 4 alusel keeldub, kohaldatakse käesoleva seaduse § 110 lõikes 5 sätestatut. Käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel täitmisest keeldumisel võib kohus kohustada võlgnikku kohustust täitma üksnes tagatise vastu.»;

4)paragrahvi 121 lõike 2 punktis 3 asendatakse sõna «kohtuotsus» sõnadega «või viivitamata täitmisele kuuluv kohtulahend»;

5)paragrahvi 127 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

6)paragrahvi 136 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Kohus võib juba perioodiliste maksete väljamõistmisel näha ette maksete indekseerimise või muul viisil muutmise, kui see on ilmselt mõistlik.»;

7)paragrahvi 169 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

8)paragrahvi 511 lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtulahendi»;

9)paragrahvi 515 lõike 1 esimeses lauses ja § 517 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtulahendi»;

10)paragrahvi 521 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

11)paragrahvi 763 lõike 2 esimest lauset täiendatakse pärast sõna «esindaja» sõnadega «, kuivõrd patsient ei ole ise võimeline poolt- ja vastuväiteid vastutustundeliselt kaaluma»;

12)paragrahvi 802 lõike 3 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtulahendi»;

13)paragrahvi 923 lõikes 2 asendatakse sõna «väljakutsemenetluses» sõnaga «üleskutsemenetluses» ja lõikes 3 asendatakse sõna «väljakutsemenetluseks» sõnaga «üleskutsemenetluseks» ning § 924 lõike 4 esimeses ja teises lauses asendatakse sõna «väljakutsemenetluse» sõnaga «üleskutsemenetluse».

§ 52. Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmine

Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse (RT I 2003, 58, 387; 2008, 34, 208) § 23 lõike 3 punktis 2 asendatakse sõna «kohtuotsus» sõnaga «kohtumäärus».

§ 53. Äriseadustiku muutmine

Äriseadustikus (RT I 1995, 26–28, 355; 2008, 27, 177) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 15 lõiget 1 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

«See ei välista ärinime kaitset hagilises korras.»;

2)paragrahvi 22 lõikes 1 asendatakse sõnad «maa- ja linnakohtute» sõnaga «maakohtute»;

3)paragrahvi 22 lõikes 4 asendatakse sõnad «tsiviilkohtumenetluse kohta käivas seaduses» sõnadega «tsiviilkohtumenetluse seadustikus registrimenetlusele»;

4)paragrahvi 45¹ lõikes 3 asendatakse sõnad «maa- või linnakohtu» sõnaga «maakohtu»;

5)paragrahvi 55 punktides 1, 2, 4 ja 5 asendatakse sõna «otsuse» sõnaga «määruse» ning § 56 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna «otsuse» sõnaga «kandemääruse» ja lõikes 2 asendatakse sõna «otsus» sõnaga «määrus»;

6)paragrahvi 60 lõike 3¹ esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kohtumäärus äriühingu registrist kustutamiseks toimetatakse äriühingule kätte.»;

7)seadust täiendatakse §-ga 63¹ järgmises sõnastuses:

«§ 63¹. Menetlusdokumentide kättesaamiseks pädev isik

Ettevõtja, muu hulgas välismaa äriühingu filiaal, võib lisaks oma aadressile esitada registripidajale ühe isiku Eesti aadressi, millele saab sellele isikule kätte toimetada ettevõtja menetlusdokumente. Kolmandate isikute suhtes kehtib nimetatud isiku õigus võtta ettevõtja nimel vastu ettevõtja menetlusdokumente vastavalt käesoleva seadustiku § 34 lõikes 2 sätestatule.»;

8)paragrahvi 71 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) Trahv määratakse tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud ulatuses, aga mitte vähem kui 5000 krooni.»;

9)paragrahvi 103 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõna «kohtuotsusega» sõnaga «kohtumäärusega»;

10)paragrahvi 122 lõike 3 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtumääruse»;

11)paragrahvi 167 lõikes 1 asendatakse sõna «taotlusel» sõnadega «hagi alusel» ning lõiked 2 ja 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Hagi osaniku väljaarvamiseks võivad osaühingu nimel esitada osanikud, kelle osadega on esindatud üle poole osakapitalist, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema esindatuse nõuet.

(3) Osaniku väljaarvamisel müüakse osaniku osa avalikul enampakkumisel või kohtu määratud muul viisil. Müügist saadud raha, millest arvatakse maha müügiks tehtud mõistlikud kulutused, tagastatakse osanikule.»;

12)paragrahvi 203 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Kui sundlõpetamise aluseks oleva puuduse või muu asjaolu saab ilmselt kõrvaldada, määrab kohus osaühingule eelnevalt tähtaja puuduse või asjaolu kõrvaldamiseks.»;

13)paragrahvi 206 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtuotsusega» sõnaga «kohtumäärusega»;

14)paragrahvi 366 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(3) Kui sundlõpetamise aluseks oleva puuduse või muu asjaolu saab ilmselt kõrvaldada, määrab kohus aktsiaseltsile eelnevalt tähtaja puuduse või asjaolu kõrvaldamiseks.»;

15)paragrahvi 369 lõike 1 esimeses lauses asendatakse sõna «kohtuotsusega» sõnaga «kohtumäärusega»;

16)paragrahvi 390 lõikes 2 asendatakse sõna «kohtuotsuse» sõnaga «kohtumääruse»;

17)paragrahvi 511 lõike 5 esimeses lauses asendatakse sõnad «maa ja linnakohtute» sõnaga «maakohtute».

§ 54. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2009. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees Ene ERGMA